

NOVO MESTO - Tu bo jutri posvet mladinskih predsednikov dolenskih občin. Ocenili bodo delo dolenske MDB na delovni akciji Kožje 73 ter se pogovorili o ustavnih razpravah.

METLIKA - V ponedeljek se je začel tečaj prve pomoči za tiste, ki nameravajo opravljati vozniške izpite. Občinski odbor RK je začel zbirati prijave za naslednji tečaj.

CRNOMELJ - Dva fluoro-grafska avtobusa sta prišla v ponedeljek v to občino, kjer bodo do sobote slikali pljuča občanom, starejšim od 24 let.

REZERVISTI Z VIČA NA OBISKU V METLIKI

Rezervni oficirji z Viča (Ljubljana) bodo 18. avgusta obiskali metliško organizacijo ZRVS. Prijateljsko srečanje s tekmovanji bo v Podzemlju.

NA SUHORJU UKRADLI ŽELEZNO BLAGAJNO

230 kg težko železno blagajno so neznani zlikovci ukradli v noči z nedelje na ponedeljek v trgovini metliške kmetijske zadruge na Suhorju. Blagajno so skotalili 300 m v dolino, kjer so jo nasilno odprli in ukradli iz nje 10.000 din. Pri ogledu so ugotovili, da so vlomilci prišli v trgovino skozi podstrešno okno, blagajno pa so zvalili skozi stranska vrata. Delavci UVJ ta primer temeljito raziskujejo.

Štrucelj prvi

Kot najboljši bo zastopal Belo krajino v Murski Soboti

Lojze Štrucelj, kooperant KZ Crnomelj iz Gribelj, je zmagal na območnem traktorskem tekmovanju, ki je bilo minulo nedeljo v Okljuku pri Crnomlju. Belo krajino bo zastopal na tekmovanju mladih zadržnikov, ki bo ob koncu septembra v Murski Soboti hkrati z zveznim tekmovanjem traktoristov. Za Štruceljem, ki je zbral 250 točk, se je na drugo mesto uvrstil z 227 točkami Jože Sajovic, kmet z Vinice, tretji je bil Jože Cerar, četrti Tone Bahor, peti Peter Pezdirc itd. Prvi štirje bodo sestavljali ekipo, ki se bo pomerila na republiških tekmovanju od 7. do 9. septembra v Dragatušu pri Crnomlju.

Podobno tekmovanje, kot je bilo pri Crnomlju, bo prihodno nedeljo, 12. avgusta, na posestvu kmetijske sosa Grm v Pogancih. Tekmovanja, ki imajo velik propagandni pomen za napredek kmetijstva, prirejajo društva kmetijskih inženirjev in tehnikov skupaj s kmetijskimi delovnimi organizacijami.

Preizkus znanja v traktorskem oranju

BELT: stop za izgubo?

Za v. d. direktorja imenovan Jože Vajs, v kolektiv pa je prišlo še nekaj sodelavcev

Delavski svet tovarne BELT je na predlog občinskih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine imenoval za v. d. direktorja BELTA Jožeta Vajsa, sekretarja občinskega komiteja ZK v Crnomlju.

Poleg tega je delavski svet te belokranjske tovarne imenoval še nekaj ljudi, ki bodo pomagali poslovanju na trdne noge. Za svetovalca za organizacijska in tehnična vprašanja v podjetju je določil Jožeta Kočvarja, tehničnega direktorja v semiški Iskri, svetovalec za splošna in kadrovska vprašanja pa je postal Ljubo Bastač.

Jože Vajs: nova odgovornost v BELT

Ta skupina bo s strokovnjaki BELTA poskušala uvesti boljše organizacijo dela, izboljšati delovno disciplino in do konca izvesti predvidene investicije. Novo imenovana skupina sodelavcev bo ob podpori kolektiva poskušala zaustaviti tudi nadaljnje naraščanje izgube, ki se je pokazala v prvem polletju.

I. Z.

Stojan Perhac in Jurij Levičnik podpisujeta sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju. (Foto: M. Vesel)

V skrbeh zaradi primanjkljaja

V zdravstvenem skladu manjka nad 3 milijone dinarjev - Po odmrznitvi težaven položaj, ker ni denarja za OD - Bolnišnica zahteva sklep arbitraže

Dolenjski sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov je končal polletno poslovanje z izgubo 3.260.000 din. Izdatki so spet odrekli poslušnost in presegle dohodke za 2,39 odstotka. Po denarnem načrtu za leto 1973 so dohodki dosegli 46,33 odst., izdatki pa 48,72 odst., namesto oboji po 50 odstotkov. Ob zamrznitvi osebnih dohodkov v negospodarskih dejavnostih in počasni rasti prejemkov v gospodarstvu se v skladu tudi ni moglo nabrati več denarja. Na porast izdatkov so najbolj vplivali stroški za zdravstveno varstvo (doseženo že 50,15 odst.), denarne dajatve so običale pri 43,79 odst., drugi izdatki pa pri 41,71 odstotka.

Izvršni odbor skupščine zdravstvenega zavarovanja je podatke polletnega poslovanja prejšnji teden kritično ocenil. Zahteval je podrobnejšo razčlebo gospodarjenja z družbenim denarjem in oceno tega, kaj si lahko obetajo do konca leta. Analizo potrebuje zato, da bodo lažje odločali o dodatnih sredstvih, ki jih bo potrebno zagotoviti zdravstvenim delovnim organizacijam po odmrznitvi osebnih dohodkov. Izvršni odbor je prepričan, da bo to možno, ker pričakuje v skladu za 19 odstotkov več denarja, kot predvidevajo z letnim načrtom. Presežek nad načrtom bodo v celoti dobile zdravstvene organizacije za usklajitev osebnih dohodkov v drugem polletju.

Ob tem bežna ocena izvršilnega odbora tudi pove, da denar, zbran v skladu, ne bo zadostoval za kritje vseh izdatkov zdravstvenega varstva in da je na koncu leta zanesljivo pričakovati primanjkljaj. S tem je izvršni odbor že seznanil predstavnike

GORENJSKI SEJEM V KRANJU

Od 20. do vključno 20. avgusta bo v Kranju odprt 33. mednarodni gorenjski sejem. Skupno je prijavljenih 290 razstavljalcev, od tega 76 inozemskih. Na njem bo razen blaga za široko potrošnjo razstavljenih veliko kmetijskih strojev za vse vrste opravil ter oprema za gospodarska posloja. Poleg tega bo dovolj motornih vozil, koles in lahkih gradbenih strojev. Obiskovalci bodo lahko razstavljene predmete kupovali in sklepali pogodbe.

Na sejmu bo odprti zabavni parki, vsak dan od 9. ure dalje pa bo na voljo tudi celoten gostinski prostor.

zdravstva, ki se v zadnjem času redno udeležujejo njegovih sej in tudi posegajo v razpravo. Le-ti pa so izvršni odbor opozorili, da denarja že zdaj ni dovolj; ker sklad premalo ponuja, tudi se niso sklenjene pogodbe za leto 1973.

Izvršni odbor se zaveda težkega položaja, v kakršnem so se znašle zdravstvene delovne organizacije, more pa kaj malo pomagati: če sklad ni poln, se stroškov ne da kriti stodoletno. Z razumevanjem je bil sprejet sklep novomeške bolnišnice, da se zateče po pomoč k republiški arbitražni komisiji. (Kot je znano, se zdravstveni dom za tak korak še ni odločil.) Razen tega izvršni odbor meni, da je nujno potrebno republiški družbeni dogovor o splošni in kolektivni potrošnji uresničiti tudi

Novoteksova izložba dva dni galerija

Udeleženci letošnje III. dolenske slikarske kolonije, ki jo je spet omogočil delovni kolektiv tekstilne tovarne Novoteks, so se v soboto, 4. julija, preselili v Novo mesto in ga slikali. Stvaritve enodnevnega slikanja - ex tempora so takoj po končanem delu razstavili v dveh izložbenih oknih Novoteksove trgovine na Glavnem trgu, razstavo pa so si obiskovalci lahko ogledali še v nedeljo. Slikarje je v soboto sprejel na Bregu tudi podpredsednik občinske skupščine Novo mesto in ž. Niko Rihar in v kratkem nagovoru poudaril izredno razumevanje Novoteksa, ki je tokrat že tretjič v celoti prevzel stroške desetdnevnega bivanja in dela slikarjev na Dolenjskem. V imenu slikarjev se je prirediteljem in gostiteljem zahvalil Albin Lugič iz Ptuj, pri čemer je navedel izreden posluš Novega mesta, zlasti Novoteksa, za slikarsko kolonijo, ki se je sam letos udeležuje že drugič. Več o življenju in delu kolonije, ki je letos nastanjena v Smarjeških Toplicah, pišemo na 6. strani.

Podpis sporazuma IMV-TAM

Sporazum bo sodelovanje še izboljšal

V ponedeljek sta v posloju republiške gospodarske zbornice v Ljubljani glavna direktorja TAM iz Maribora Stojan Perhac in IMV iz Novega mesta Jurij Levičnik podpisala v imenu obeh kolektivov sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju. Pogodba se nanaša na sodelovanje pri izdelavi, proizvodnji in prodaji gospodarskih vozil.

Tovarni TAM in IMV sodelujeta že odkar so v Novem mestu pričeli izdelovati avtomobile. TAM, ki velja danes za eno najsolidnejših tovarn za izdelavo tovornih vozil v Evropi, je že pred 15 leti nudila IMV vso pomoč. Med prvo avtomobilsko to-

varno v Jugoslaviji in novomeško industrijo motornih vozil so že od vsega začetka dobri odnosi. To sta oba direktorja še posebej poudarila.

TAM si je vedno prizadevala za sporazum o sodelovanju vse slovenske avtomobilne industrije. Nedavni obisk predstavnikov TAM - CIMOS v Novem mestu in razgovor o možnostih za sodelovanje pri proizvodnji osebnih avtomobilov je samo logično nadaljevanje teh prizadevanj. Tako bi na tem področju tudi v Sloveniji delali bolj gospodarno.

M. V.

Danes v Trebnjem: začetek VI. tabora

VI. Tabor slovenskih likovnih samorastnikov, na katerem bodo letos sodelovali tudi ustvarjalci iz drugih republik in iz zamejstva, se bo začel danes s slovesno otvoritvijo tabora in tovariškim srečanjem na Brezovici nad Mokronogom. Udeleženci bodo ustvarjali do sobote, 18. avgusta, ko bodo ob 19. uri v avli osnovne šole v Trebnjem tabor slovesno zaključili in slikarjem ter kiparjem podelili plakete.

Preklana pločevina: opozorilo za druge. (Foto: Železnik)

Vlak razpolovil prinza

Sevnica: zakaj mimo spuščeni zapornic?

Kogar je že premamila nestrpnost pri čakanju pred novimi zapornicami, ki zapirajo le voznikovo polovico vozišča, je minuli četrtek ob 14.20 v Sevnici pred TVD Partizan lahko videl možne posledice tega početja.

Povratak z dopusta v Bosni bi bil lahko do kraja usoden za družino Simona Bevkoviča iz Celja. Nekaj časa je čakal v koloni pred spuščeni zapornicami, potem pa se je odločil za „preboj“ v trenutku, ko je pripeljal Akropolis-express.

Prisebni strojevodja je ustavil vlak že po 100 metrih, kar kaže, da je zaviral že pred trčenjem. Avto, v katerem je poleg voznika sedel 60-letni sin, zadaj pa žena z 10-mesečno hčerko, je po udarcu z lokomotivo ob zaporničnem drogu preklalo čez sredino. Voznika je vrglo 8 metrov daleč ob tračnico, da si je poškodoval glavo, rebra in zlomil roko. Vsi ostali so bili nepoškodovani.

Zastoj na progi je bil precejšen: Akropolis-express je stal 13 minut, ekspresni vlak iz Bitole je čakal na

Blanci 14 minut, brzi vlak za Maribor 14 minut, potniški za Ljubljano pa 24 minut.

Ta dan so železniški delavci dopolne ravno zamenjali zapornično letvo, ki jo je zaradi podobnega izsiljevanja zlomil tovarnjak, zapornico so zlomili tudi na progi pri Blanci. Huda nesreča v Sevnici je najresnejši opomin, kako se ne sme voziti.

MEBLO V NOVEM MESTU

Razstavo izdelkov novogoriške tovarne Meblo bodo odprli v ponedeljek, 13. avgusta, v prostorih osnovne šole Grm v Novem mestu. Znana tovarna pohištva bo prikazala pohištvo „e“ sistema, oblaženo pohištvo, vzmetnice jogi, svetila in izdelke iz plastike. V razstavno-prodajnem prostoru bodo dobili obiskovalci najrazličnejše informacije, lahko pa bodo tudi kaj kupili. Meblo bo kupcem odobrilo potrošniško posojilo, brezplačno dostavilo kupljene predmete in zastoj opravi montazo. Razstava bo odprta do 24. avgusta - vsak dan od 10. do 19. ure.

pridelovalci kumaric!

Odkupujemo sveže kumarice za tavanje I. II. in III. vrste po najvišjih dnevnih cenah. Odkupni dnevi: ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 7 do 19 ure.

UNION KISARNA IN KONSERVIRANJE POVRTNIN LJUBLJANA MOSTE, PROLETARSKA 12.

Ne vprašajte, ali je še kaj prostora, poiščite si raje drug prostor pod soncem... Slednjega v Materadi pri Poreču v teh mesecih ne manjka. Priljubljeno letovališče občanov iz Krškega in Novega mesta je polno do zadnjega koticčka. Morja in prijetnih uric oddiha ob njem so najbolj veseli številni otroci, saj se je tu še prav posebno razvil „družinski turizem“.

(Foto: T. Gošnik)

V razvoju ovira še druge

Zaostajanje metalurgije in kovinske industrije
otežuje tudi druge industrijske veje

Vzporedno z naglo rastjo industrije proizvodnje so v povojnem obdobju nastale tudi velike spremembe v strukturi jugoslovanske industrije. Te spremembe so ena glavnih značilnosti zadnjih dveh desetletij in za gospodarski razvoj prav tako pomembne kot stopnje rasti. Nove industrijske veje in nove smeri razvoja namreč ustvarjajo možnosti za trajno industrijsko rast. Podatki za obdobje 1952 do 1972. leta, ki so na voljo, so zanesljiva osnova za oceno omejenih strukturnih sprememb.

TELEGRAMI

DUNAJ – Avstrija je na vrhu svetovne liste smrtnosti zaradi pretiranega uživanja alkohola. Po najnovejših podatkih umre okrog 30 do 100.000 ljudi na leto zaradi alkohola ali zaradi bolezni, katerih vzrok je alkohol. Pred Avstrijo je glede tega samo še Francija – 35 smrtnih primerov, absolutni rekord pa ima zahodni Berlin – 44,3.

MADRID – Nekdanji kubanski diktator Fulgencio Batista, ki je zbežal iz Havane leta 1959, je v nedeljo dopoldne umrl v Madridu. V glavno mesto Španije je pripotoval iz Lizbone, kjer je živel, odkar je izbegel oblast.

GAZA – Izraelsko vojaško sodišče je obsodilo dva pripadnika palestinskega osvobodilnega gibanja na do smrtno ječo, ker sta v arabskem begunskem taborišču v El-Satiju leta 1971 umorila nekega Arabca.

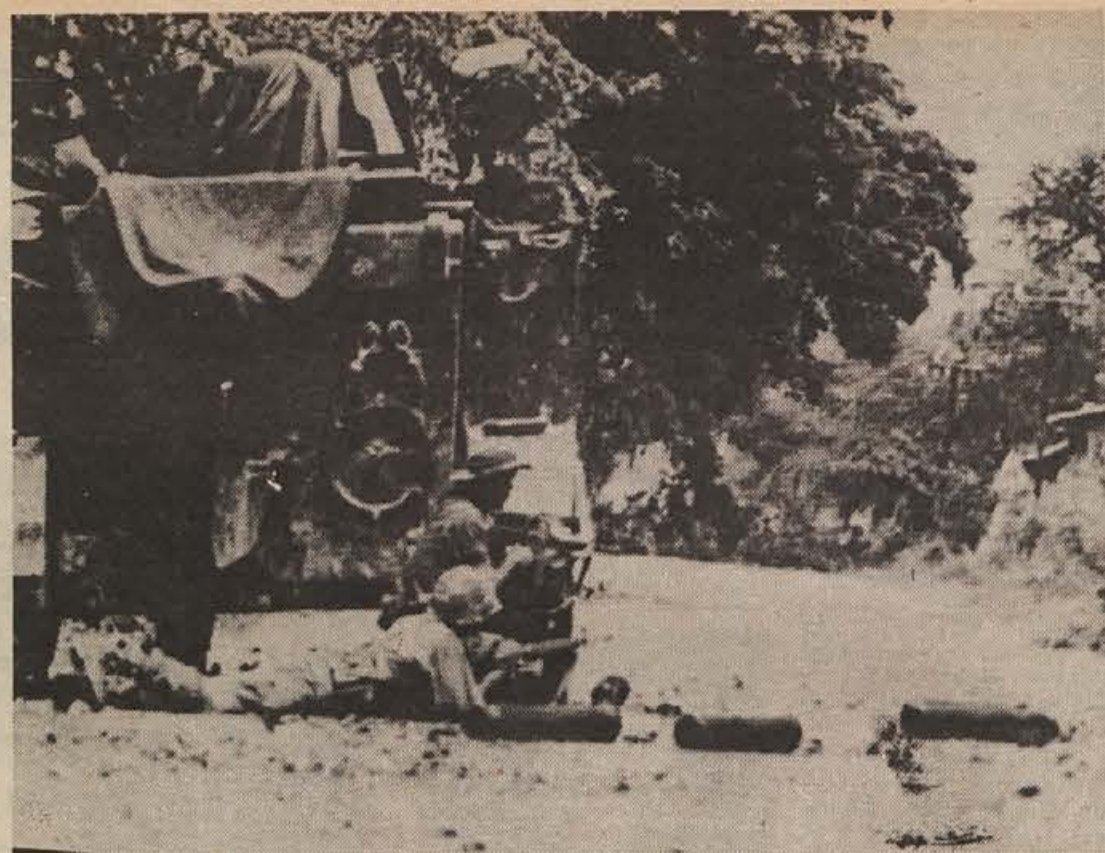
MOSKVA – V Sovjetski zvezi so te dni izstrelili proti Marsu še eno medplanetarno postajo. To je že tretja tovrstna sovjetska postaja v zadnjem mesecu dni, opremljena z najrazličnejšimi znanstvenimi napravami.

HONGKONG – Danski inženir je sklenil praktično dokazati, da so Ameriko odkrili Kitajci, ne pa Krištof Kolumb. Mladi Carl Friderik bo izplul iz Hongkonga in skoraj tri mesece potoval do obal Srednje Amerike. Mož je prepričan, da so Kitajci odkrili Ameriko, saj so arheologi našli v Peruju in Panami nekatere posebnosti kitajske civilizacije.

Predvsem moramo ugotoviti, da so panoge v omenjenem delu lestvice, to je kemična, kovinska in elektroindustrija, industrija nafte, papirja in elektroenergija ter še nekatere manj pomembne, ki jih statistiki uvrščajo pod ostalo industrijo, leta 1952 predstavljale četrtno jugoslovanske industrijske proizvodnje, lani pa že skoraj polovico. Tako se je na primer proizvodnja kemične industrije v zadnjih dveh desetletjih 32-krat povečala, elektroindustrije pa 25-krat. Podatki povedo, da so vodilno vlogo prevzele panoge, ki so nosilci industrijskega napredka v razvitem svetu. Po drugi strani pa so manj ugodne ugotovitve, da so preskromno napredovale nekatere pomembne bazične panoge, kot na primer železarstvo, barvna metalurgija, proizvodnja premoga in gradbenega materiala. Tako so zaradi skromne proizvodnje premoga v minulih 20 letih energetske panoge po-

BEJRUT – Palestinski gverilci so v sedmih mesecih izvedli v Izraelu natančno 105 akcij, vstevši 11 bombnih napadov. V puščavi Negev so nedavno razstrelili vodovod, ki je napajal izraelska naselja na tem območju.

BUENOS AIRES – Argentina je dala Kubi posojilo v znesku 200 milijonov dolarjev za nakup argentinskih kamionov, traktorjev, kmetijskih artiklov.

Ameriško letalstvo, ki nenehno zasipa z bombami položaje Sihanukovih sil, je po pomoti bombardiralo tudi svoje zaveznike, pri čemer je izgubilo življenje nekaj deset Lon Nolovih vojakov in nedolžnih civilistov. Boji se bijejo sedaj že tik ob mestu, v katerem so režimske enote obkoljene in držijo le ozek pas ozemlja okoli Phnom Penha. Na sliki: med letalskim napadom ameriških bombnikov in Lon Nolve pehote na položaje Sihanukovih sil pred kamboško prestolnico. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Atentat na atenskem letališču, vse hujski boji v Kambodži in pospešene priprave na konferenco neuvrščene teme današnjega pregleda.

ATENE: V čakalnici mednarodnega letališča v Atenah se je zgodilo zopet eno tistih nesmiselnih dejanj nasilja, ki ne pomagajo nobenemu, ki pa škodujejo vsem: dva Arabca (za katera se v tem trenutku še vedno ne ve, koga pravzaprav zastopata, oziroma, kateri organizaciji pripadata) sta v nekaj trenutkih ubila tri, ranila pa okoli 50 ljudi.

Kasneje se je zvedelo, da sta hotela napasti letalo, ki je bilo na poti v Tel Aviv, v resnici pa sta napadla letalo za New York. Ta pomota je lahko tudi ilustracija brezupnega dejanja samega.

Atenska policija je atentatorja sicer takoj prijela in ju tudi že obtožila množičnega umora s premislekom, toda mnoge pomembne podrobnosti o ozadju tega napada še vedno niso znane. Palestinska osvobodilna organizacija je zanikala, da bi bila Arabca njena člana, prav tako pa ni potrjena novica, da pripadata zloglasnemu „Črnemu septembru“.

Iz Bejruta je prišla domneva, da so v to vmešani Izraelci, ki naj bi najeli Arabca, da bi v imenu Palestincev vrgla bombi in tako oblatila ime organizacije, ki se bori za doseg pravic palestinskega ljudstva.

Medtem ko te podrobnosti še vedno niso znane, pa je mogoče reči vsaj to, da so dejanja take vrste ne samo nesmiselna in nepotrebnost, marveč v vsakem primeru vredna najhujše obsodbe.

Boj za pravice nekega ljudstva je mogoče in treba bojevati drugače, ne pa s terorjem, katerega žrtve so nedolžni potniki.

KAMBODŽA: boji okoli Phnom Penha, kamboške prestolnice, so vsak dan hujski. Princ Norodom Sihanuk, ki se mudi v Severni Koreji na počitnicah, je izjavil, da bodo njegove sile mesto zavzele, ni pa povedal kdaj.

Medtem pa se vse bolj približuje 15. avgust, datum, po katerem ameriško letalstvo zaradi sklepa kongresa ne bo smelo več bombardirati nasprotnika. Menijo, da se bo sicer ameriška pomoč Lon Nolovemu režimu nadaljevala tudi po tem datumu, vendar pa je hkrati mogoče domnevati, da bo odsotnost letalske podpore močno prizadejala režimsko

armado, ki ima že sedaj, ob ameriški letalski podpori, več kot dovolj težav.

Težko je reči, kako se bodo razpletle stvari v Kambodži, verjetno pa je, da na bojnem polju ne bo mogoče izsiliti dokončne odločitve. Ta je brzko-

Nasilje v Atenah

ne skrita v političnih pogajanjih – toda kje, kdaj in kako, so v tem trenutku še vedno prevelike neznanke, da bi bilo mogoče nanje odgovoriti.

PRIPRAVE NA ALŽIR: skoraj vsak dan prihajajo novice o uglednih imenih, ki se bodo udeležila konference neuvrščene na vrhu v začetku prihodnjega tedna. Zanimanje za osrednji dogodek v svetu neuvrščene je vse večje (o čemer pričča tudi podatek, da se je samo iz Jugoslavije prijavilo 350 novinarjev – daleč več kot jih lahko alžirska prestolnica sprejme), priprave na njega pa prehajajo že v svoje zaključne obdobje.

Znano je že, da bo indijsko delegacijo vodila Indira Gandhi, nepalsko kralj Birenda, jugoslovansko predsednik Tito, čilsko predsednik Allende.

Prevladuje vtis, da potekajo priprave dobro in da so velika pričakovanja, ki jih neuvrščeni gojijo pred Alžirjem, povsem upravičena – pa čeprav je treba ob tem opozoriti tudi na nekatere razlike v stališčih med udeleženci.

Organizatorji so povabili okoli 70 držav, doslej pa je udeležbo potrdilo že skoraj 60 prestolnic. Menijo, da se bo konferenca udeležilo rekordno število držav, kar je tudi po svoje ilustracija in potrditev dejstva, da se krog neuvrščene širi in utrjuje.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

– Po diagramu sodeč vam gre tukaj bolje kot v podjetju, tovariš direktor!

TONE KRAŠOVEC

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V letošnjem letu je prišlo do neskladnih gibanj med naraščanjem cen in osebnih dohodkov. Kljub naraščanju osebnih dohodkov zaposlenih je prišlo zaradi večjih podražitev zlasti kar se tiče življenjskih potrebščin – do zaostajanja realnih osebnih dohodkov.

Zato so podpisniki splošnega družbenega dogovora sklenili spremeniti nekatera določila tega dogovora. Sprememba je v tem, da se sedaj lahko poveča vsota vrednosti obračunskih skupin po splošnem družbenem dogovoru. Prva in druga obračunska skupina valorizirata vsaka po 150 din, tretja pa za 50 din.

Te spremembe naj bi podpisnikom samoupravnih sporazumov omogočile, da z delitvijo osebnih dohodkov v drugem polletju dosežejo razmerja, ki bodo, kar se tiče realnih osebnih dohodkov bolj usklajena s skupščinsko resolucijo o republiški ekonomski politiki za letošnje leto.

Kmetovalci so zelo ugodno sprejeli sklep zveznega izvršnega sveta o premiji za pšenico letošnjega pridelka. Kot ocenjujejo v zvezni direkciji za živilske zaloge, bo sklep prispeval k temu, da bodo odkupili večje količine pšenice, kot pa so je pridelovalci do nedavnega obljubljali.

S soglasjem republik in pokrajin je ZIS namreč sklenil za pšenico letošnjega pridelka izplačevati premijo pridelovalcem v znesku 10 par za kilogram. Premijo bodo izplačevali le za pšenico, ki jo bodo kmetovalci prodajali znotraj države ali pa zvezni direkciji za živilske zaloge.

To je posebna gmotna spodbuda vsem kmetijskim proizvajalcem, ki bodo letos prodajali pšenico omenjenim organizacijam do konca tega leta.

Podobno spodbudo je doživela živinoreja, saj je ZIS sklenil s premijami spodbujati živinorejce, da bi se odločili pitati prašiče za prodajo. Za vsak kilogram dobrega svinjskega mesa iz organizirane reje bodo rejci dobili dinar premije. Tako naj bi bila odkupna cena prašičev več kot 12 din za kilogram.

Res pa je, da bodo te premije vplivale na založenost našega trga s svinjino šele oktobra, dotlej pa bomo morali tovrstno meso še vedno uvažati.

Električna energija se je s prvim avgustom podražila. Nova cena kilovatne ure je sedaj 34 par (prej 31) za gospodinjstva in 40 par (37 par) za tista gospodinjstva, ki porabijo mesečno manj kot 200 kilovatnih ur. Ti ceni veljata med 6. in 13. uro ter med 16. in 21. uro, medtem ko je nova cena za tok med 13. in 16. uro in med 21. in 6. uro 17 par za gospodinjstva (prej 16 par) in glede na prakso.

Po republiškem dogovoru je bilo letos električno energijo dovoljeno podražiti do 26 odstotkov, vendar so v Sloveniji podražili električno energijo pred nekaj meseci za 12 odstotkov, sedaj pa je republiški izvršni svet dovolil ponovno podražitev še za 12,5 %.

Vzrok za podražitev naj bi bil v tem, da je slovensko elektrogospodarstvo lani poslovalo z izgubami, letos pa se mu ne obeta nič boljše.

Jugoslovanski sindikati so začeli akcijo, s katero naj bi napravili večji red na tako imenovanem zelenem trgu, v prometu kmetijsko-živilskih proizvodov, da bi se delovni ljudje lahko tudi v prihodnje oskrbovali z zadostnimi količinami cenene hrane.

Ta akcija pa ne bo kratkotrajna niti ne pomeni zdaj to, da bi sindikat postal preskrbovalec s sadjem in zelenjavo, temveč skuša zavarovati življenjsko raven delavcev.

Življenjski stroški so bili namreč junija letos 27,7 odstotka večji kot v istem mesecu lani. Temu so botrovale predvsem podražitve kmetijsko-živilskih proizvodov. Stroški za hrano po ugotovitvah statistikov predstavljajo celo 60 % družinskega proračuna povprečne jugoslovanske štiričlanske družine.

Toliko bolj je zato treba pozdraviti odločitve sindikatov, da se bodo zavzemali za takšne razmere, v katerih se bodo delovni ljudje lahko oskrbeli s kakovostno in cenejšo hrano ob vsakem času.

Posebna skrb za kmetijstvo

Čeprav je Rinža precej onesnažena, se kočevska mladina rada hladi v njej. Nad jezom v Mahovniku vsak dan kar mrgoli otrok. Krajevna skupnost in mahovniška mladina nameravata ponovno očistiti strugo in tako urediti vsaj zasilno kopalnico. (Foto: France Brus)

Osijsko podjetje Gradnja je začelo prejšnji teden zemeljska dela na cesti Metlika - Drašiči, ki je približno 4 km že asfaltirane. Zemeljska in druga dela z asfaltiranjem 2 km novega cestišča bodo veljala nekaj nad 2,6 milijona dinarjev. (Foto: I. Zoran)

Holandska družina je našla svoj kotic v avtokampu na Otočcu, sicer pa je ta premajhen, da bi lahko sprejel vse, ki bi se želeli tu ustaviti. Povprečno nočuje v tem kampu 150 gostov na noč. Največ je Nizozemcev, Nemcev in Francozov. (Foto: Z. Šeruga)

Čas stiskanja mošta iz jabolk, hrušk ali grozdja sicer še ni prišel, vendar so se sevniški trgovci že založili s priložnimi stiskalnicami. Na sliki: poslovodja je nanje minuli teden že napisal cene. Kdo bo koga stisnil? (Foto: Železnik)

Magija, na pomoč!

V letu 1973, ki naj bi bilo v „bitki za gospodarsko stabilizacijo“ prelomno, je prišla srbska skupščina na svetlo z osnutkom zakona o delovnih razmerjih, ki prinaša zanimive pridobitve: samo štiri delovne dni na teden, do 36 delovnih dni dolge dopuste, možno menjavo delavcev med organizacijami združenega dela in še kaj. Predlagatelj pravijo, da bo skrajšani delovnik omogočil povečanje proizvodnje in da bodo proizvodne zmogljivosti bolje izkoriščene. Ne povedo pa, kje je močeno najti čarobno paličico, ki bo pričarala to čudo.

Sejmišča

NOVO MESTO: na ponedeljkovem sejmu je bil srednje živahen promet. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Rejci so pripeljali 434 prašičev, prodali so jih 254. Cene so bile za mlade, do 3 mesece stare prašiče 350 do 420 din, za starejše pa 430 do 950 din. Goveje živine je bilo na sejmu 76 glav, prodali so 51 glav. Cene so bile: volji 12,50 do 14 din, krave 8,50 do 11,50 din, mlada živina 11 do 13,50 din kg žive teže. BREŽICE: na sobotnem sejmu je bilo živine dovolj, kupcev pa zaradi visokih cen malo. Pripeljali so 530 prašičev, prodali pa 412. Cene so bile za mlade prašiče 24 do 25 din, za nad 3 mesece stare pa 14 do 15 din kg žive teže.

Vsi turisti ne drvijjo mimo nas

Dopustniški čas je na vrhuncu. Reke turistov ne puščajo Dolenjske ob strani, ampak se tudi ustavljajo. To kažejo podatki o turističnem prometu, ki jih zbirajo pri Dolenjski turistični zvezi v Novem mestu. Na voljo so sicer le številke o družbenih turističnih organizacijah, ne pa tudi o zasebnih. Turistične suše, značilne za predsezono, ko se je močno znižalo število domačih gostov, tuji pa so bili redkost, v sezoni ni več.

V recepciji garni hotela na Otočcu te dni

Do sredine julija je turistični promet v Čateških Toplicah večji za 20 odst., v Dolenjskih Toplicah in Novem mestu za 5 odst., na Otočcu 28 odst., v Šmarjeških Toplicah pa za 3 odst. Močno je narasel turistični promet pri inozemskih gostih: v Čateških Toplicah za 27 odst., v Šmarjeških za 43 odst., na Otočcu pa kar za 55 odst. Podatki Narodne banke Jugoslavije o letošnjem deviznem dotoku v prvem polletju omenjajo 25-odst. povečanje, iztržek dolenjskih turističnih podjetij bo zato razveseljiv. Gostinski promet je količinsko sicer manj narasel, vrednostno pa ocenjujejo porast kar za 36 do 38 odst.

Kako pa bo vnaprej? Nadaljevanje sezone obeta. Znano je, da turisti radi obiskujejo Dolenjsko tudi po končani sezoni, če je le po vreme.

Republika malo

Podarjenemu konju sicer ne gre gledati pod zobe, kot pravi pregovor, če pa že gre za posojila, ki jih je treba vračati, pa izreku menda ne bomo storili sile, če to vseeno stori. V vsebinski občini so letos napeli mnogo moči, da bi zagotovili posojilo za razvoj zasebnih kmetij. Obrnili so se tudi na delovne organizacije. Trije kolektivi so doslej prispevali za posojila 450.000 dinarjev. Pri banki so dobili 711 tisočakov, sevniška hranilno-posojilna služba za kmete pa je prispevala 611 tisočakov. Ob tem pa se je vredno zamisliti nad prispevkom republike: borih 150 tisočakov! Čeprav le tri, so se domača podjetja v primerjavi z državo

Kmetje bi vzeli posojila, če bi...

torej še vedno izjemno lepo odzvala: prispevki znašajo 100 do 200 tisočakov. Ob tem so morali kmetje in pospeševalna služba predložiti natančne načrte in obrazložitve, ki obsegajo po 51 in več strani. Če bi moral tako dokumentacijo pripraviti vsak, kdor se odloči za potrošniško posojilo ali nakup avta, bi verjetno nakup marsikoga minil. Za posojilo je poprijelo letos 19 kmetovalcev, čeprav bi se zanje zanimalo še več gospodarjev. Zanimanje je, zavzetost tudi, v republiki pa, kot kaže ta primer, za to ni mnogo denarja. Tudi obsežna dokumentacija, ki jo zahtevajo, jemlje voljo za modernizacijo kmetij.

Zares ometeni?

Ljubljansko dimnikarsko podjetje mora do konca septembra povečati število dimnikarjev v novomeškem okolišču ter do istega roka pripraviti načrt opravljanja dimnikarskih storitev v okoliščih Novo mesto in Trebnje. Taka sta sklepa, ki so ju zapisali predstavniki občinskih skupščin Novo mesto in Metlika ter predstavniki ljubljanskega podjetja.

Premalo skrbi za dimnike - zato pa več požarov

Če bodo v podjetju ta dva sklepa uresničili, lahko upamo, da bo v novomeškem in trebnjskem okolišču dovolj dimnikarjev ter da bodo letos dimniki bolj ometeni. Prav pomanjkanje dimnikarjev je namreč doslej povzročalo največ problemov. Vseh težav v podjetju ne bodo mogli rešiti naenkrat, vendar pa so že kupili nekaj mopedov, da bodo dimnikarji v oddaljenih okoliščih delali lažje in predvsem hitreje, uredili so kopalnico v Novem mestu in

poskrbeli za osebne dohodke zaposlenih. Da se dimnikarske težave ne bi vsako leto ponavljale, bodo morali v podjetju bolj skrbeti za vzgojo vajencev in njihovo izpopolnjevanje, hkrati pa bodo okrepili vezi med matičnimi podjetjem in okoliščema v Novem mestu in Trebnjem. Samo načrtno delo bo lahko obrodilo sadove.

August Fajfar: nič več izvoz za vsako ceno

Izvoz z zavoro

Novoteksove krivulje kažejo samo navzgor: pri proizvodnji, storilnosti, osebnih dohodkih, stanovanjski graditvi in podobnem. Vrednost proizvodnje bo letos prvič dosegla 300 milijonov dinarjev. Z otvoritvijo novega konfekcijskega obrata na Vinici se bo število zaposlenih povečalo od sedanjih 1.800 na 2.000.

Skrb za delavce je slej ko prej zgljedna. Novoteksovo stanovanjsko naselje v Bučni vasi je znano: podjetje je kupilo zemljišče, plačalo pa tudi komunalno ureditev. Število stanovanj oziroma družinskih hiš, za katere daje tovarna tudi posojila, se bo letos približalo stotici.

Edina krivulja, ki ne obljublja vzponov, je v izvozu. Letošnji izvoz bo dosegel vrednost 4 milijonov dolarjev, že prihodnje leto pa ga nameravajo zmanjšati. Direktor inž. August Fajfar je prejšnji teden med obiskom predsednika slovenskih sindikatov Janeza Barboriča in generalnega tajnika Jožeta Globačnika pojasnil, da se za zmanjšan izvoz odločajo zato, ker v njem ne vidijo več prave stimulacije. Surovine lahko kupijo že za dinarje, kaže pa, da bodo poslej za domačo valuto mogli nabavljati tudi stroje. „Do zdaj smo dolarje ustvarjali predvsem za nakup surovin, zdaj nam pa tega ni več treba,“ je pribil Fajfar.

Vredno je zapisati...

V razmišljanjih in v govorih o tem, kako poteka bitka za uresničitev nove ustave in zlasti delavskih ustavnih dopolnil, naletimo velikokrat na trditve, da je pri tem velika zavora podjetniško-lastniška miselnost. Na prvi pogled bi vsakdo rekel: ne, podjetniško-lastniške miselnosti pa na našem koncu ni, zaman bi jo iskali!

In vendar to ne drži, ker je takšne miselnosti povsod na pretek. Oglejmo si prepričljiv dokaz za to. Letošnje leto je bilo brez dvoma za vse gospodarstvo velika preizkušnja. V vseh delovnih organizacijah je bilo treba izvesti obsežne in prav nič enostavne priprave na nove pogoje gospodarjenja. To veliko in odgovorno nalogo so dokaj dobro opravili povsod: v velikih in v majhnih delovnih organizacijah.

Uveljavljanje delavskih ustavnih dopolnil pa gre veliko počasneje. Pri tem se domala povsod zatika, storjenega je za zdaj še vedno premalo, čeprav se hitro bliža konec leta, ko morajo biti nova ustavna določila povsod uresničena.

Podjetništvo

Ob dejstvu da so bile velike in male delovne organizacije sposobne zelo hitro prilagoditi se novim pogojem gospodarjenja in v zelo kratkem času izvesti obsežne in zamotane priprave za prehod na nove pogoje, je težko verjeti trditvam, da ni na voljo strokovno usposobljenih kadrov, ki bi pripravili vse potrebno za uresničitev novih ustavnih dopolnil.

Ovira najbrž ni nesposobnost izdelati ustrezne nove samoupravne oblike in načine, ki bi zadostili novim ustavnim določilom, pač pa je najbrž glavna ovira strah, da bosta oblast in odločanje ušla iz ozkega kroga, v katerem sta bila do zdaj, navzdol v roke delavcem! Zavoljo tega je toliko odlašanja in mencanja na mestu! V tem pa se kaže podjetniško-lastniška miselnost, ki je je torej na pretek tudi pri nas.

M. JAKOPEC

Kmetijski nasveti

Zdaj cepimo na oko

Sadjarji se resda več ne ukvarjajo z vsakovrstnim delom, kakršno je na primer cepljenje, koristno pa je, da se spoznajo tudi s tem opravilom, ki so ga v glavnem prevzele drevesnice.

V juliju in avgustu je najprimernejši čas za najhitrejši, najbolj uspešen in enostaven način cepljenja, to je okuliranje. Kot pove ime, prenašamo na podlago lastnosti cepiča z vstavljanjem očesa. Okuliranj pravimo z domačimi besedami cepljenje na speče oko, saj vstavljeno oko miruje do spomladi, ko požeje.

Za okuliranje morajo biti podlage mlade, enoletne ali največ dveletne. Koristno je, če jih pred cepljenjem osujemo, da dobijo bolj voljan lub. Cepimo čim bliže pri tleh, in to tako da na gladkem mestu podlage naredimo zarezo v obliki črke T, na obeh straneh privzdignemo lub in počenj vstavimo plitko prirezano oko s cepiča. Očesa za cepljenje jemljemo z dobro razvitih vejic - cepičev. Takoj ko cepiče odrežemo, jim odstranimo liste, pustimo pa njihove peclje. Ti peclji nam bodo kasneje pokazali, če je cepljenje uspelo ali ne.

Za kmetovalce je važno precepljanje starih dreves. V takih primerih se poslužujemo sedlanja in cepljenja za kožo, če pa veje drevesa niso predebele, pa tudi cepljenja v razkol, ki ga kmetje najbolj poznajo. Za vsa cepljenja velja, da morata imeti podlaga in cepič podobne lastnosti.

Odločilna je tudi izbira primernih podlag. Jablane vzgajamo na divjaku, na sejancu zlahkih sort, za plantaze pa na šibkih podlagah. Hruške cepimo na divje hruške ali na kutine, češnje na divje beloplodne češnje ali na rašeljiko, breskve pa na breskov sejane ali na slivo - mirabolano. Pristavimo naj še, da oreh razmnožujemo brez cepljenja - s sejanci in da slive in češnje najenostavneje razmnožujemo s presajanjem koreninskih izrastkov.

Inž. M. L.

ORGANIZACIJA DELA
PIKKER (ZSSR)

Težje kot ministru

Dr. Stipe Šušteršič, član partijskega vodstva na Hrvaškem, je za beograjski NIN takole odgovoril na vprašanje o poslušniški miselnosti v jugoslovanskem novinarstvu.

„Da, imam vtis, da med novinarji še vlada poslušniška mentaliteta ter služenje tistim ustanovam in ljudem, od katerih pričakujejo pohvalo in korist. Lahko se potolažimo s tem, da je pri nas poslušniška miselnost naploh zelo razširjena in da ni razširjena le v novinarstvu. Torej novinarji ne sestavljajo posebnega poslušniškega sveta, toda njihovo poslušništvo je v naših družbenih razmerah zelo občutljivo in ima lahko širše neželene posledice.“

Ne trdim, da so vsi novinarji „poslušni“. Nasprotno, veliko jih je tudi „neposlušnih“, zelo veliko jih deluje samostojno.

Značilno je, da so nekateri novinarji poslušni, čeprav tega od njih nihče ne zahteva. Poslušništvo namreč ne izhaja samo iz želje po pohvali ali iz strahu pred posledicami, svoje vzroke ima tudi v konformizmu, lenosti, pa tudi v neznanju. Lažje je pisati, govoriti in komentirati tako, kot delajo forumi ali kot reagirajo posamezne družbene avtoritete, kot pa truditi se v oblikovanju lastnih stališč in poglabljanju lastnega spoznanja.

Tisti, ki so zahtevali ali še zahtevajo popolno poslušnost, so skupaj z onimi, ki se sami najraje opredelijo za poslušnike, odgovorni, da je pri nas malo takih novinarjev, katerih besede in miselne bi spremljala in pomnila širša javnost dlje časa kot recimo besede kakoga ministra ali visokega političnega voditelja. Toda danes je težje biti v resnici dober novinar kot povprečen ali dober minister. Celo mnogo težje...

Izpraznjena učna mesto opominjajo

S Prevol odšlo šest učiteljev, šoli v Gabrju in Šmihelu pri Žužemberku ostali tako rekoč brez prosvetnih delavcev

Kako pa je s šolstvom v novomeški občini? Kot nikjer po Sloveniji tudi tu stanje ni preveč rožnato. V občini je 15 osnovnih šol z 293 oddelki, v teh pa poučuje 316 učiteljev. Na prvi pogled stvar ne kaže najhujše. Drugačnja slika pa je, če jo natančneje pogledamo.

Kar zadeva strokovne moči v nižjih razredih, bi se nekako šlo, obupne pa so razmere na predmetni stopnji. Povsod manjka strokovnjakov, in to zlasti za matematiko, angleščino, glasbeni pouk in telesno vzgojo. Na šole v središču mesta se prosvetni delavci v ustrezno izobrazbo še javijo, drugod pa jih morajo nadomestiti učitelji s srednje šole. Razpisi za ta delovna mesta ostajajo skoraj brez odziva.

TiŠ Novo mesto je razpisala precej štipendij, toda javilo se je zelo malo kandidatov. Strokovnjaki, ki se lahko zaposlijo v gospodarstvu, odhajajo raje tja. Tako je bilo treba na primer 60 kandidatov za vpis na ekonomsko šolo odkloniti, ker ni ekonomistov, ki bi poučevali. Podobno je tudi na kovinarski šoli, kjer ni inženirjev.

Mladi učitelji se nočejo zaposliti na podeželju. Posebno težko je na

podružničnih šolah. Skoraj na vseh manjka učiteljev. Šola Gabrje je ostala prazna, na pomoč so priskočile tri tovarišice iz vrgojnovarstvenega zavoda v Novem mestu. Prazen je Šmihel pri Žužemberku in le ob pomoči tovarišev z Ajdovca in iz Žužemberka delo lahko teče. S Prevol v Suhu krajini je odšlo 6 učiteljev in le ravnatelj, ki tudi odhaja, gre zahvala, da je s pomočjo temeljne izobraževalne skupnosti preskrbel dovolj učnih moči za prihodnje šolsko leto. Podobne razmere so še na nekaterih oddaljenih šolah.

In kje so vzroki za tako stanje? Ti so že dolgo znani, saj ne veljajo le za to območje. Stanovanjske razmere so obupne. Mnogo učiteljev se vozi, precej jih stanuje v povsem neprimernih stanovanjih. (Bela vrana gleda tega so Brusnice, kjer zidajo blok z 8 stanovanji za učitelje.)

Popis aktivistov OF

Do roka je prišlo le okrog 30 prijav, pričakujejo jih še več - Dragocena pričevanja

Občinske konference SZDL Kočevje, Ribnica in Ljubljana-Vič-Rudnik so se že v aprilu dogovorile o ustanovitvi okroglega odbora bivših aktivistov OF za območje od Barja do Kolpe. Svojem občinskim skupščinam so tudi predlagale, naj

kočevsko-ribniško-velikolaškemu odboru aktivistov OF (iniciativni odbor že dalj časa deluje v Ljubljani) podelijo skupen domicil, in sicer 9. septembra na proslavi v Grčaricah.

Občinski skupščini Kočevje in Ribnica sta na zadnjih zasedanjih že sprejeli sklep o podelitvi domicila, občina Vič-Rudnik pa bo tak sklep sprejela prve dni septembra.

Vse tri občinske organizacije SZDL so junija po tisku pozvale vse nekdanje aktiviste OF z omenjenega območja, naj do konca julija pošljejo svoje naslove občinski konferenci SZDL Ribnica. Žal je do roka prišlo le okrog trideset prijav, pričakujemo pa jih še več. Prosimo vse nekdanje aktiviste OF, ki so med vojno delovali na tem območju, naj to store čim prej, zagotovo pa naj se udeležijo proslave in ustanovitve okroglega odbora OF v Grčaricah 9. septembra.

Naloga okroglega odbora OF in združenih nekdanjih aktivistov je predvsem nudenje vsestranske politične pomoči naslednici OF - Socialistični zvezi, nič manj pa zbiranje zgodovinskega gradiva in pisanje politične zgodovine tega območja. Pričevanje, spomini slehernega posameznika so lahko sila dragocen zgodovinski dokument, ki ne bi smel potoniti v pozabo.

-vec

Osebnih dohodki so tudi po podpisnem sporazumu še vedno majhni. Pred učitelje se postavljajo iz dneva v dan nove naloge. Novi učni načrti zahtevajo več dela, več odgovornosti, modernizacija pouka zahteva celega človeka, in če ne bo stimulacija boljše, je velika nevarnost, da se razmere v šolstvu ne bodo tako hitro popravile.

IVA KRŽE

LE EN PIJAN

Kočevski miličniki so v nedavni akciji „Vozite trezni“ dobili le enega pijanega voznika, čeprav so ustavili 84 vozil. Eden je vozil brez voznškega izpita, drugi pa je dal vozilo osebi, ki ni imela voznškega dovoljenja. Izrekli so 10 mandatnih kazni.

NOVE STROJE V TRIKON

Svet za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje je predlagal, naj bi podjetje TRIKON dobilo 653.178,95 din posojila iz nekdanjega družbenega investicijskega sklada. Ta denar je polovica vsote za nakup novih strojev za obrat konfekcije, ki bodo prispevali, da se bo produktivnost povečala za 8 odstotkov, dohodek za 27 odstotkov, povprečni osebni dohodek pa bodo porasli od 1.470 na 1.779,5 din (a bodo kljub temu še vedno med najnižji, če ne celo najnižji v občini).

Člani sveta za gospodarstvo so predstavnikom podjetja svetovali, naj ta program hitro uresniči, da ne bo prej zastarel, in zahtevali, da je treba kasneje ugotoviti tudi, če je podjetje doseglo tiste učinke, ki jih je obljubilo v prošnji za najetje posojila.

Znamke v čast obletnice

Ob 30-letnici zbora bo v Kočevju tretja republiška pionirska filatelistična razstava

V počastitev 30-letnice zbora slovenskih odposlancev v Kočevju bo pod pokroviteljstvom občinske skupščine Kočevje tretja republiška pionirska filatelistična razstava.

Odprta bo od 22. septembra do 3. oktobra 1973 v Domu telesne kulture v Kočevju. Za razstavo je poslalo svoje zbirke 63 razstavljalcev iz raznih krajev Slovenije. Razstavljajnih bo več kot 10.000 znamk. Po otvoritvi bodo za zbirke podeljena priznanja.

Razpis je dal razstavi naslov „Revolucionarna ter osvobodilna gibanja doma in v svetu“. Pod tem naslovom bodo razstavljali v svojih zbirkah prikazali teme iz teh področij.

Vsi mladi razstavljajci bodo gostje kočevskih pionirjev, za mentorje krožkov na šolah pa bo mladinska komisija Filatelistične zveze Slovenije priredila seminar.

A. A.

SPET OBVOZ

Novomeško Cestno podjetje bo začelo te dni obnavljati 3 km „gorjanske“ ceste od Gjurgorja do Suhorja. Promet bodo preusmerili prek Štrkeljevega. Ljudje tega območja se sprašujejo, zakaj se Cestno podjetje loteva teh del spet sredi turistične sezone.

KAKO O USTAVI?

Občinski politični aktiv v Trebnjem je na seji 19. julija sprejel načrt občinske konference SZDL o izvedbi razprave o zvezni in republiški ustavi. Javna razprava naj bi bila v drugi polovici septembra, do takrat morajo biti naredi tudi izhodišča novega občinskega statuta. Ob tem so treba napeti vse sile tudi za evidentiranje imen za novi delegatski sistem in druge javne funkcije.

POZABLJENA CESTA?

Ob posodobljanju ceste od Pijavškega do Krškega je promet za lažja vozila preusmerjen s severni strani čez Studenec in Rako ali Škocjan. Žal zve voznik za to šele, ko že pripelje do teh odcepov. Če bi cestni delavci, ko so se že potrudili za puščico pri severnem mostu, dostavili še obvestilo, da je do Krškega mogoče še po štajerski strani, bi predvsem tujcem prihranili dosti dodatnih kilometrov, vzponov in ovinkaste ceste. Na to cesto so pozabili tudi z obvoznimi tablam v Krškem.

Več jih roma v kulturni hram

Polletni obračun likovnega salona v Kočevju

Ko so se nekateri prizadevni kulturniki odločili preurediti zgornji del kočevske tržnice v likovni salon, je imel marsikateri občan pomisleke, kakor jih pač imamo pri vsaki stvari, ki jo uvajamo na novo v mestno življenje. Salon je potreben, je nato ugotovila večina, to pa potrjuje tudi obisk razstav. Poglejmo samo delo in obisk salona letos:

Naijni slikar Anton Repnik iz Mute - 3.122 obiskovalcev, Likovna razstava učencev osnovne šole

NEPRIMERNA HITROST

27. julija ob 19.30 sta na cesti Krkovo-Kočevje malo trčila z osebnima avtomobila Franci Beljan iz Kočevja in Peter Besal s Trate. Škoda je bilo za 1.500 din. Do nesreče je prišlo zaradi neprimerne hitrosti glede na stanje ceste.

PRAZNIK SLOVENSKEGA SODSTVA

3. september bo odslej praznik slovenskega sodstva. Ta sklep je sprejela skupščina slovenskega sodniškega društva, ker je 3. septembra 1944 predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta izdalo odlok o začasnem ureditvi narodnih sodišč in narodnih sodnikov. Ta datum pomeni začetek sistematičnega ustanavljanja novih civilnih sodišč na območju Slovenije, zlasti pa na takrat osvojenem ozemlju.

Dan sodstva naj bi proslavili vsi sodni kolektivi z manjšimi proslavami, osrednja proslava pa bo predvidoma v drugi polovici septembra v Črnomlju, in sicer 22. ali 29. septembra. Ob tej priložnosti naj bi podelili tudi odlikovanja dolgoletnim in požrtvovalnim zaposlenim v sodstvu.

Kočevje - 2.915, Likovna sekcija vojaškega kluba enote „Mirko Bračič“, Ribnica - 2.833, akademski slikar Peter Cerne, Ljubljana - 2.315, filatelistična Boštjan Fabjan in Andrej Arko iz Kočevja („Umetnost skozi stoletja na znamkah“) - 2.062, amater Marin Brkovič - 1.780 in razstava Narava in okolje - 1.687 obiskovalcev.

Letos je obisk razstav Likovnega salona izredno porasel, k čemur je pripomoglo prizadevno in organizirano delo odbora likovnega salona, ki ga vodi Lado Gasparac in akademski kipar Stane Jarm. To je lep odgovor vsem, ki so imeli ob pri-

četku pomisleke. Likovni salon je bil torej potreben in tudi lokacija zelo ustrežna.

Mnogo ljudi pa privablja k otvoritvam razstav kulturni program, v katerem nastopajo včasih tudi znani ljubljanski glasbeniki in pevci, včasih pa se predstavijo domačini.

Razstave trajajo običajno po 10 dni. Program razstav za drugo polovico leta je že izdelan. Omenimo naj še, da so vsi obiski razstav v Likovnem salonu brezplačni.

ANDREJ ARKO

Žužemberk: kako odmeva govor

Odmevi na govor Franca Šetince s proslave, ki je bila 15. julija

Izklepane, odkrite in odločne besede sekretarja sekretariata CK ZKS Franca Šetince so pri borbah in aktivistih NOV, med mladino in drugimi ljudmi našle na odobravanje. Povedana stališča so močna politična podpora socialističnim subjektivnim silam in so velikega pomena za družbenopolitične akcije v žužemberški krajevni skupnosti.

JAVNI DRUŽBENOPOLITIČNI DELAVEC IZ NOVEGA MESTA:

Šetinc je natančno opredelil klerikalizem in belogardizem ter ju ločil od vere. Z razkinkanjem klerikalizma in belogardizma ni napadel vere, pač pa je opozoril, kaj je veri škodljivo.

ZNANSTVENI DELAVEC IZ LJUBLJANE: Francček je govoril tako pristno, kot misli in dela: pošteno, preudarno. Njegova beseda je bila razumna in neposredna in seve-

da globoko revolucionarna. To je bil opomin tistim, ki so naredili slovenskemu in jugoslovanskim narodom toliko obla in škoda, hkrati pa tudi svarilo, naj ne dvigajo glave, ne ozirajo se, kje so: doma ali v zamejstvu. Šetinc je opredelil tudi birokratizem in tehnokratizem, tako da lahko birokrati in tehnokrati spoznajo sebe in jih lahko tudi preprost človek spozna.

BORCI IN AKTIVISTI NOV IZ RAZNIH KRAJEV: Govornik je dal priznanje vsem, ki smo se spopadali z okupatorji in

domačimi izdajalci, vsem, ki so trpeli zaradi okupatorja in domačih izdajalcev. Tudi povojni aktivisti ter drugi graditelji socializma so dobili zadoščenje. Priznanja so bili deležni tudi delavci in kmetje ter sploh vse naš delavski razred. Z govorom smo se posebej zadovoljni, ker je bil povedan na proslavi 30-letnice prvih slovenskih divizij NOV in POJ, to je XIV. in XV., ter 31-letnice Tomiščeve brigade, ki so jo počastili tudi njeni nasledniki, vojniki iz ljubljanske garnizije.

VERNIK IZ OKOLICE DVORA: Šetinc je dobro povedal, samo po cerkvi je preveč udaril. Jaz namreč mislim, da sta cerkev in vera eno in isto. Sicer pa vem, da je Šetinc pošten. Z menoj, ki sem preprost kmet, se rad pogovarja.

MNOGO SUHOKRANJCEV:

Šetinc govor je bil sicer oster glede cerkve. Obsojil je klerikalizem in belogardizem, ni pa napadel ali žalil naših verskih čustev, pa tudi ne vere. Napadel je politiko cerkve, ki jo obremenjuje klerikalizem in belogardizem, le-ta pa sta v preteklosti prav v Suhu krajini zavrla napredek in prinesla gorje vsemu ljudstvu. Z govorom smo dobili priznanje za našo prizadevnost in udeležbo pri akcijah za napredek sleherne vasi. Tudi prizadevanje za napredek na naših kmetijah in v podjetjih, kjer delamo, je bilo deležno priznanja.

POLITIČNI AKTIV V ŽUŽEMBERŠKI KRAJEVNI SKUPNOSTI: Tovariš Franca Šetinc zelo dobro pozna problematiko v naših krajih. Pripravljen nam je vedno svetovati ali kakorkoli pomagati, in to ne samo političnemu aktivu, pač pa tudi preprostem kmetu in delavcu. Njegov govor pomeni priznanje za našo dosedanje akcije, obenem pa nam je politična usmeritev za vnaprej.

M. S.

Domačini iz Damelj so, kot pred 30 leti, prepeljali čez Kolpo brigado, ki sodeluje na letošnjem pohodu AVNOJ 73. (Foto: M. Vesel)

Pohod »avnojcev 73« v Jajce

V spremstvu starih partizanov je mladinska brigada prehodila 180 km dolgo pot

Po desetih dneh svojega 180 km dolgega pohoda po poteh II. delegacije je slovenska mladinska brigada, ki je šla na zasedanje v Jajcu, 1. avgusta stopila na slovenska tla. V Damlju so se udeleženci s čolni prepeljali čez Kolpo. Ta dan so se ustavili na Sinjem vrhu, kjer so jim mladinci izročili darilo: v belokranjski priteček povezan kos domačega

koruznega kruha s čebulo. Od tam so odkorakali v Vinico in si ob Kolpi postavili tabor.

„Avnojci 73“ so 22. julija praznovali z domačini v Jajcu dan vstaje slovenskega naroda, 27. julija pa v Dvarju dan vstaje Bosne in Hercegovine. Nepozabne spomine imajo brigadirji na Dolnji Lapac, kjer so na željo domačinov ostali še en dan.

„Avnojci“ imajo pred sabo še del poti: Lokve, Črmošnjice. Cilj pohoda je Planina pri Sevnici, kjer bo srečanje z delovnimi brigadama Kozjansko in Kozje 73.

Brigado, ki hodi po poteh Avnoja 43, spremljajo: komandir spremljevalne čete 1943. leta tovaršji Janko Gregorič, narodni heroj Albinca Hočvar - Mali, politkomisar Brane Jakovčič in informator Stane Škrabar. Brigadirjem govore o težavah pred 30 leti in obujajo spomine na to težko pot. Slovenskim brigadirjem se je priključila tudi delegacija zamejskih Slovencev in delegacija hrvaških pohodnikov.

NATALIJA KAJIN

O treh listinah

Ustavno-statutarni aktiv gre na seminar

Javno razpravo o osnutkih zvezne in republiške ustave ter občinskega statuta bo vodil v Črnomljski občini 42-članski aktiv, sestavljen iz predstavnikov vseh družbenopolitičnih organizacij in javnega življenja. O načinu razprave in drugih podrobnostih se bodo člani aktiva seznanili na seminarju, ki ga pripravljajo za ta mesec. Same javne razprave pa bodo v septembru. Predvidevajo, da jih bodo končali do 20. septembra.

Tone Marentič, predsednik aktiva za izvedbo javnih razprav, je dejal, da bodo zbere ljudi sklicali v vseh 27 krajevnih organizacijah Socialistične zveze. V samem Črnomlju bodo razprave izvedli na treh mestih. V delovnih organizacijah posebnih razprav ne bo, priporočili pa so, naj se delavci vključijo v ustavne pogovore na terenu oziroma v krajevnih organizacijah SZDL.

»Dolenjski list« v vsako družino

Težka pot do kruha

Fant komaj dobil delo - Očeta so oropali in ubili, ko se je vračal s prihranki iz Francije

Dve senci sta se spustili na dvorišče in se ustavili pred našo hišo. Starejši mož in deček. Mož je bil Rudi Frbežar iz Bosiljive loke pri Osilnici, bivši pripadnik avstrijske vojske in borec za severno mejo. Deček je doma iz Ločca pri Osilnici; spomladi je je končal sedmi razred osnovne šole.

Povabil sem ju v hišo. Mož je takoj povedal, da gre za fanta, katerega bi rad dal v uk ali pa mu našel kakšno delo. Priden da je in rad poprime za vsakršno delo. Živi sam pri babici Antoniji Kvaternikovi v Ločcu, kjer je tako rekoč edina delovna moč. Šeka drva, obdeluje njivo, kosi in pospravlja seno, skrbi za kravo in dva pujsa. Njegove dlani so

Rudolf Frbežar in Franc Vesel (Foto: T. Ožbolt)

hrapave in žuljave. Od tistega malega pri babici ne bi mogel živeti, zato je prosil, da bi ga vzeli na delo pri podjetju „Zidar“ v Kočevju. Toda zavrnili so ga, in tako zdaj on, stari mož, prosi mene, naj pomagam in fantu najdem zaposlitev.

Spomnil sem se, da je, osem let bo tega, stari Frbežar prišel k meni z neko žensko. Bila je suhljata ženica, vsa v črmini. Ihtela je in komaj spregovorila:

„Deset let sva delala z možem v Franciji in varčevala za hišo. Tam sem rodila dečka in deklico. Ko sva mislila, da bo dovolj za novo hišico, sem odšla pred njim z otrokoma domov. Te dni smo ga pričakovali, zdaj pa sem dobila telegram, da so ga našli mrtvega ob železniški progi v Švici.“

Zavrtel sem telefon in naš takratni konzul v Švici je potrdil žalostno novico. Bogdan Vesel se je ponestrčil. Tudi jaz sem ga spremljal na zadnji poti v Švici.

Zivljenje mlade družine je bilo razdejano. Tatovi so na poti moža okradli, ga ubili in vrgli z vlaka. Mlada vdova ni mogla po možu uveljaviti niti pokojnine niti zavarovalnine. Na moža ji je ostal samo boleč spomin.

V domačem kraju ni našla zaposlitve, zato je otroka pustila pri starših, sama pa se je vrnila v Francijo. Kmalu ji je umrl tudi oče, zato je hčer vzela k sebi, tri leta starejšega sina pa pustila pri materi. Fant je odrasčal pri babici, kjer je bil za vsako delo. Zdjaj pa bi rad dobil kakšno bolj donosno službo.

Skupaj smo se odpravili na upravo gradbene enote Zdrženega KGP Kočevje, toda tam so menili, da je zidarsko delo za šibkega fanta prenaporno. Na tak sprejem smo naleteli še večkrat, končno pa so ga pri Stanovanjskem podjetju Kočevje le vzeli za pomožnega delavca k zidarjem. Fant si je oddahnil, srečen je šel z mano na občino po delavsko knjižnico, za osebno izkaznico pa se je moral najprej slikati. Veselo se je zbral pred kamero in dahnili: „Se nikoli se nisem slikal...“

TONE OŽBOLT

Skupina otrok, ki se je pred kratkim vrnila z Vranskega, se najlepše zahvaljuje RK iz Novega mesta, ki jim je omogočil bivanje na gorskem zraku. (Foto: P. Pungečar)

V NEDELJO SREČANJE NA MIRNI

Komisija za nekdanje vojne ujetnike, politične zapornike, internirance in deportirance pri občinskem odboru Zveze združenih borcev NOV Trebnje v sodelovanju s sekcijo za internirance in deportirance pri krajevni organizaciji Zdrženjenih borcev NOV Mirna organizira ob tridesetletnici osvoboditve iz italijanskih zaporov in taborišč ter v spomin na množično vključevanje teh zapornikov in internirancev v narodnoosvobodilno vojsko tovariško srečanje. To bo v nedeljo, 12. avgusta 1973 ob 15. uri na gostinskem vrtu gostišča „DANA“ na Mirni.

Letošnje tovariško srečanje internirancev bo že dvanajsto. Komisija in sekcija sta pripravili kulturni program. Po izvedenem programu se bodo nadaljevali tovariški razgovori ob spominu na pretekle čase in na prestano trpljenje.

Komisija in sekcija vabita vse preživele in svoje umrlih ali padlih internirancev.

Dinar ne more zardevati

Razmišljanje ob članku »Kino ni odgovoren za kvaliteto«, objavljenem v 31. številki DL

Ugotovljeno je, da ima film dokaj močan vzgojni vpliv, posebno na mladino. Ko bi bil film le stvar razvedrila, bi bilo več ali manj vseeno, kakšne kvalitete je, ker pa ni tako, je vprašanje kvalitete filma še kako važno.

Stalen izbor slabih filmov in filmska nepismenost, ki ni redke pojav pri nas, nujno vodita do tega, da se slabi filmi predstavljajo kot komercialno najuspešnejši, obenem pa so ti filmi, če jih vrednotimo s stališča vzgoje, nesprejemljivi. Kaže, da je glavni akter pri izboru filmov dinar, ki se pač ravna po svojih zakonih, ti pa so dostikrat povsem različni od vzgojnih težej in morale.

S pristajanjem na finančno uspešnost filma se zapiramo v krog, ki ga je težko razkleniti, kajti izbor izoblikuje splošni okus, oziroma ga drži nerazvit, in potem v imenu tega okusa deluje dalje.

Kinematografi so tako prisiljeni voditi tako nabavno politiko, ki jim bo polnila blagajne. Kaj jih polni, pa vemo: kriminal, seks, nasilje, osladnost. In filmov, ki se lotevajo take tematike preračunano za zadovoljevanje slabega okusa, je cela poplava. Napačno bi bilo obtoževati posamezna kinematografska podjetja za tako stanje, kakor bi bilo narobe pristati tudi na njihovo zadovoljnost, ki izvira le iz bolj ali manj polne blagajne. Ravno tako ne more biti številni gledalci edino merilo za nadaljnji izbor filmov. Ker je film poleg zabave tudi nosilec in posredovalec določenih moralnih, estetskih in drugih vrednot, ga je treba kot takega jemati in ga ne gledati le skozi dinar.

Začeti je treba torej pri vprašanju: ali vzgoja ali dinar? In ko se bomo odločili, ne bo tež-

»Dolenjski list« tribuna bralcev

ko delovati. Z izborom dobrih filmov se bosta izoblikovala nov splošni okus in potreba po takih filmih, ki bo kot posledico prinesla tudi polne blagajne.

Odločiti se je treba. Zal pa se zdi — in vse kaže, da je res tako — da je že odločeno.

M. MARKELJ
Novo mesto

To se dogaja danes

... domovina, ti si kakor zdravje ...

Novo mesto, 20. julija 1973.
Nista bila stara kaj dosti več kot 20 let. Z nekajletnim otrokom sta prišla, da bi si ogledala razstavne zbirke. Med ogledovanjem sta se pogovarjala. V nemškem jeziku. Čeprav bi jima moral spregovoriti vsaj nekaj besed, tega nistem storil. Otrok je postal nemiren in mati mu je vneto prigovarjala. V nemškem jeziku. Otrok je sitnaril dalje. Kljub prigovarjanju se ni pomiril, zato sta oče in mati sklenila oditi. Tedaj sem pristopil k njima in ju vprašal v slovenskem jeziku: „Ste si že ogledali? Zelite tudi v druge prostore?“

Moški na te besede ni reagiral, medtem ko me je mlada žena pogledala z začudenjem. Ponovil sem svoje besede. Tedaj je mlada žena odgovorila v slovenskem jeziku: „Ne, hvala. Gremo!“ Izmenjal sem z njo še nekaj besed — po slovensko. Poravnala sta vstopnico in se vljudno poslovila. Mož je za mlado ženo — Slovenko — ponovil: „Na svidenje!“ Otrok ni rekel nič.

To se je zgodilo okoli 11. ure dopoldne. Nič posebnega, bi rekli, toda dogodek se mi je živo vtisnil v spomin. Nisem in nisem mogel pozabiti nanj. Nekam čudno razpoloženje me je obhajalo. Vzpredežno s tem so mi misli uhajale v čas zadnje vojne, pa na televizijsko oddajo o ukradenih otrocih, ki je bila na sporedu dan prej. In zaključil sem:

Nepotrebni zapleti pri pogrebih

Pogosto beremo v časopisih o zahtevah nekaterih duhovnikov pri pogrebih, ki niso v skladu z našo družbeno ureditvijo in škodujejo razumevanju med verskimi skupnostmi in socialistično družbo. Glede zahtev takih duhovnikov, ki trdijo, da mora biti križ na čelu sprevoda, sicer da ne more biti cerkvenega pogreba, opozarjam na okrožnico št. 3/1967 nadškofijskega ordinariata v Ljubljani, podpisano od ljubljanskega nadškofa dr. Pogacnika, kjer jasno in nedvomno piše, da gredo zastave v sprevodu pred križem.

Niče nima ničesar proti duhovnikom kot predstavnikom verskih skupnosti, pač pa proti njihovim neutemeljenim zahtevam in nadaljnjim postopkom. „Krščanski obrednik“ na strani 17 piše, da je križ pred duhovnikom, ker spada k njemu.

Naloga družbeno-političnih organizacij je, da rešuje omenjene probleme pred pogrebom, ker sicer med njim samim lahko pride do neprijetnih in neprijetnih spodsrljajev.

Vsaka od prizadetih strani mora spoštovati zgoraj navedene predpise, zakaj samo v tem primeru ne bo več nepotrebnih zapletov pri pogrebih s prapori.

Boris DEBELAK
član verske komisije
pri IO OK SZDL
SEVNICA

OSTAJA LE PRI OBLJUBAH

Potprežljivi vaščani Viher se že dve leti vrtijo okoli nekaj sto litrov vode, ki se je ustalila pod podvozom na avtocesti.

Začelo se je, ko so onstran ceste pričeli poglobljati podvoz. Pri tem so bile uničene podtalnice in bi bilo treba urediti nove. Voda v tem neurejenem podvozu doseže tudi do 1 m globine in ni čudno, če v njej obstane celo traktor. Posredno je prišlo na tem mestu že do smrtnih žrtve: pešec, ki se je hotel izogniti vodi, je raje prečkal cesto in ga je podrl avtomobil.

Omenjeni kraj si je komisija že ogledala. Vkljub temu se nihče ne želi dolžnega, da bi stvar uredil, in vse ostaja le pri obljubah.

Vaščani so se odločili, da o tem spregovorijo glasno in vsem.

IVAN ŠKOFLJANEC
Bregje 2
Leskovec pri Krškem

VESELICA GASILCEV NA BUČKI

S sodelovanjem spodnjeoposavskih ribiških družin je prostovoljno gasilsko društvo Bučka v nedeljo, 22. julija, pri Štritovskem jezeru prirredilo tradicionalno gasilsko veselico s plesom in srečelovom.

Že v dopoldanskih urah pa je bilo ribiško tekmovanje, ki so se ga udeležili številni ljubitelji tega športa. Izkupiček veselice so bučenski gasilci namenili za ureditev gasilskega doma na Bučki.

K. Z.

Življenje noče umreti

Tudi oddaljena vasica, kakršna je Radenci ob Kolpi, napreduje - Nova brizgalna

V zapisnik gasilskega društva Radenci je zapisal kronist: „Hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali!“

Zares ni bila majhna naloga, ki si jo je zadal in jo realiziral kolektiv Gasilskega društva Radenci, ki obstaja že od l. 1936. Kupili so novo motorno brizgalno. Stroji stane 46.500 din. Take vsote nikakor ni mogoče iztisniti iz zemlje. Potrkati je bilo treba na mnoga vrata. Povečini so se odzvali vabilu in prispevali večje ali manjše zneske. Glavna pobudnika in realizatorja zamislila sta bila Peter Šterbenc in Slavo Kobe.

V nedeljo, 29. julija 1973, je bil „krst“ nove brizgalne. Jože Butala, ki mu gre največ zaslug za zbrana sredstva, je v govoru zaželel, naj bi bila nova brizgalna vez med vaščani in naj bi se ne zgodilo, da bi se mo-

rala kdaj uporabiti v resnične namene.

Govorila sta še vaščan Rudolf Kobe ter tajnik občinske Gasilske zveze Črnomelj tov. Emil Košuta. Ta je poudaril, da so gasilska društva spričo vse bolj mehaniziranih in elektrificiranih kmečkih domov, zaradi česar je nevarnost požarov večja, vse bolj pomembna.

Po izročitvi brizgalne gasilskemu društvu je bila kratka vaja in nato veselica.

Dogodek v Radencih je dokaz, da tudi v tem skromnem delu Slovenije, ob robu sončne Bele krajine, kjer je največje bogastvo nedotaknjena lepota narave, kljub temu da mladi odhajajo za boljšim kruhom, življenje noče umreti.

ALFONZ ŠTERBENC
Radenci 1
Stari trg ob Kolpi

ANTON ŠTAMPOHAR:

O »Boju Belokranjcev« Rudija Vogriča

Neprijeten, toda nujno potreben zapis

So bili skupek samih negativnih lastnosti ali pa so za našo družbo naredili kaj pozitivnega? In česa je bilo več: negativnega ali pozitivnega? Ta vprašanja postavljam za opisani primer na isti strani in za primer na strani 310 (primer komandanta komande mesta Metlika). Pa poglejmo, kdo so bili ljudje, ki so (na podlagi enega podatka) kazili podobo partizana. Ivan Cerjanc iz Gradca, oče na Gornjih Lazah ustreljenega Slavka Cerjanca. V začetku decembra 1943 so ga pri Krasincu ujeli ustaši (Julij Štampohar jim je pobegnil), ga odpeljali preko Kolpe, kjer je končal pod njihovimi noži. Julij Štampohar (brez osebne prizadetosti, četudi je to moj stric) je bil med soorganizatorji Društva kmečkih fantov in deklet v Gradcu, predvojni komunist, član okrožnega komiteja KPS

za Belo krajino, sekretar rajonskega komiteja v začetku vojne. Zaradi kompromitiranosti je odšel sredi leta 1942 v partizane, kjer je bil do konca vojne. Šibko zdravje se mu je v partizanskih poslabšalo in za posledicami bolezni je tudi umrl. Odlikovan je bil z redom zasluge za narod III. stopnje in redom bratstva in enotnosti III. stopnje, poleg tega pa je bil nosilec partizanske spomenice 1941. In komandant Pavlovič? Ožigosan na osnovi „rekla-kazala“.

II. bataljon XIII. proletarske brigade in I. bataljon Sercejeve brigade sta napadla italijansko posadko na Sinjem vrhu v noči od 10. na 11. april. Enote I. odreda operativne cone Hrvatske so bile na zavarovanju. — Pri opisu napada na Vinico (str. 245) je v opombi omenjeno, da je piscu kot vir služil dok. 83 v Zborniku VI, 6. knjiga. Velja omeniti, da o opisanih dogodkih govori ta še dok. 80 in 84 v isti knjigi. Ker avtor tega ni upošteval, prikaz ni

točen. Omenjeni poveljnik je bil ujet v noči od 5. na 6. maj v Pribanjcih na Hrvaškem, ko je šel iskat svojega podčastnika, ki je ostal na hrvatski strani po neuspelem poskusu napada na hrvatske partizane. V napadu na Vinico v noči od 6. na 7. maj je poleg hrvatskih partizanov sodeloval še III. bataljon Sercejeve brigade. Iz tega sledi, da so najprej izpadli Italijani v Pribanjce, šele potem je sledil partizanski napad na Vinico. Kraj, kjer so belogardisti zagrešili zločin, se imenuje Belji vrh (str. 246). Pri hiši, kjer so dekle ubili, se reče po domače pri Jurinovih. Dekle, ki jo je belogardist ustrelil, pa se je pisala Fanika Gašperič. Tudi na strani 241 je priimek napačno napisan.

— Podpis pod fotografijo na strani 247 pove premalno. Tu ali na drugem mestu bi bilo potrebno povedati, da je to eden od dveh protitankovskih topov, ki ju je Gubčeva brigada prevzela pri Zapudju v prvi polovici julija. Topove (skupja 4) so na osvobodjenem ozemlju na Hrvaškem odvržla za slovenske partizane zavezniška letala v začetku julija. III. bataljon Tomšičeve brigade jih je, kakor tudi ostali vojaški material,

prevzel na Kordunu od hrvatskih partizanov ter jih takoj prepeljal v Slovenijo. To nalogo je bataljon opravil ves mesec julij.

— Na strani 286 je povedano, da III. bataljon Tomšičeve brigade ni sodeloval pri razoroževanju italijanske vojske v Beli krajini. Poleg Vzhodnodolenjskega odreda, Narodne zaščite in aktivnosti je ravno III. bataljon Tomšičeve brigade razoroževal italijansko vojsko. Ze 9. septembra popoldne je odšel komandant bataljona v Črnomelju in sodeloval pri razoroževanju italijanske vojske, ki je prihajala iz Hrvaške. Iz tega lahko sklepamo, da je ravno ta bataljon odigral pri razoroževanju italijanske vojske pomembno vlogo. Omeniti velja še, da je Levstikov bataljon pomagal razoroževati Italijane v Semiču. Zato tudi navedba na strani 519 ne drži oz. ni točna. — Očitno je „XVI. divizija“ (str. 297) tiskovna napaka, kljub temu je treba na to opozoriti, ker je mišljena XIV. divizija.

— V nerojno formuliranem stavku (str. 306) bi moralo biti zapisano „v vsaki večji družbeni skupnosti“. — Poleg omenjenega je treb. povedati, da je bila za časa konj esa kulturnih delavcev v Semiču (str. 340) prirejena tudi prva razstava osvobodilnega tiska. Kongres je sprejel manifest in izjavo ter predlagal ustanovitev partizanskega poklicnega gledališča (Slovensko narodno gledališče s sedežem v Črnomlju je bilo ustanovljeno 12. januarja 1944), kakor tudi osrednje znanstvene ustanove (Znanstveni inštitut). — Za našete dobrote na strani 350 lahko rečemo, da so to živila. — Pogled na zemljevid nam pokaže, da Jurovski Brod (str. 372) ne stoji „nekoliko niže od Bubenjarcev“, pač pa zaahodno od omenjenega kraja.

— Poudarjena je zveza med hrvatskimi begunci in bombardiranjem nekaterih belokranjskih vasi. Če to drži za ostale primere, pa nikakor ne velja za bombardiranje Dragatuša (str. 375), o čemer pa ni v knjigi niti besede. Glavni razlog za bombardiranje Dragatuša je bil ta, ker so Nemci hoteli na ta način uničiti GS Slovenije, ki se je v vasi nahajal od konca marca do konca aprila. Vmes je bilo izdajstvo kočevskega dekana Flajnika, ki je za podatek, da se GS nahaja v Dragatušu, zvedel od nekega partizanskega dezerterja (mimogrede: tako dekan kot dezertjer sta Belokranjca) ter ga takoj posredoval Nemcem. Da se je v tem času GS premaknil na nov položaj, dekanu in

Nemcem ni bilo znano, zato je trpelja nedolžna vas.

— Glavni odbor RKS (str. 398) ni mogel 14. junija nikogar seznanjati z ustanovitvijo Rdečega križa Slovenije, saj je do njegove ustanovitve v Gradcu prišlo šele 18. junija. Tega dne so bili omenjeni odbori seznanjeni le o nameri ustanovitve RK. Sicer pa ni v knjigi o tem pomembnem dogodku niti besede, razen zapisa o ustanovitvi v kronološkem pregledu na strani 520. — Ob prikazu sovražnega vpora v Belo krajino, ki je bil v času od 10. do 16. julija, lahko število 8000 sovražnih vojakov mirno zmanjšamo za polovico (str. 399, 402, 520). 9. julija ni bil v Metliki „pisan mimohod“, ampak vojaška parada (str. 401) slovenskih in hrvatskih partizanskih enot v počastitev zmage nad ustaško-nemško postojanko v Bosiljevu v noči od 30. junija na 1. julij. Prvi se je s sovražnikom spopadel III. bataljon Belokranjskega odreda že 10. julija (str. 403). Med slovenskimi enotami je vsekakor potrebno omeniti še Gubčovo brigado, ki je bila poklicana iz Suhe krajine in je 13. julija pred polnočjo posegla v boj z napadom na Drašiče. Skupaj s hrvatskimi enotami je Gubčeva brigada sodelovala tudi v obkoljevalnem manevru v udarom na sovražnikov bok, kar je dejansko prislilo sovražnika k umiku iz Bele krajine.

(nadaljevanje prihodnjič)

Sprejeti sklep na programski konferenci ZMS, ki je bila ob koncu julija letos, pomeni uraden začetek razprav o osnutku zvezne in republiške ustave. Sklep obvezuje vse organizacije Zveze mladine, da se aktivno vključijo v javne razprave.

Zvezna in republiška ustava pomenita prav gotovo program nadaljnjega razvoja jugoslovanske in slovenske družbe v smeri socializma in komunizma. Mladina je del družbe, zato je življenjsko zainteresirana za ves njen nadaljnji razvoj. Sedanja mlada generacija bo uresničevala novo jugoslovansko in slovensko ustavo, zato ju mora poznati. Vključitev mladine v razpravo in sprejem ustave je eden izmed bistvenih pogojev, kako in s kakšno mero odgovornosti bo sedanja mlada generacija prevzela nase uresničevanje pomembnih vprašanj.

Mladi se zavestno vključujemo v javne razprave, ker dobivamo s prečiščenim in dopoljenim besedilom ustave iz leta 1963 v roke družbeni dokument, ki idejno in sistemsko načrtuje naš nadaljnji družbeno-politični razvoj, obenem pa temelji na izvirih naše revolucionarne poti, na razrednem značaju NOB, na avnojskih osnovah graditve Jugoslavije, na razredni osnovi naše politične organiziranosti in socialističnem bistvu naše celotne družbene usmeritve. Nova ustava pojasnjuje temeljne naloge vseh družbeno-političnih organizacij, torej tudi Zveze mladine. Mladina deluje v Zvezi komunistov, SZDL in sindikatih. Nova ustava natančno določa mesto teh subjektivnih sil. Zveza komunistov, v kateri je vse več mladine, mora zagotoviti razredno usmeritev naše družbe kot celote in uresničevanje težnj po graditvi brezrazredne družbe. Socialistična zveza ne sme biti samo tribuna, temveč mora biti mesto organiziranja in dogovarjanja vseh naprednih sil. Zveza sindikatov kot del socialističnih sil, združenih v SZDL, in kot najširša organizacija delavskega razreda mora s svojo dejavnostjo zagotavljati v ustavi zapisano enakopravnost delavcev v naši družbi in usklajenost družbenega dogovarjanja in sporazumevanja. Določitev bistvenih nalog omenjenih subjektivnih sil pomeni tudi določitev nalog mladim komunistov, delavcev, kmetov, dijakov in študentov. Vse bolj bodo mladi ljudje morali biti odgovorni za izpolnjevanje v ustavi zahtevanih nalog in nobenemu vprašanju se ne bodo mogli izogniti.

Nova ustava prinaša tak model družbeno-političnega samoupravnega sistema, ki brez aktivne vloge vseh družbeno-političnih organizacij ne bi mogel začevati, torej tudi ne brez akcije mladine v mladinski organizaciji. V tej aktivnosti mladim pa je potrebno poznavanje, razumevanje in tvoren odnos do tega, kakšna naj bo TOZD, KS, občina, republika, federacija. Na osnovi ustavnih določil bo tudi mladina morala sooblikovati svojo krajevno skupnost, delavci svojo TOZD, kmetje kmetijsko OZD, dijaki in študentje šolo in sistem vzgoje in izobraževanja. Za uspešno akcijo mladine na teh področjih se tudi mladinska organizacija na novo organizira. Mladi kmetje, delavci, dijaki in študentje bodo prek specializiranih konferenc ZMS izražali svoje probleme in cilje ter s tem zadovoljevali v ustavi zapisane pravice. Veliko političnih akcij in strokovnega dela bodo morali mladi opraviti pri spreminjanju statutov občin, samoupravnih sporazumov v OZD. Sodelovanje v javni razpravi o novi ustavi je začetno razmišljanje za poznejše,

zelo odgovorno delo. Glede na to, da smo mladi, da nas naši interesi vežejo v vrsto interesnih organizacij, govori nova ustava veliko tudi o nas. Zato se moramo kar najbolj potruditi, da bo ta beseda o nas naša beseda.

Prva naloga mladim v ZM je, da bo sleherni mladi človek spoznal osnovne idejne in politične usmeritve ter humanistične smotre, ki jih prinaša naša nova ustava. Naša druga naloga je, da omogočimo slehernemu mladincu spoznati svoj prostor v našem družbeno-političnem sistemu in ga tudi sooblikovati. Razlaga ustave in tvorno sodelovanje mladim v razpravi o njej morata biti diferencirana, saj moramo osvetliti posebnosti za posamezne skupine mladim. Seveda ne bodo mladi kmetje, delavci, učenci govorili le o svojih vprašanjih, temveč tudi o drugih.

Ustava sama po sebi tudi za mlade ne prinaša nič novega, nič boljšega. Napisane besede bodo zaživele in zavestnim delom vseh naprednih ljudi, z doslednim spoštovanjem vsega, kar je bilo sprejete na podlagi širokih razprav, v katerih je sodelovala tudi mladina. Neuresničevanje ustave pomeni tudi za mlade podiranje vsega, za kar smo si prizadevali, torej tudi zanikanje prizadevanj tisočev mladim ljudi, ki so pred nami gradili našo domovino.

Slovenska mladina je v živahnem političnem življenju, saj živi in dela pred pomembnimi dogodki v slovenski in jugoslovanski družbi. Vključno z razpravo o izhodiščih za 10. kongres ZKJ, 7. kongres ZKS in z razpravo o osnutku ustave SFRJ in SRS bo tekla v mladinski organizaciji tudi razprava o gradivih za 9. kongres slovenske mladinske organizacije. Vse te razprave se medsebojno prepletajo, tako kot se med seboj prepletajo družbeni interesi in mladinski.

LOJZE RATAJC

Mladina misli

Delo je steklo

Občinska konferenca ZMS v Novem mestu je v preteklih mesecih dosegla precejšnjo povezanost in usklajeno delovanje mladim na družbeno političnem in drugih področjih, kar je posledica nekaterih organizacijskih sprememb, ki so se jih lotili že spomladi.

Kritično so pregledali svoje delo in dejanskemu stanju primerno spremenili način delovanja mladim v manjših krajih. Zdaj ima vsak večji kraj svojo področno mladinsko konferenco, ki vključuje več mladinskih aktivov. Tak sistem omogoča večje poznavanje mladim med seboj, temu

primerni pa so tudi rezultati dela.

Kljub vsem naporom v Novem mestu ni uspelo razviti vsestranskega delovanja mladim. Tokrat niso največji problem finančna sredstva, pač pa pomanjkanje prostorov in predvsem dejstvo, da mladina ni seznanjena z možnostmi za delo, saj marsikdo sploh ne ve, kje in kako bi lahko razvijal sebi primerne oblike dejavnosti.

Pri mladinskemu klubu delujeta glasbena in dramska sekcija, v zagati s prostorom je foto-kino krožek, pripravljajo pa tudi mladinske ure, ki naj bi popestrile kulturno in drugačno življenje mladim že jeseni. Izpeljanih je bilo tudi nekaj akcij; predvsem je pomembna vključitev v skupen program dela ZMS (pohod AVNOJ 73, akcija Kozjansko itd.), v teku pa je politično usmerjevalno delo, saj se mladi zavestno vključujejo v javne razprave o osnutkih novih ustav.

D. R.

Podaljšani roki za vpis

Premalo izkoriščene možnosti za šolanje na vojaških šolah - Ugodnosti za vojaško osebo

Smo pred pričetkom novega šolskega leta in večina mladim se je že odločila za poklic. So bili pred odločitvijo dovolj poučeni o najrazličnejših poklicih? So vedeli za možnosti, ki jih nudi šolanje na vojaških šolah?

Po nacionalnem ključu bi morali biti Slovenci zastopani v JLA z 8,2 odstotka. Ta odstotek pa je precej manjši. Če bo šlo tako naprej, bomo Slovenci kmalu skoraj brez poveljujočega vojaškega kadra. Možnosti za šolanje v vojaških šolah so zelo ugodne. V Dijaškem internatu Franca Rozmana-Staneta imajo dijaki zelo dobro celotno oskrbo. Njihova dolžnost je le, da se učijo. Zato je skoraj nerazumljivo, da ima internat namesto 200 komaj 100 gojencev.

Mnogi ne vedo, da so se razmere v vojski precej spremenile. Ze dolgo poteka akcija za čim večjo krepitev materialnega položaja vojaškega osebja in za čim manjšo omejitev osebne svobode. Izšel je že zakon o socialnem in pokojninskem zavarovanju ter o vojaških šolah. Slednji priznava vojaškim osebam izobrazbo in strokovni naziv tudi v civilstvu.

Izpopolnjen bo tudi zakon o nagrajevanju. Zdaj pripada začetniku - poročniku, ki pride iz vojaške akademije, okrog 2.500 din na mesec, zraven tega lahko dobi še armadni dodatek, ki doseže do 25 odst. osnove, in pa dodatek za nakup obleke oz. uniforme. Poročen starešina dobi takoj stanovanje. Vojaške osebe lahko enkrat na dve leti kot turisti potujejo v inozemstvo, strokovnjaki (zdravniki) pa tudi službeno. Vse to dela stabilnejši položaj starešin in jim daje službeno veljavo.

Roki za vpis v vojaške šole so bili postavljeni do 1. avgusta. Vendar se lahko kandidati vpišejo še do jeseni, saj je za tako odločitev potreben dober premislek.

KAKO O USTAVI?

V Metliki bosta izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze in občinski sindikalni svet ta teden razpravljala o tem, kako bodo v občini organizirali javno razpravo o osnutkih zvezne in republiške ustave. Začeli bodo tudi politično akcijo za pripravo novega statuta občine.

hvalno je, da se je naša delovna organizacija, ki podpira likovno dejavnost, Morda bo končna posledica tega tudi v razširjenem zanimanju za likovno umetnost in bo na razstavah videti več ljudi. Meni osebno pa delo v koloniji nudi nova spoznanja, ki jih črpam iz pogovorov s kolegi, iz njihovega načina dela in življenjskih izkušenj.

KAMILO LEGAT: „Veselim se slikanja pokrajine, kot sem jo videl pri Šmarjeti, Škocjanu, Zburah, Bučki. Spominja me na slike Maksima Gasparija. Pri slikanju krajine se izogibljem obilju arhitekture, ker je dober pejzaž z okoljem, težko narediti. V Novem mestu poskušam slikati iz Jakčevega zornega kota (z Grosovega vrta). To je, bi rekel, klasičen motiv. Opažam, da je Krka tu precej bolj lena kot v zgornjem toku od Soteske navzgor, kjer smo slikali v prejšnjih kolonijah.“

Branko Suhy: novo doživetje z rodnim mestom in domačo pokrajino.

Leopold Hočvar: na Dolenjskem se spočiješ kot človek in umetnik.

LEOPOLD HOČVAR: „Pokrajina od Šmarjete do Mokronoga - to je nekaj, česar ne vidiš vsak dan. Človek se pride sem spočit. To je dopust za pljuča in oči. Kadar koli pridem na Dolenjsko, se težko ločim od nje. Živim in delam pač v drugačnem okolju.“

Tomaž Perko: Novo mesto - s tisoč in enim motivom.

TOMAŽ PERKO: „Vseč mi je, da letos v koloniji tema ni predpisana in da lahko naslikaš, kar ti oko izbere, vsakega od tega tisoč in enega motiva, ki se vrstijo eden bolj privlačen od drugega. Vseč mi je tudi zamisel za ex tempore, je pa pre malo časa, da bi naredil, kar te zamika.“

Pripravi: IVAN ZORAN in MILAN MARKELJ

Miha Maleš: v spominu mu je ostal Žužemberk z okolico.

MARIA HELENA GRYCHOWSKA, Poljakinja iz Katowic, je že večkrat obiskala Jugoslavijo, na Dolenjskem pa je tokrat prvič. Ukvarja se s slikarstvom, kiparstvom in oblikovanjem interierov. Na dolenjsko pokrajino je zelo navdušena:

„Umetnik mora veliko potovati. Novi vtisi, ki jih vsaka pokrajina nudi umetniku, so koristni za njegovo ustvarjalno rast. Okdar sem končala akademijo v Krakowu in dopolnilni enoletni študij na Academie Ranson v Parizu, sem dosti potovala. V glavnem sem realista, tak pristop pravzaprav zahteva slikanje pejzažev, ukvarjam pa se tudi z abstraktnim slikarstvom. Zdaj zaradi razmer v rodni domovini manj potujem, zato sem bila izredno vesela, ko sem bila izbrana za Dolenjsko slikarsko kolonijo. Novo mesto je lepo mesto in polno motivov, ki bi jih rada obdelala. Nekaj posebnega je v njem in v vsej dolenjski pokrajini, ki je naravnost čudovita.“

Štefan Simonič: Krka z vrbami - zares nepozabno doživetje.

BRANKO SUHY: „V Dolenjski slikarski koloniji sem že drugič. To delovno srečanje slikarjev ima svoj pomen razen v poživljanju likovne dejavnosti na Dolenjskem tudi v tem, da pravzaprav s slikanjem beležimo podobo pokrajine, ki se hitro spreminja in izginja. Zelo po-

umetniki - akademski slikarji: Miha Maleš, Nikolaj Omersa, Ivan Seljak - Čopič, Štefan Simonič, Leopold Hočvar, Albin Lugačič, Kamil Legat in Tomaž Perko ter študent akademije za likovno umetnost Branko Suhy in slikar - amater Marjan Hočvar, oba in Novega mesta.

Dolenjsko okoli Šmarjete, Škocjana, Bele cerkve, Kro novega, Dolenjsko s kmečkimi domačijami, vinogradi, kozolci, Krko.

Nepokvarjeno okolje. Kipeče zelenje. Ohranjeno arhaično skladje med naravo in ljudmi. Krajina, v kateri se odpočijejo pljuča in oči. Staro, dobro doživetje. Poezija, lirika, mehko - rezervat navdihov. „Deviško nedolžna pokrajina in je skoraj škoda, da jo slikamo.“

Tako doživljajo Dolenjsko slikarji, udeleženci tretje Dolenjske slikarske kolonije: akademska slikarka Marija Grychowska iz Poljske in domači, se prvi slovenski

ohranite nam to dolenjsko!

Novo mesto je zamikalo že številne slikarje, da so ga upodobili. Do zdaj je slovelo zlasti po oljih, temperah, gvaših, akvarelih, grafikah, s katerimi so zakladnico slovenske likovne umetnosti obogatili slikarji, ki so v njem živeli in daljši čas delali, med njimi Božidar Jakac in Vlado Lamut. Po enega njegovih „tisoč motivov“ so minulo soboto obdelali udeleženci III. Dolenjske slikarske kolonije. Kamil Legat (na sliki) je svoje slikarsko stojalo postavil v „Jakčev zorni kot“ - na Grosovem vrta. (Foto: Ivan Zoran)

Z nekaterimi slikarji sva se s kolegom Milanom Markljem pogovarjala v soboto na ex tempore v Novem mestu, na brežinah Krke, na pobočju ragovskega hriba, kjerkoli je nanesto, tam pač, od koder je njihovo oko ujelo najmikavnejši motiv za čopič in paletu.

MIHA MALEŠ: „Prvič sem tu, dolenjsko pokrajino pa doživljam drugič; pred vojno sem v Žužemberku naredil nekaj olj, ki so že zdavnaj v tuji lasti. Težko je na hitro dojeti karakter zemlje in življenja, da bi lahko naredil dobro sliko. Sele po večkratnem obisku in opazovanju, reciva v drugi ali tretji koloniji, lahko motiv tako zaživi, kot si človek želi: umetniško. V Novem mestu lepih motivov ne manjka, so ga pa njegovi, domači slikarji (Jakac, Lamut) že tolikokrat naslikali, da je težko biti izvirni. Potrebno ga je gledati iz drugega zornega kota in slikarsko oziroma risarsko upodobiti na drug način.“

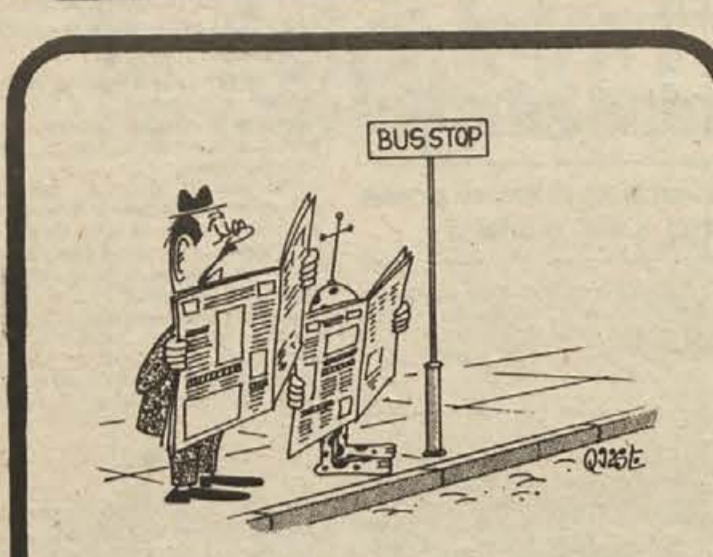
ŠTEFAN SIMONIČ: „Pritegnilo me je okolje Šmarjeških

Toplic, vse, do koder seže oko. Navdušuje me kmečka arhitektura. Ta ni taka, da bi kvarila ozadje. Seveda je videti tu in tam tudi tukaj precej čudne posege: vikendi so marsikje pokvarili naravno ravnovesje... Krka - to je posebno doživetje. Doživiš jo, če vidiš eno samo vrbo ob njej. Rad bi, da bi ljudje začeli gledati tako, kot ta lepi del naše slovenske pokrajine zasluži.“

„Dolenjska je čudovita,“ je povedala poljska slikarka Grychowska našemu novinarju Milanu Marklju.

„Tule spet neko budalo zatrjuje, da je videlo leteče krožnike...“

Dolenjski list pred 20 leti

Elektrika v Zburah

ZBURČANI SO se živo zagrizli v delo za napeljavo elektrike. Iz kredita, ki so ga dobili preko splošne kmetijske zadruge v Šmarjeti od Narodne banke, so porabili pri gradnji transformatorja 140.500 din, tako da stane postavitve transformatorja 205.168 din. Zelo poštvovalen je elektrifikacijski odbor, zlasti tov. Ivan Pirnat, Jože Novšak, Jože Anderlič in Udovc. Odboru pridno pomagajo z delom in vožnjami tudi ostali občani. 26 posestnikov te vasi je podpisalo zadoželnice za 460 tisoč din kredita, ki ga bodo v obrokih vračali NB.

ZA KOPALISČEM v Podzemlju ob Kolpi, ki sta ga letos obnovila Občinski ljudski odbor in Kmetijska zadruga v Gradcu — čez zimo so stavbo neznan storilci skoraj popolnoma demiral — je Turistično-olepševalno društvo v Metliki sklenilo, da v svoji režiiji obnovi in izpopolni metliško kopalnico. Kot podzemeljskega tako so se tudi tega lotili brezvestni ljudje: vlomili so v celo vrsto kabin, odnesli ključavnice, potrgali letve in deške, odkrili streho, odnesli vrata in podobno.

RAZPIS. Trgovinska zbornica za okraj Novo mesto razpisuje mesta moških vajencev pri naslednjih podjetjih: „Izbira“, Novo mesto, Občinska trgovina „Gorjanci“, Šentjernej, in Kmetijska zadruga Otočec ob Krki. Pogoji: starost 14 do 17 let, dovršena nižja srednja šola (4. r. gimnazije). Interesenti naj vložijo prošnje pri podjetjih s potrebnimi prilogami. Partizanske sirote imajo prednost! Trgovinska zbornica.

NOVOMEŠKO GIMNAZIJU je letos obiskovalo 661 dijakov. Mladince poučevalo 25 profesorjev, ki redno učijo na gimnaziji, honorarno pa je bilo zaposlenih sedem učnih moči. Uspeh na gimnaziji je še kar zadovoljiv: izdelalo je 59,3 odst. dijakov, padlo pa 40,4 od teh pa bo popravne izpite opravljalo v jeseni 28,2 odst.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA, 7. avgusta 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Razstava in premiranje živine

(Premiranje prešičev.) Kmetijska podružnica Novomeška namerava prirediti letošnjo jesen razstavo prašičev v Novem Mestu ter pričakuje, da se ugodne rešitve svojega predloga, stavljenega v tem oziru na občini zbor c. kr. kmetijske družbe — Reja prašičev postaja za dolenjske kmetovalce čim dalje bolj važna zlasti se sedaj, ko dobimo železnico, ki nam bo gotovo pripomogla tudi v tem oziru do boljše kupčije in lepših dohodkov. Upati je tedaj, da bodo naši gospodarji pripeljali k razstavi obilo prašičje reje. — S temi vreticami opozarjamo že sedaj vse naše za napredek vnete gospodarje, da se začnejo pravočasno pripravljati na to razstavo. (V e l i k a v o d a) je prišla vsled obilnega dežja pretečenih dni, kakoršne ob tem letnem času se nismo videli; posebno Težka voda je silna. V mlinskih vodah do kolen, brvi in mostovi so poškodovani ali pa potrgani. Tudi grajenje železnice je nekoliko po vednem deze-

SRCNI NAPAD — 67letna Josephine Baker, pevka, ki nastopa v koristni otroci, je morala zaradi srčnega napada začasno odpovedati svojo turnejo. V bolnišnico je takoj dobila kop pozdravnih pism z željami za hitro okrevanje. „Otroci — najbolj hvaležna publika.“

STAR METEORIT — V mehiški vasi Allende je februarja 1969 padel meteorit. Po štiriletnih raziskavah so strokovnjaki s kalifornijske univerze ugotovili, da je meteorit star 4,6 milijarde let. To je nastal med oblikovanjem našega osončja. Rudnine v njem so po vsej verjetnosti nekoliko starejše kot Luna in Zemlja. Zemlja je še mlada!

130 UNIKATOV — Londonsko podjetje Gibbons napoveduje za 4. oktober največjo družbo znamk. Skoraj vseh 130 znamk so unikati. Računajo, da bodo utržili vsaj 200.000 funtov. Izključeval bo imel obilo dela!

MAMILA — Dve indijanski plemeni v severnem delu Brazila sta se lotili donosnih nasadov mahuanu. Mamilu prodajata v zameno za transistore, ure in rabljene avtomobile. Živel posej!

DIAMANTI SO VEČNI — Iz škatlic v letalu boeing 747, ki je iz Tel Aviva letelo v London, so izmili 14 diamanti v vrednosti 40.000 funtov. Na londonskem letališču so presenečeni lastniki opazili na škatlicah sledove krvi. Diamanti so zamenjali lastniki — vsaj začasno.

VROČE ANGLEŽIJE — V londonski medicinski reviji je črno na belem zapisano, da se Angležije tako, kot mož odnese pete, začne ozirati za prijateljem. Poročene ženske v Angliji so soudeležene pri desetini vseh primerov kapavice. Pa pravijo, da so Angležije hladne in zadržane!

BIK PA NIC — Plemenski bik je mrtve, nekaj policistov ranjenih, odstopilo je občinsko vodstvo — v lase sta si skočili francoski mesti je zgodilo, ker so si tudi v Lavouxu omislili lastno združeno osemenjevalnico. Vsi so bojevitost nastrojeni, in biki so mirni (in krave biržone tudi).

SMRT SE ČUTI — Na univerzitetni kliniki v ameriškem St. Louisu so ugotovili, da človeku tri dni pred smrtjo za nekaj minut ali za največ dve uri odpove sluh. Nekaj minut pred smrtjo potem najprej odpove okus, sluh pa zdrži najdlje, ko tudi oči že odpovedo. Nenehne napredek medicine!

KAKŠNA BO POROKA? — Princess Ana se bo s kapetanom Markom Phillipom odeljala 14. novembra k poroki v stekleni kočiji. Praž so očistili s kočije, v kateri sta beta in princ Philip. Čez sedem let vse prav pride.

KASETNI KINO — Pri Svedih bodo na jesen uvedli novost v prestonici: nekaj sto igranih filmov bodo namenjen posebnim na trak, potem pa bodo gledalci v prostoru za 20 ljudi lahko naročili film po želi — kot zdaj knjigo v knjižnici.

MARS 4 — Medplanetna postaja s tem imenom leti proti Marsu; njena naloga bo raziskati planet in vesolje okrog njega. Zbrala naj bi tudi podatke o morebitnem življenju na rdečem planetu. Marsovec gotovo ne bo pripeljala nazaj!

PREPOZNO — Ropar je odnesel iz neke dunajske hranišnice 200.000 šilingov, potem ko je blagajniku zagrozil, da bo vrigel bombo. Ta je bil tak prestrašen, da je vključil kame-re šele potem, ko je ropar že izginil. Se uničen film povrh!

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 31. julija 1893)

POVEJ, PA TI POVEM: Kateri otrok ste? Ugotovitve sociologa Packarda

Ameriški sociolog Vance Packard je dolgo časa preučeval obnašanje ljudi in prišel do zanimivih rezultatov o položaju otrok v družini. Kateri otrok v družini ste? Vas zanima, kakšni ste, kako so vas vzgajali? Pogledajte!

Prvi otrok v družini je navadno najbolj resen in se najbolj zaveda odgovornosti. Drugorojenec, naj bo se tako sposoben za delo ali pamen, se bo nikoli preveč resen!

Prvorojeni otroci so mnogo bolj strmežljivi od svojih bratov in sester. Starejši otroci so živčno bolj labilni, bolj občutljivi in bolj prestrašeni. Kar dve tretjini staršev priznava, da so pri ocenjevanju drugega otroka znatno milejši sodniki kot pri ocenjevanju najstarejšega.

Pri najstarejših otrocih se že zelo zgodaj razvije občutek za to, kaj hočejo stariši od njih. Zato imajo ti otroci često za sebe merila, ki veljajo za odrasle. Najstarejši otroci so, tako je pokazala anketa, že zgodaj težili za prevzemanjem odgovornosti v družini, medtem ko mlajši menijo, da se morajo najprej osamosvojiti.

Mnogo psihologov je ugotovilo, da najstarejši otroci laze pridejo na vodilne položaje. Med vzroki za tako stanje navajajo, da so se prvorojenci za tak položaj pripravljali že, ko so bili odgovorni za mlajše brate in sestre. To velja tudi obratno: najmlajši le redko težijo za odgovornostjo!

Packard zato priporoča: najbolj pomembno je, da stariši vsakemu otroku določijo, da je zanje najbolj pomemben, ne glede na to ali je najstarejši ali najmlajši...

D. RUSTJA

Čudne navade

Po Dolenjski sem iskal konja, pa ga ni bilo za moje sedlo, zato sem se praznih rok ustavljal v dobropoljski dolini. Stopil sem v krčmo na polje in poslušal zgovorne pive. Govorili so o vodi in vremenu. Se vedno se morajo ozirati proti nebu, da nalovijo deževnico, ki jo potlej skozi sito precedijo, da se rešijo prahu in blata. Jezik mi ni dal mira, pa sem jih podražil: „Vašo dolino bi morali imenovati 'Belo polje', kajti kadar drčijo vozovi, je od prahu vsa bela. Kaj počnete, kadar ste brez dela?“

„I, kaj? Stepmo se, tudi do krvi, ako je potreba, pa kaj si izmisliš, da se mrtvi nimajo pokoja.“

PRAVILICA: Vrag pri Bilpi Skok čez Kolpo

„Tukaj je pa vrag čez Kolpo skočil,“ je pokazal Ivan Bilpi v vac iz Goršetov na kamen v strugi Rinže, nekaj deset metrov prej, preden se izliva pri Bilpi v Kolpo.

Na kamnu res z malo desno stoji najdes otis bosa človeka (na sliki bela lisa, kjer je že deklet z roko), malo levo (okrogla bela lisa) pa otis konjskega oziroma vragovega pita.

Nihče ne ve, kaj je vrag, krat pred sto in sto leti preden. Onkraj pa ne bo posevne previsoke stene na ta kamen, katerega se je odgnal s kuharske recepte tamkajšnje kuhinje. Ze od nekaj ljubim kitajsko "kulinjo" trdi popevkar. Kultura gre čez doline železice...

KUHINJA — Samonjer Charles je bil opotovel med Kitajci. Onkraj pa ne bo posevne previsoke stene na ta kamen, katerega se je odgnal s kuharske recepte tamkajšnje kuhinje. Ze od nekaj ljubim kitajsko "kulinjo" trdi popevkar. Kultura gre čez doline železice...

Na sliki je Ivan Jakovc, po dolgem iskanju je našel čez Kolpo skočil. Na to mesto opozarja pri Bilpi tudi kmeti, ki so ga na sliki narisali s ki s jamari. (Foto: J. Primen)

O vragu, ki ga imenujejo „Ribji čoban“, kroži tudi zgodba. Pravijo, da je to bil mozič z zeleno kapo, ki je rad ponagaja. Nekdo je razdril mrežo jo zvil v klet, in jih pustil na skalah. Noč pa je spet spletal mrežo in jo pustil v Kolpi.

Tudi možakarju, ki je videl, se je nekdo v kletki nekaj majhnega vajuca. Je postajalo vse večje. Možakar je rekel: „To ni brez vajuca je popokal priprave za lov, vider ter krenil raje domov.“

I. ZORAN

BREZ BESED

KDO BO ŠE KOVAČ? »Nagovarjam svojega fanta«

Franc Grm z Dvora pri Žužemberku: »Včasih so se tu kmetje množično ustavljali z voli, da sem jih podkoval. Zdaj podkujem le še po par konj«

„Dva meseca in pol bo držalo, več ne, ker so kopita že močno preluknjana.“ je dejal Franc Grm, kovač z Dvora, ko se je rjavca Franca Štrumblija z Vinkovega vrha spet postavil na štiri noge z novimi podkovami. Poprečno podkuje Grm par konji na dan. Konje mu prizenejo podkavat od daleč

naokrog, odkar je umrl žužemberški kovač, tudi iz Žužemberka, Šumberka in drugih krajev tega dela Suhe krajine. Po številu pribitih podkev sodi, da konjereja nazaduje.

„Včasih so dali ljudje podkovati tudi vole. To je bilo dobro zavoljo dolgih poti na sejme, da se zivali niso obtiskale. Zdaj le redko kdo pride z volom h kovaču. Menda je bilo lani zadnjice, da sem podkoval vola.“

Grm pravi, da je kovaški poklic zanimiv. Dela ima vedno dovolj, če ni konj, popravlja brane, pluge, vozove. Včasih se zatečejo k njemu tudi zaradi majhnih opravkov. Če dvakrat ali trikrat udariš s kladivom, ne moreš računati. Zato denar ne priteka.

S konji je imel srečo. „Dvaindvajset let sem kovač, pa se mi ni še nič zgodilo. Če te useka takle.“ je pokazal Grm na Štrumblijevega, „imaš dovolj za vse življenje. Samo enkrat se me je zdrla smola, da se me je z zobmi polnil neki šargo.“

Ali bo treba kovača čez desetletja z lučjo iskati pri belem dnevu? Grm de zagrenjeno, da že osem let ni dobil nobenega vajuca. Mladino vleče drugam. „Imam dva fanta“, se spomni dvorski kovač, „morda bom vsaj enega nagovoril, da mi bo delal družbo v kovačnici.“

I. ZORAN

PRISTANEK V PRASKUPNOSTI

D L	SIGNAL	RIM CESAR	PRIJAVA ZA RAZANJE	GLAS. VAJA	IGRA NA SREDO	IZVRŠNI SVET	OBREDNA NARAVNICA	PODVODNA SKALA	1
PROSTOR ZA STRANJE	STGR. ZEMLJEPISEK	TEKOČE GORIVO	HE NA DRAVI	ANTON ČAKREC TURIGORA	PIJACA RIM. TIRAN				
FOSFOR	ROČEČE RJA VA BARVA	MAD. SAHIST	JAPTELO VADEČE HRVSKA-DATEL	ALUMINIJ KLANJ					
ZNAMKA CIGARET				LIJUD. SEGA	ZIVILSKO NIELSEN		DEBENJAK	DUHOVNIK	
OL. MESTO SAJID ARABIJE				ČLEN PRADČE KLOVŠTVA					
OTRPNI KRC					RAZVALINA				
NAČELO DEMO-KRACIJE					TEKM. PRI ALKI				
ITAL. RADIO				GR. CRKA	VOJILLO TADIZMA			D L D L	

JOZE SPILCHAL:

Nikola Padevski, ki že dva dni ni nič delal, je spet srečen: začele so se priprave za avtomobilsko dirko na Gorjance...

Pisateljica Janja Kastelic, ki ima namesto uspalnih tablet svojo knjigo, se je v Toyarišu dala pomladiti od 33 na stajših 28 let!

Metliško občino lahko mimo uknejo: župan je honorarec, podžupan pa bo šel za direktorja v Belsad!

Rešitev prejšnje križanke:

— Vani! — Marty je ubogal. Obstal je pred njo. — Veste, kdo sem? — ga vprašala. — Eva Delamain — je odgovoril kot robot. — Eva Delamain, hipnotizer in iluzionist. Hipnotizirala sem vas in niti premakniti se ne morete od tod. Marty je skušal hoditi — zaman. — Sedaj ste v moji oblasti, — se je namejala. — Videla sem vas v baru. Ko ste odšli, mi je vratar rekel, da me nekdo išče. Opisal vas je. Zato sem šla gor, da vidim, kaj hoče neznanec od mene. Vi pa niste samo neznanec, vi ste tudi lopov. Lopovi pa morajo biti kaznovani, kajne? — Prav imate, — je zamrmral. — Potem vas bom kaznovala, — je nadaljevala. — Čujte, dajte na posteljo vse stvari, ki ste jih ukradli, in se potem zgubite od tod. Ne bi rada imela opravka s policijo, ker potujem v Pariz in vas bom kaznovala na drug način. Recimo, ko boste prišli dol, boste šli do bazenčka v sredini hotela. Hotelske veže, stopili boste v vrsti in sedeli v vodni peti minut. Ste razumeli? Marty je pokimal. In napravil je, kot je rekla. Vezni je plen in stopil na hodnik. Samo minuto pozneje je hotelska veža ozvela. Gostje so se smejali moškemu, ki je oblečen sedel pod vodometom. Prišel je tudi policaj in Martyju ukazal, naj pride ven. Ni ga ubogal — to je storil šele po petih minutah. Tedaj je nekaj v njegovi glavi napravilo klik in spomnil se je, kaj se je zgodilo zgoraj v hotelu. In to je konec. Marty je stal sredi hotela popolnoma moker, ljudje pa so ga gledali kot na razstavi. Potem pa še enkrat — klik in moral je kupiti dva ducata rdečih nageljnov. Stopil je v dvigalo in spet odšel do sobe 303, za sabo pa je pušal mokre sledove. Potrkal je. Ko je prišla Eva, ji je dal cvetje in rekel: — Gospodična, vaša lepota in talent sta me osvojila za vedno. Samokoli greste, grem za vami. — Vstopite raje in slecite to mokro obleko, medtem pa vam bom ulila viski. — Marty je nazadnje — vendarle imel srečo!

V. CANNING: ŠARMANTNO DEKLE

V svojem poklicu sem star mojster, in če kaj vem, vem ali bo kaj iz kakšnega deklica. Za očeno mi zadostuje samo en pogled. To je neke vrste občutek, instinkti. Pogledam in vem. Zato sem, ko so pripeljali Martina Samsoma, da bi delal z mano, takoj vedel, da ni za nas.

O, bil je lep. Visok, prijeten, uplajen mladenič lepe znanjosti, mehkega glasu. Kategorija: bomboni. — Marty — sem dejal — življenje kriminalca ni zate. Poslušaj me. Takšnim, kot si ti, vlogi nikoli ne uspejo. Smolo imaš. To čutim. Ni ubogal mojega nasveta. In nič mu ni uspelo. Ze pet let je več v keli kot zunaj. Vedno so ga prijeli. Kot kukavica vedno pogleda iz ure, da napove čas.

Bil sem prepričan, da tako ne more več iti. Skušal si bo zamisliti kak zares velik posel in se bo pahnul v ječo — za vedno. Spet sem imel prav. Zakopal se je — do groba. Zgodilo pa se je takole. Marty se je prekalificiral v strokovnjaka za operacije po hotelih. Lahko delo, če imate močne živce, lepo obnašanje in — srečo. Marty je imal vse — razen zadnjega.

Pride v hotelu okoli devetih zvečer, oblečen v večerno obleko, in pravi vratarju, da išče tega in tega iz te in te sobe. Vratar telefonira v sobo, in če gosta ni tam, gre Marty na delo. Sicer pa se dela, kot da bo šel gor do gosta, toda že v prvem nadstropju spreneni smer. Naslednji večer — isti trik, samo v drugem hotelu. Tako je prišel na vrsto tudi hotel Galaxy. Marty je sedel za točilno mizo, počasi pil in čakal, da bo ura vedla. Za točilno mizo ni bilo nikogar več, razen krasna pavaloska take vrste, kot so mu bile všeč. Na srečo je delal, pri delu pa ga ženske niso zanimale.

Točno ob devetih je stopil k vratarju in ga prosil, če pogleda, ali je gospodična Eva Delamain v sobi 303. Seveda je ni poznal. Prebral je njeno ime v knjigi gostov pred dvema dnevnoma. — Zal mi je. Ne oglaš se se je ljubezivo priklonil vratar. Marty se je od srca zahvalil in stopil pred dvigalo. — V sobo 303 je prišel brez posebnih težav. Hodnik je bil prazen. Našel je bogato opremljen apartma: kopalnico, salon, spalnico, na mizi velik šopek rdečih nageljnov ter steklenica viskija.

Začel je preiskovati spalnico. Tam je našel nezaključeno škatlo, polno nakita, zapestja, da bi bil živel tle dni. Tu so tudi srebrna tobacnica, vžigalnik in svečenjček, ki jih je vedno lahko zamenjati. Marty je popravil plen v žep in samega sebe počastil s kozarčkov viskija na zdravje dobrega posla. Tisti hip je zakrkljal ključ v ključavnici. Stranjskega izhoda nikjer. Moral se je skriti za zaveso pri oknu v spalnici. Ni bil grobrijan. Raje bi se izmazal brez hrupa. Zato se je odločil, da počaka.

Vstopila je oseba, ki je sploh ni pričakoval. Dekle je sleglo plašč, pogledalo v kopalnico in vključilo gramofon. Soba se je napolnila s tiho, opojno glasbo kot v pravljicah. Marty se ni videl bolj ljubkega bitja. Ze se je kesal, da si je prav njo izbral za žrtev. Toda kaj hočete, takšno je delo! Upal je, da bo kmalu ležal in zaspala. Tedaj bi se lahko po tihem izmuzel. Ni imel sreče. Namesto da bi šla spat, je deklet zamenjala ploščo in izvelika izpod postelje pliteno košaro.

— Umazano perilo... — je pomislil Marty. Zaradi tega košare prej tudi ni odpiral, ko je preiskoval sobo. Dekle je dvignila pokrov in Marty bi bil kmalu padel skozi okno, tako je bil presenečen. Si lahko mislite, kaj je vzela iz košare? Ne boste verjeli, pa je le res. Iz košare je vzela kačo, Da kačo. Ne kakšno majhno, nasprotno, bila je dolga najmanj dva metra in zelenosiva, gibka in spolzka... pito.

Nato si je deklet ovilo kačo okoli vratu in telesa ter se tako zibal ob zvoku vzdohnajških piščali. Pogleda ni odmaknila od zavese, za katero je stal naš fant. — Prej ko slej le mora spat, — se je tolažil Marty. Dekle je izveliko iz nederj zlato verizico z ogromnim rdečim kamnom na koncu. Obrčala ga je v roki in kamen je omamljal njegove oči.

Dekle, ki se ziblje, pitom okoli njenih ramen in ta kamen... Marty je čutil, kako se njegovo telo rahlo giblje po taktu glasbe. Nenadoma — klek! Iga je zdrsnila s plošče. Dekle je nehalo plesati in rekla: — Vani!

Marty je ubogal. Obstal je pred njo. — Veste, kdo sem? — ga vprašala. — Eva Delamain — je odgovoril kot robot. — Eva Delamain, hipnotizer in iluzionist. Hipnotizirala sem vas in niti premakniti se ne morete od tod. Marty je skušal hoditi — zaman. — Sedaj ste v moji oblasti, — se je namejala. — Videla sem vas v baru. Ko ste odšli, mi je vratar rekel, da me nekdo išče. Opisal vas je. Zato sem šla gor, da vidim, kaj hoče neznanec od mene. Vi pa niste samo neznanec, vi ste tudi lopov. Lopovi pa morajo biti kaznovani, kajne? — Prav imate, — je zamrmral. — Potem vas bom kaznovala, — je nadaljevala. — Čujte, dajte na posteljo vse stvari, ki ste jih ukradli, in se potem zgubite od tod. Ne bi rada imela opravka s policijo, ker potujem v Pariz in vas bom kaznovala na drug način. Recimo, ko boste prišli dol, boste šli do bazenčka v sredini hotela. Hotelske veže, stopili boste v vrsti in sedeli v vodni peti minut. Ste razumeli? Marty je pokimal. In napravil je, kot je rekla. Vezni je plen in stopil na hodnik. Samo minuto pozneje je hotelska veža ozvela. Gostje so se smejali moškemu, ki je oblečen sedel pod vodometom. Prišel je tudi policaj in Martyju ukazal, naj pride ven. Ni ga ubogal — to je storil šele po petih minutah. Tedaj je nekaj v njegovi glavi napravilo klik in spomnil se je, kaj se je zgodilo zgoraj v hotelu. In to je konec. Marty je stal sredi hotela popolnoma moker, ljudje pa so ga gledali kot na razstavi. Potem pa še enkrat — klik in moral je kupiti dva ducata rdečih nageljnov. Stopil je v dvigalo in spet odšel do sobe 303, za sabo pa je pušal mokre sledove. Potrkal je. Ko je prišla Eva, ji je dal cvetje in rekel: — Gospodična, vaša lepota in talent sta me osvojila za vedno. Samokoli greste, grem za vami. — Vstopite raje in slecite to mokro obleko, medtem pa vam bom ulila viski. — Marty je nazadnje — vendarle imel srečo!

— Vani! — Marty je ubogal. Obstal je pred njo. — Veste, kdo sem? — ga vprašala. — Eva Delamain — je odgovoril kot robot. — Eva Delamain, hipnotizer in iluzionist. Hipnotizirala sem vas in niti premakniti se ne morete od tod. Marty je skušal hoditi — zaman. — Sedaj ste v moji oblasti, — se je namejala. — Videla sem vas v baru. Ko ste odšli, mi je vratar rekel, da me nekdo išče. Opisal vas je. Zato sem šla gor, da vidim, kaj hoče neznanec od mene. Vi pa niste samo neznanec, vi ste tudi lopov. Lopovi pa morajo biti kaznovani, kajne? — Prav imate, — je zamrmral. — Potem vas bom kaznovala, — je nadaljevala. — Čujte, dajte na posteljo vse stvari, ki ste jih ukradli, in se potem zgubite od tod. Ne bi rada imela opravka s policijo, ker potujem v Pariz in vas bom kaznovala na drug način. Recimo, ko boste prišli dol, boste šli do bazenčka v sredini hotela. Hotelske veže, stopili boste v vrsti in sedeli v vodni peti minut. Ste razumeli? Marty je pokimal. In napravil je, kot je rekla. Vezni je plen in stopil na hodnik. Samo minuto pozneje je hotelska veža ozvela. Gostje so se smejali moškemu, ki je oblečen sedel pod vodometom. Prišel je tudi policaj in Martyju ukazal, naj pride ven. Ni ga ubogal — to je storil šele po petih minutah. Tedaj je nekaj v njegovi glavi napravilo klik in spomnil se je, kaj se je zgodilo zgoraj v hotelu. In to je konec. Marty je stal sredi hotela popolnoma moker, ljudje pa so ga gledali kot na razstavi. Potem pa še enkrat — klik in moral je kupiti dva ducata rdečih nageljnov. Stopil je v dvigalo in spet odšel do sobe 303, za sabo pa je pušal mokre sledove. Potrkal je. Ko je prišla Eva, ji je dal cvetje in rekel: — Gospodična, vaša lepota in talent sta me osvojila za vedno. Samokoli greste, grem za vami. — Vstopite raje in slecite to mokro obleko, medtem pa vam bom ulila viski. — Marty je nazadnje — vendarle imel srečo!

... Irena ... ?

Ljudje ponujajo denar in roke

V črnomaljski občini bodo obnovljali kulturne dvorane

Za obnovo domov in dvoran za kulturne prireditve v črnomaljski občini bi potrebovali 2.180.000 din. To so ugotovili na nedavnih posvetih v krajevnih središčih. Računajo, da bodo nekaj načrtov že letos uresničili. Z denarjem naj bi pomagala tudi republiška kulturna skupnost, na katere natečaj za popravilo kulturnih prostorov v tem letu so se javili Črnomaljši.

Pripravljenost domačinov za ta dela je velika. V Starem trgu ob Kolpi, Adlešičih in na Vinici so prebivalci obljubili pomoč z materialom in prostovoljnimi delom. Občinska skupščina je namenila okoli 300.000, TIS pa 35.000 din namenjsko za Dragatuš.

Temeljite so pregledali možnosti za kulturno dejavnost v šestih središčih: na Vinici, v Dragatušu, Starem trgu ob Kolpi, Adlešičih, Semicu in Črnomlju. O potrebnih delih so se pogovarjali s krajevnimi zastopniki, zlasti pa s predstavniki SZDL, ZB, ZMS, ZK, krajevnih skupnosti in z gasilci.

Dvorano združnega doma v Dragatušu, kjer imajo šolarji telovadbo, krajani pa sestanke in prireditve, bi morali po splošni sodbi skrbno popraviti. Strop je silno slab, streha propada. Naložba bi presegla 82.000 din.

Na Vinici uporabljajo za vse šolsko dvorano. Z gasilci so se dogovorili, da bodo za gostovanja preuredili gasilski dom, vendar bo potrebno dobiti 160.000 din.

V Starem trgu ob Kolpi, kjer raven majhnega razreda v šoli niso imeli prostora za javne shode, so se dogovorili za gradnjo novega gasilskega doma. Zamisel je podprla občinska gasilska zveza. Kaže, da se bo

gradnja kmalu začela. Zagotoviti bodo morali 440.000 din.

Premajhna je tudi dvorana v združnem domu v Adlešičih. Z gasilci so se dogovorili, da bodo dvorano za prireditve uredili v novih prostorih, ki jih nameravajo pridobiti. Potrebovali pa bodo 640.000 din.

Načrte imajo tudi za Semicu in sam Črnomelj. V Semicu so se s krajevnimi skupnostjo domenili za obnovo doma, ki bo veljala 250.000 din, medtem ko bi morali v Črnomlju prosvetni dom, ki je znan tudi kot kulturni spomenik, vložiti 620.000 din. V načrtu je nova osvetlitev z ozvočenjem, v zgornjih prostorih pa si med drugim zamišljajo salon za razstave in glasbeno prireditve.

I. Z.

BELSADU ZAGOTOVLJENE PRAVICE PRI ZADRUGI

V prvem mesecu pripojitve h kmetijski zadrugi so v Belsadu izvolili predstavnike v samoupravne organe zadruge ter 9-članski poslovni odbor, ki bo upravljal v svoji delovni enoti. V zadrugi so med tem dopolnili statut in v njem zaobsegli tudi samoupravne pravice ter dolžnosti Belsada.

Kupci kritizirajo prodajalce, ker navijajo cene, le-ti pa spet niso zadovoljni s pristojbinami, ki jih morajo odšteti občini, da lahko prodajajo. V tem „začaranem krogu“ potrošniki v Črnomlju že nestrno pričakujejo, kdaj bodo lahko kupovali pod pokrito tržnico, ki jo gradi kmetijska zadruga poleg stavbe občinskega sodišča ob Lahinji. Prejšnji teden so sporočili, da so dela po nekajmesečni prekinitvi spet stekla in da bodo v treh ali štirih mesecih namestili tudi opremo. Kot kaže posnetek, je živilski trg v Črnomlju dobro založen. (Foto: I. Zoran)

Sramota Ribnice

Buldožer moral nad nesnago v Bistrici

Zadnje juljsko dopoldne je bilo na bregovih zelene (od nesnage) Bistrice v Ribnici vse črno radovednežev. Nepoučeni so lahko le ugibali, kaj tako zanimivega je v kanalu, ki ga zlobneži zmerjajo tudi s potokom. Kdor se je preril skozi opazovalce, je imel kaj videti: po zeleni brozgi, tudi voda imenovani, je ril (ali morda plaval?) – buldožer. Nekaj ribičev je s trnki gazilo za njim.

Najprej smo se ustrašili, da je buldožer padel v strugo (z edinega mostu, primernega za tovorni promet preko Bistrice za odpadna kamenje...), potem pa smo videli, da most malo višje še vedno (na videz) trdno stoji. Potolazili so nas, da strokovnjaki in ribiči le čistijo strugo, stroj pa jim pomaga.

Da! Takšna je pač struga Bistrice (kdo ve, zakaj ima potok tako ime?), da jo je treba kar z buldožerjem čistiti. Nekeč ponos Ribnice postaja vedno večja (in smrdeča) sramota; tista Bistrice, ki je Ribnici že večkrat neljubo zagoda s temeljitimi poplavi. Poplav se še danes bojimo. O tem razmišljajo tudi na sejah skupščine, vendar se ne morejo odločiti, kaj storiti, da bi bila struga vedno čista, v njej vedno dovolj (na preveč ne premalo) vode in da ob deževjih ne bi poplavljala. Vemo le to, da potok tak, kot je sedaj, ne sme biti. Bo to čiščenje zadoščalo? Kdo ve, ko pa je v strugi tudi mnogo takih stvari, katerih ob drugem odnosu mnogih občanov do narave (smeti!) ne bi bilo...

F. G.

RAZPRAVA JESENI

Javna razprava o novih besedilih ustav Jugoslavije in Slovenije ter o pripravah na nov občinski statut se bo v ribniški občini pričela septembra. Razpravo bo vodila Socialistična zveza, ki je ocenila, da poletni čas ne bi bil najprimernejši, saj so ljudje na dopustih, na podeželju pa obremenjeni s kmetijskimi opravili. Organizirali jo bodo predvsem v večjih središčih, vendar tako, da se je bo lahko udeležil vsak občan in povedal svoje mnenje.

Praznovanje treh jubilejev

Priprave na proslavo, ki bo 8. in 9. septembra v Grčaricah, kjer je pred 30 leti dobila odločen udarec plava garda oz. četništvo

V ribniški občini so se že konec lanskega oziroma v začetku letošnjega leta odločili, da letos več jubilejev (obletnico boja v Jelenovem žlebu, zlom plave garde v Grčaricah, obletnico zloma fašizma itd.) združijo v eno samo proslavo, ki naj bi bila 8. in 9. septembra v Grčaricah. Te dni bo namreč minilo 30 let od zloma plave garde v Grčaricah, ene najpomembnejših partizanskih zmag na Slovenskem.

V Grčaricah že pospešeno deluje pripravljalni odbor za organizacijo proslave, ki bo posvečena trem pomembnim obletnicam: 30-letnici Jelenovega žleba in Grčaric ter 70-letnici uspešnega delovanja domačega gasilskega društva. Obenem pa bo proslava 8. in 9. septembra posvečena praznovanju krajevnega praznika Dolenje vasi.

Pripravljalni odbor v Grčaricah vodi predstavnik KO ZB France Šega, v njem pa sodelujejo tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij s celotnega območja Dolenje vasi, predstavniki občinske gasilske zveze in drugi. Odbor ima dokaj težko in odgovorno nalogo, saj mora poskrbeti za prehrano in dobro počutje velikega števila gostov. Pričakujejo, da se bodo udeležili proslave predstavniki vseh partizanskih brigad, ki so se borile v Žlebu in v Grčaricah, prav tako pa tudi številni aktivisti OF nekdanjega kočevsko-ribniško-velikolaškega okrožja. Na proslavi bo namreč ustanovljen okrožni odbor tega območja; odboru bodo podelili domicil v občinah Kočevje, Ribnica in Ljubljana-Vič-Rudnik.

Praznovanje bo trajalo dva dni, v soboto in nedeljo. V soboto, 8. septembra, bo v kulturnem domu v Grčaricah slavnostna seja družbenopolitičnega zbora krajevnih skupnosti in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in občine. Po seji bo kulturni program, v katerem bodo sodelovali mladina, pevski zbor iz Dolenje vasi ter pisatelj Miško Kranjec, ki boje v Grčaricah

opisuje v romanu Za svetlimi obzorji. Glavna proslava bo v nedeljo, o programu in prireditvah pa bomo le posebej poročali.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

POLITIČNO ŽIVLJENJE v Dolenji vasi (če ne štejemo priprav na proslavo v Grčaricah) je čez polstoletje zamrlo. Na zadnji seji sveta krajevnih skupnosti so prvi v občini imenovali upravni odbor sklada samopripravke, ki se je začel sestaviti 1. julijem. V upravnem odboru je 15 občanov, po trije iz Dolenje vasi, Prigorice, Rakitnice in Grčaric, po eden iz Lipovca in Blat ter predstavnik mladine. Za predsednika upravnega odbora sklada je bil predlagan France Mihelič iz Dolenje vasi.

ONESNAŽENA RIBNICA – Lončarjem se s potokom Ribnico vsako leto godi nič bolj kot Ribničanom v Bistrici. Poleti je struga dokaj izsušena, voda pa prekriža z debelo zeleno plastjo nesnage, verjetno iz kanalizacije. Zadnje deževje je del nesnage sicer odplavilo, vendar ne vse. Krajevna skupnost že dolgo opozarja na problem onesnažene Ribnice in zahteva, da se nekaj ukrene. Naj na bi bila delna regulacija ali kar koli, da bi ostala voda, katero so se pred poldrugim desetletjem ljudje uporabljali celo za gospodinjstvo, še do nedavnega pa tudi za napajanje živine, vsaj približno taka, kot nekoč.

KAŽE, DA DVORANA LETOS LE BO – Podjetje Pristan Ljubljana, ki je prevzelo gradnjo družbenopolitičnega centra v Dolenji vasi, je objavilo, da bo začelo delati 20. avgusta. Struktura so se dolgo časa zapletale okrog zagotovitve denarja, sedaj pa so menedžerji urejene. Žal se je medtem gradnja nekaj podražila, vendar izvajalci, tudi predstavniki občine upajo, da bo delo vseeno lahko steklo. Družbeni center bi bil lahko po zagotovitvi izvajalca dokončan že letos, če bodo pravočasno prišli in če ne bi večjih zastojev. To upamo vsi.

List za vsakogar »Dolenjski list«

REŠETU

ČRNOMALJSKI DROBIR

CESTO PROTI KANIŽARICI so zasedli cestarski stroji. Cestnišče razširjajo in utrjujejo tlak. Potem ga bodo asfaltirali in opremili s prometnimi znaki.

TOPLO MALICO je dobivalo v minulem šolskem letu 60 učencev poklicne kovinarske šole. Šola je k vsakemu obroku primaknila 2 din, zato je bila hrana cenejša. Malice bo lopplačevala šola tudi v novem šolskem letu.

CESTA FRANCA ROZMANA-STANETA le stežka požira promet, čl je v turistični sezoni zelo gost. Šnečo delajo avtomobili, ki parkirajo na obeh straneh ozkega cestniča. Nemara bi ne bilo odveč prepovedati parkiranje.

Črnomaljski poročevalec

Že vnaprej vse prodano

V Metliki letos še 24 stanovanj za trg

Dva nova bloka s po 12 stanovanji bosta zrasla do jeseni v Metliki. Gradi ju domače konunalno podjetje, ki je do zdaj ezidalo in prodalo na trgu že roje takih blokov s skupaj 36 stanovanji. Kako v Metliki še vedno primanjkuje sodobnih stanovanjskih prostorov, pove ned drugim podatke, da stanovanja prodajo znatno prej, prelen so pripravljena za vselitev.

V Metliki gradi komunalno podjetje ta čas tudi mriško vezičo, v odzemlju pa preureja trgovino

SPREHOD PO METLIKI

LJUBITELJSKA DEJAVNOST v občini je enaka ničli. Še tite skupine, ki so delovale lani, so ropadle, četudi vidimo, da se predsem mladi nimajo kam dati. S svojnimi dejavnostmi bi jih lahko epo zaposlili.

MED KOLEKTIVNIM DOPUSTOM, ki je trajal od 15. do 31. julija, so v nekaterih obratih tovarne Beti namestili novo razsvetljavo in klimatske naprave. Delo v teh prostorih bo odslej veliko prijetnejše.

TEMELJNA KULTURNA SKUPNOST pripravlja za jesen vrsto gledaliških in glasbenih gostovanj. Med najpredstav bo namenjenih izključno šolski mladini. Del sredstev so prispevala republiška kulturna kupnost iz sklada za pospeševanje kulture na manj razvitih območjih.

KLJUB SLABEMU VREMENU e postavljenih na kopalnicih nekaj lotorov. Na poti domov se ustavijo ob Kolpi predvsem Francozi, Nemci Nizozemci in se zadržijo tu po nekaj dni.

PRED LETI JE BIL Turistično slepčevalno društvo zelo delavno, sadnje čase pa se bolj malo sliši o njem. Ne bi bilo odveč, če bi se našel kdo, ki bi ponovno oživil delo v tem prepotrebem društvu. Dela mu se bi manjkalo.

metliški tednik

kmetijske zadruge. V kratkem bodo začeli za metliško zadrugo graditi v Gradcu novo trgovino. V podjetju, ki se je nedavno združilo z Metlikatransom, je gradbeništvo poglavitna, nikakor pa ne edina dejavnost.

Med drugim se bo kmalu začela gradnja vodovoda Gradac – Podzemelj, s čimer bodo spet za nekaj kilometrov podaljšali cevovod osrednjega belokranjskega vodovoda od Črnomlja do Podzemlja. Komunalno podjetje ureja poleg tega kanalizacijo za del Metlike.

V IMENU NAJMLAJŠIH: HVALA ZA KOLONIJO!

Novoteks, Beti, Komet, kmetijska zadruga, komunalno podjetje in druge metliške delovne organizacije so letos z denarnimi prispevki omogočile letovanje 58 zdravja potrebnim otrokom iz manj premožnih družin. Darovalcem izreka občinski odbor Rdečega križa v imenu teh otrok javno zahvalo.

Od 1. do 3. avgusta sta dva avtobusa v metliški občini fluorografirala prebivalce, starejše od 24 let. V akciji so slikali pljuča okoli 4.000 občanov. Pri prejšnjem fluorografiranju so odkrili v občini 15 tuberkuloznih obolenj, 8 tumorjev, 358 obolenj srca in ožilja ter 71 drugih obolenj. Posnetek je z zadnje fluorografske akcije, ko se je avtobus ustavil v Gradcu.

Betonsko železo, ki ga potrebujejo pri gradnji blokov in drugih objektov, delavci metliškega komunalnega podjetja „doma“ razsekajo in ukvirajo. „Vse gre bolj preprosto in na roke,“ pravi, ker pa so se navadili, jim gre dobro izpod rok. (Foto: I. Zoran)

MILAN KORMAN, gradbeni tehnik: „4.000 m³ zemlje bo treba izkopati v vseku te nove ceste, ki jo bo naše podjetje – Gradnja iz Osijeka – za 261 starih milijonov zgradila in asfaltirala do 1. oktobra. Do Drašičev imamo napraviti 2 km ceste. V glavnem se bomo držali prejšnje ceste, le da bomo ublažili vzpetine in ovinke. Naše podjetje je v metliški občini že gradilo, jaz pa sem tu prvič. Upam, da nas vreme ne bo oviralo.“ (Foto: I. Zoran)

Drobne, a špičaste

ZMOTA – Nekdo je kupil avto znamke Škoda predvsem zato, da bo imel servis v Kočevju. Na cesti pri podjetju AVTO je namreč jasno napisano, da imajo tu servis za te avtomobile. Ko pa je pripeljal avto v delavnico na prvi servis, so mu povedali, da so servis odpovedali, tablo pa pozabili sneti. Bravo!

SE ENA PODOBNA – Nekaj podobnega se je pripetilo sekretarju SZDL Nacetu Karničniku, ki je bil povabljen na sestanek o verifikaciji Delavske univerze. Delavska univerza je iskal v Domu telesne kulture, ker je bila pač tam tabla, ki je opozarjala, da je tu Delavska univerza, čeprav je preteklo že precej Rinže (dasiravno teče počasi), odkar je Delavska univerza v stavbi gimnazije nasproti hiše sekretarja SZDL.

MISTICIZEM – Pred zadnjo sejo sveta za gospodarstvo je načelnik oddelka za gospodarstvo Stane Potisek povedal, da se član sveta Miran Šmola z vsem pripravljanim gradivom strinja in da bi zato morda lahko šli tudi njegov glas „za“ (če bi manjkalo sklepčnosti le en član), čeprav sicer ni prisoten. Vprašanje je, če ne bi take prakse „duhovne“ prisotnosti res uveljavili, saj bo drugače težko priti do sklepčnih sej celo pri raznih partijskih organih, ki bi jim moral biti misticizem tuj.

RAJE DRUGAM – Vendar je še bolj zanimiva ta, da smo vabili ljudi od vsepovsod na proslavo v Štari log, naši domači kočevski upokojenci pa so kar z dvema avtobusoma krenili ta dan drugam na izlet in so bili torej tudi oni lahko na proslavi le duševno prisotni.

BEG STROKOVNJAKOV – Ker se v zadnjem obdobju veliko piše o strokovnjakih, naj povemo še tole: ko je pred kratkim spet padel strop v enem novih stanovanjskih blokov, so odgovorni gradbeni strokovnjaki dali ostavko in pobegnili past krave. Zdaj občani upravičeno pričakujejo, da bodo začele padati cene mesu in mleku.

Kako izračunamo stanarino?

Zaradi pomanjkljive obrazložitve si stanovalci niso znali izračunati nove stanarine

Stanarine so se s 1. julijem letos povečale za 12,5 odstotka, se pravi za razliko, ki je bila doslej subvencionirana. Doslej so namreč stanovalci plačevali le 87,5 odstotka stanarine, ostalo (12,5 odstotka) pa so subvencionirali (subvencija je stalna ali časovna denarna pomoč).

Tako je na primer plačal stanovalec za stanovanje, za katero je polna stanarina znašala 100 din, le 87,50 din, 12,50 din pa je znašala subvencija. To pomeni, da odstotka povznanja (12,5 odstotka) ne smemo računati od 87,50 din, ampak od 100 din, se pravi od polne stanarine. Če bi računali odstotek zvišanja od 87,50 din, bi znašal odstotek povznanja 14,28 odstotka. Bistvo je torej v tem, da je treba zdaj plačati celo stanarino. Zvišanje v odstotku računamo od dejansko plačane stanarine (ne na polno) leta 1972, pa tudi povsod enak, ampak se giblje nekako med 12 in 15 odstotki.

To naše pojasnilo je potrebno zato, ker v obrazložitvi odloka o novih stanarinah občinske skupščine Kočevje ni bilo poudarjeno, da se ne Kočevje ni bilo poudarjeno, da se ne računava od polne stanarine. Nekateri občani so namreč menili, da se zvišanje računa od lani plačane stanarine, se pravi od znižane, ki je znašala 87,5 odstotka polne stanarine. J. P.

VOLITVE IN IMENOVANJA

V iniciativni odbor za ustanovitev temeljne telesnokulturne skupnosti Kočevje so imenovani: prof. Saša Bižal, Alojz Petek, Vlado Gasparac, Vincenc Zgajnar, Rudi Mueller, Jože Smolej, Ignac Karničnik, inž. Tone Gregorčič in Franc Zlindra.

Namesto Milana Opačiča je bil v komisijo za zadeve borcev imenovan Rudi Orel.

V skupščino TIS so bili imenovani inž. Ivan Prezelj, inž. Jože Skulj (oba kot predstavnika družbene skupnosti) ter Francka Korelec, Anica Lovšin-Podražaj in Rudi Orel (vsi predstavniki občanov).

SMETIMO NARAVO

Akcija učencev osnovne šole Kočevje za čistost mesta in okolice bi se morala nadaljevati tudi med počitnicami. Pionirjem bi morali pomagati vsi občani. Zal pa so med nami še ljudje, ki se objestno in nekulturno obnašajo tudi v naravi. O tem nam pričajo gozdne jase pri Rožnem studencu in druge v okolici Kočevja, ki so polne razmetanih pogorščič in vej, papirja, plastičnih vrečk in kozarcev, razbitih steklenic in podobnega.

V.I.

DROBNE IZ KOČEVJA

LEGLA KOMARJEV – V Kočevju bolj malo skrbimo za zdravo okolje. Velika nadloga v mestu so komarji. Vse premalo smo skrbeli za zasipanje močvirja in mlakuž ob Rinži. Pri izkopih temeljev je bilo na voljo dovolj zemlje in ruševin. Poravnali so jih posamezniki za urejanje vrtov, mlakuže – legla komarjev so ostale. To se nam že zdaj maščuje, naj pa bo opomin za naprej.

SLEDOVI ZABAVE – Vsako soboto in nedeljo se vrste veselice in proslave. „Za dobro jedajo in pijačo je preskrbljeno,“ piše na plakatih. Da je bilo to res, se lahko vsak prepriča naslednji dan: povsod leži kruh, koščki mesa in druga hrana. Samo pijačo spijejo do zadnje kapljice, učinek tega pa je prav tako viden na vsakem koraku.

NIŽJI STANDARD – Vedno manj denarja je za zapravljanje. Lep primer za to je mali električni avtomobil, ki ga je postavila ADRIA iz Beograda. Morali so nehati obratovati, ker se ni izplačalo. Lani je ustanova v dvajsetih dneh iztržila 19 milijonov starih dinarjev.

POMAGAJ SI SAM! – Od 14 klopi v parku GAJ je ostala samo šena. Vse druge so uničili objestni avtomobili, ki hodijo na svoj odhiti, vključno temu prišli na svoj račun, so si kupili prenosne zlozilne stolčke, ki jih po želji prenašajo v senco ali na sonce. Dobro bi bilo do občinskega praznika urediti park.

KOČEVJSKE NOVICE

Kolektiv kmetijske zadruge - sedaj obrat Slovenija vina, je v petek glasoval za skupno temeljno organizacijo dela s Slovinom v Brezicah. Kooperantom priporočata oba kolektiva ustanovitev enote in jim s tem dajeta možnost za soodločanje pri dohodku od pridelave grozdja do prodaje vina.

POPIS KONČAN

Stanovanjsko in komunalno podjetje v Brezicah je zaključilo popis stanovanj, s katerim je ugotovljalo dejansko vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš. Doslej so popisali 872 stanovanj. S. K.

NOVO V BREŽICAH

STISKA V TRGOVINI. Prodajalna čevljarica „Borovo“ se vedno nima urejenega novega lokala. Stisnjena je v isti hiši kot prej, le da je sedanjí prostor precej manjši, v bivši lokal Borovega pa so začasno preselili trgovino Ljudske potrošnje „Obutev“, da lahko obnavljajo hišo onstran ceste.

GRADBIŠČE JE MIRNO. Ze nekaj tednov sameva gradbišče na Trgu dr. Ivana Ribarja, kjer so zastavili temelje za trgovino Elektrotehne iz Ljubljane. Promet so preusmerili po ozki ulici mimo pošte, ker so Černelčevu cesto ob gradbišču zagradili, potem pa so gradbinci brez besed odšli. Ljudje se sprašujejo, kaj je prišlo vmes, da delo stoji, cesta pa je vseeno zaprta.

JUTRANJKA VODI. Iz obrata sevniške Jutrjanke se je doslej prijavilo kar deset deklet za pohod po poteh Kozjanskega odreda, ki ga za prve dni septembra pripravlja Zveza mladine skupaj z borci in JLA. Po številu prijaviteljnih je trenutno na drugem mestu Agroservis s šestimi mladinci.

NEVARNA KRIZIŠČA. Marsikateri prometna nesreča se pripeti, ker so ceste pomanjkljivo označene. Predvsem pri Budiču bi bili vozniki manj v zadregi, če bi postavili tja semafor. Domačini se že znajdejo, nerodno pa je za tiste, ki se tu ne spoznajo in tako mimogrede zagrešijo napako. Nevarni sta še križišči v Trnju in v Zakotu, saj se je prav tam dogodilo že precej nesreč, odkar je speljana mimo nova cesta.

BREŽIŠKE VESTI

KRČANI V SVATNAH NA KOROŠKEM

V soboto, 4. avgusta, so občani krške občine na pobudo občinske konference SZDL, Združenja borcev NOV Senovo, prosvetnih društev Krško in Kostanjevica ter Društva upokojencev obiskali Koroško. Ustavili so se v Svatnah pri Šentjakobu in si ogledali uprizoritev Miklova Zala, ki jo je v počastitev petstoletnice kmečkih puntov organizirala Prosvetna zveza.

NAVEZALI STIKE

Krški plavalci, ki so pred dnevi gostovali v Lukavcu (SR BiH), so s tamkajšnjim „Galebom“ navezali tesnejše stike. Tako se bodo odslej redno udeleževali mitinga, ki ga ta klub prireja v počastitev bosansko-hercegovaškega narodnega praznika.

KRŠKE NOVICE

GRED POZABLJENA? - Odskočna deska, telovadno orodje, ki jo nekateri občani opazujejo pri nekdanjem mostu preko Save v „Zatonu“ že več mesecev, je verjetno dokončno pozabljena. Pozabljen je tudi njen lastnik, opozarja pa še vedno na dokaj šuden odnos do družbene lastnine. No, verjetno bo zima opravila svoje in bo drugo leto ob cesti najbrž samo še kos rjavečega železa.

KORISTNO S PRIJETNIM - Tako menijo krški upokojenci, ki vedno raje odhajajo na izlete, ki jih zanje organizira njihovo društvo. Maja so odšli za dva dni na Rab, nato pa še na avstrijsko Koroško in dvakrat do Krapine in Trakošćana. Do konca poletja nameravajo še v Benetke ali pa na Petrovo goro v Kordunu.

PRIDNE ROKE - V tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj so v prvih šestih letošnjih mesecih načrtovano proizvodnjo za trg presegli za 2,6 odstotka. Dobra je tudi prodaja na tuj trg; za 8.800 ton v tujino prodanih izdelkov so iztržili skoraj pol drugi milijon dolarjev.

KNJIGE V ROKE - Poletje je vsekakor čas, ko imajo ljudje največ časa za branje. To ugotavljajo tudi v „Valvasorjevi knjižnici in čitalnici“, kjer se v zadnjih dneh zbira vse več šolarjev in dopustnikov. Ustanova jim sedaj lahko ponudi več novega branja, saj so v zadnjem času napolnili police z izbranimi deli domače in svetovne literature.

KRŠKI TEDNIK

Osnovno šolo v Cerkljah obnavljajo. Preurejena bo do novega šolskega leta. Do takrat bo vseljiv tudi novo dozdani trakt s kuhinjo, jedilnico, vrtcem in učilnicami za nižje razrede. (Foto: M. J.)

TURISTI NAS OCENJUJEJO

Brezice prštevamo med turistične kraje. Ponosni smo na novi motel, na Čateške Toplice, na lepo urejen muzej in na privlačne izletniške točke, na mesto pa ne preveč, ker zanj premo skrbimo. Imamo sicer hortikulturno in turistično društvo, toda grečice so ponekod še vedno zapuščene, ulice smetne in okolica stanovanjskih blokov zanemarjena.

Košev za odpadke skoraj ne poznamo, čeravno bi jih morale imeti ob izhodu vse večje trgovine, predvsem pa trgovine s sadjem in zelenjavo. Imeli smo jih, a nevezgajeni občani so jih namenoma uničevali. Počasi resda stopamo za drugimi. Delavci občinske cestne službe urejajo ulice in pločnike, nimamo pa nikogar, ki bi enkrat na leto pomil vsaj glavno ulico.

Tudi tjavdan nalepljeni lepaki bijejo v oči. Vidimo jih vsepovsod: po drevesih, po zidovih, ograjah in po vratih. Včasih visijo tam po več tednov, ko so dogodki že zdavnaj mimo. Nikogar namreč ni, da bi jih

odstranil. Delavec, ki pometi cesto, pa jih tu in tam potrga, še preden je prireditev mimo, zato da mu pozneje ni treba loviti raztrganega papirja po tleh.

Ce stopimo za trenutek k sosedom v Samobor, bomo videli, da tam ne pustijo lepakov kjerkoli, da ima turistično društvo za plakiranje natančno določene prostore. Tam ni mogoče, da bi z lepaki krasili kostanje in plotove. Ljudje vedo, kje lahko preberejo napovedi za tekme, zborovanja ali turistične prireditve, in se na tistih mestih tudi ustavlja.

J. T.

VPIS SE JE ZAČEL

Delavska univerza v Brezicah je te dni razpisala izobraževalni program za leto 1973/74. Kandidati se že lahko vpišejo v osnovno šolo za odrasle, v šolo za poklicne voznike, v prvo in drugo stopnjo gostinske šole, v ekonomsko srednjo in komercialno šolo ter v avtomehanično šolo. Tudi za letos so razpisani tečaj tujih jezikov, tečaji za gospodinjstvo, za varstvo pri delu, za higieno živil, slovenski poslovni jezik itd.

Kristijan Janc ml.: „Veselje s strojem!“

Ostalo bo v rodu

Pri najmlajšem strojniku

Lepo je bilo pogledati vrsto petih novih gasilskih brizgaln, ki so stale zadnjo soboto v juliju v Sevnici. Strojniki petih društev kar niso mogli odtrgati oči od njih. Med njimi je stal tudi štirinajstletni Kristijan Janc. Ta kmečki fant je prihajal dvanajst sobot in nedelj na strojniški tečaj v Sevnico. Doslej so se mučili s staro, muhasto brizgalno, nato pa še z malo Tomasovo brizgalno. Zdaj je z velikim navdušenjem ogledoval tako težko pričakovano novo brizgalno, ki so jo kupili s prispevki vaščanov. Taka zavzetost je prav gotovo porok za dobro kasnejše delo. A. Z.

RIBEZARJI IMAJO SKUPNOST

Te dni so tudi pravno uredili delovanje prve proizvodne kmečke skupnosti v občini. Gre le za vpis v register, kar bo prineslo skupnosti pridelovalcev črnega ribeza za 10 odst. boljše pogoje pri najemanju posojil za obnovu nasadov in nakup strojev. Letos je bilo na območju Studenca že 30 članov te skupnosti. V kratkem bo sestanki pridelovalcev, ki imajo pogodbe s kombinatom. Pridelovalci dobijo večji del izkupička od dobre prodaje.

Kaj duši gradbince?

Ceneje je komunalno urejevati cele soseske

Gradbeno industrijsko podjetje BETON iz Zagorja, ki namerava za sevniško občino letos ustvariti za 14 milijonov gradbenih storitev, opozarja na stvari, ki bi lahko precej olajšale gradnjo v občini.

Kot je dejal tehnični direktor inž. Stane Gošče na zadnji seji zboradelovnih skupnosti sevniške občinske skupščine, so morali gradbišče predvidenega najvišjega stolpiča v Sevnici celo zapreti, ker se je zataknilo pri lokacijski dokumentaciji!

Doslej so v mestu zemljišča za nove stanovanjske bloke oddajali posamezno, to pa onemogoča organizirano gradnjo. Ne rešujejo skupno raznih stvari, ki so zanimive za stanovanjske soseske, kot npr. skupno ogrevanje ipd. Po mnenju predstavnikov zagorskega podjetja bi oddajanje zemljišč za celotne stanovanjske soseske gradnjo olajšalo, oredvsem pa pocenilo.

Takole so „kopali“ trhle nosilce sevniškega lesenega mostu. Delavci cestnega podjetja pred tedni niso imeli lahkega dela, da so jih zamenjali, žal pa je na mostu še vedno zoženje. Dovoljena teža vozil je le 8 ton. Kdaj bo odstranjeno še to ozko grlo?

PRIZNANJA GASILCEM

Gasilsko društvo Blanca je minulo nedeljo slavilo 45-letnico obstoja. Za 30-letno delo so podelili priznanja Ivanu Vidrihu in Jožetu Mirtu, devetim članom za 20-letno delo, trem pa za 10-letno. Na slavlju so razvili tudi društveni prapor.

Sevniška zanimivost je tudi prispevek za komunalno urejanje po odstotku od prodajne cene stanovanj. To pomeni: dražja stanovanja, večji prispevek, pa čeprav je npr. zemljišče, na katerem stoji stolpiča, bolj izkoriščeno kot tisto, na katerem stoji navadna zgradba. Pri gradbenem podjetju se navdušujejo za prispevek po dejanskih stroških za posamezne okolise.

A. ZELENKIN

SEVNIŠKI PABERKI

NEVAREN KOTIČEK ZA RIBOLOV - Lani je bila pri mirenskem mostu v Dolenjem Boštanju še opozorilna tabla, ki je s tega nevarnega kraja, kjer je bilo zaradi preozkega mostu že toliko težkih nesreč, prepovedovala ribolov. Tisti, ki tod radi lovijo, so tablo verjetno uničili, to pa še ne pomeni, da je kdo z mostu ob drvečih vozilih lahko ne skupi. Zlasti radi lovijo z mostu v tem času pionirji. Vsekakor je več nevarnosti, da na mostu zapne kakšen tovornjak nje, kot pa oni ribo!

KDOR JE RAZKOPAL, BO TUDI POPRAVIL - Stanovanjsko podjetje bo do konca meseca asfaltiralo tiste dele ulic, ki so jih prekopali pri obnovi vodovoda. Od doma TVD Partizan od Glavnega trga so pričeli te dni kopati tudi jarke za robnike; do konca meseca bodo na tem odseku asfaltirali tudi pločnik ob eni strani ceste. Tako bodo dobili pešci urejen pločnik, saj po sedanjih peščenih ljudje neradi hodijo.

TRZIŠČE: KRST NOVE BRIZGALNE - V nedeljo ob 14. uri bodo gasilci s Trzišča na Malkovcu razvili društveni prapor. Namenu bodo izročili tudi novo brizgalno, katero so pred nedavnim s št. štirimi društvi prevzeli v Sevnici.

TRZIŠČE - ŠENTJANJZ: NEGODOVANJE ZIVINOREJCEV - Od 1. julija dalje opravlja osemenjevanje krav sevniška veterinarska postaja, in ne več trebanjska, kot je bilo v navadi. Zivinorejci negodujejo, saj so bili z veterinarjem Štimom iz Mokronoga zelo zadovoljni, ob nujnih primerih je bilo do njega mogoče priti hitreje in je bil na razpolago ob vsakem času.

SEVNIŠKI VESTNIK

DANA: letos 100 milijonov

Podatki o polletnem poslovanju kažejo ugodno sliko: celotni dohodek se je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta povečal za 24 odst., doseženi dohodek za 32 odst., družbeni bruto proizvod pa je večji za 27 odst. Trenutno znaša najnižji osebni dohodek delavca 1.530 dinarjev. Letos prav gotovo ne bi mogli izboljšati osebnih dohodkov, če ne bi lani uspešno zaključili preureditve podjetja.

Tako so lahko povečali proizvodnjo in zmanjšali obseg dela, porabljenega na enoto proizvoda. Po mnenju direktorja inž. Avgusta Gregorčiča lahko pogumno gledajo naprej, saj odplačujejo letos zadnje obroke večjih posojil.

Postrgali vse

Gradbeni odbor vodovoda na Selu pri Mirni so med letom na sejah občinske skupščine dostikrat navajali za zgled. Gre za gradnjo, vredno 320 tisočakov. Spraviti vodod na kamniti hrib pač ni poceni.

„Prispel je račun za plačilo 70 tisočakov komunalnemu podjetju. Zbral sem, kar se je dalo: bilo je le 30,5 tisočaka, več nisem dobil. Sledil je še račun za črpalke, tako da še vedno dolgujemo 90 tisočakov.“ je povedal predsednik gradbenega odbora Franc Kirm. Ne gre za slabo zbiranje denarja. Prispevke so vaščani poravnali kot npr. akontacije za plačilo davkov: najprej po 300, nato po 2.000, po 1.500 dinarjev. Delo je bilo treba opraviti še posebej. Štirje večji gospodarji so že prispevali po 5.000 dinarjev, drugi po 4.500, tam, kjer je morda le kakšna pokojnina pri hiši, pa tri tisočake. Dosti hiš je prispevalo že po 350 delovnih ur. Svoje so naredile tudi podražitve.

Na Selu za zdaj kljub najboljši volji ne vedo rešitve.

A. Z.

nju direktorja inž. Avgusta Gregorčiča lahko pogumno gledajo naprej, saj odplačujejo letos zadnje obroke večjih posojil.

Težave imajo z zagotavljanjem trajnih obratnih sredstev. Narava proizvodnje je taka, da je treba zaradi sezonskega odkupa surovin kopičiti zaloge. V prihodnje pričakujejo veliko od nove proizvodnje naravnih ekstraktov in dišav za živilsko industrijo v sodelovanju s tujo firmo. Ta proizvodnja bo koristila tudi širši okolici: s kmetijskimi organizacijami in zasebnimi kmeti bo treba namreč razvijati pridelovanje potrebnih sa-

211 ODLIČNJAKOV

Učni uspehi na šolah v trebanjski občini so letos zelo dobri, čeprav bodo podatki še ugodnejši v jeseni po končanih popravnihih izpitih. Takrat bodo nared tudi nadrobnejše analize. Ze doslej pa kažejo podatki nekaterih šol veliko število odličnjakov: na trebanjski šoli s podružnicami je kar 211 odličnjakov, od tega v samem Trebnjem 134. Tudi v Mokronogu je kar šestina učencev izdelala z odliko. Po sedanjih podatkih je šolanje uspešno končalo 95,5 odst. učencev v Sentrupertu, 95,7 odst. na Mirni, 92 odst. na Velikem Gabru, 95 odst. v Mokronogu.

dežev in rastlin. Tako so letos pokupili več 1.000 kg od toče oklešenih zelenih orehov. Nova proizvodnja ekstraktov in dišav se je začela, za povečanje zmogljivosti pa je izdelan načrt naložb.

Poslovni uspehi kažejo v juliju še ugodnejšo sliko. V turistični sezoni, ki se je v tem mesecu razmahnila, so šle pijače dobro v denar.

A. ZELENKIN

IZ KRAJA V KRAJ

SELO: SMRAD IZ HLEVA - Vaščane zelo moti smrad iz hleva Marije Novak. Na majhnem prostoru je v hlevu tudi po 25 telet, nastelje ni, teleta pa v glavnem hranijo za močnimi krmili. Gnojnica teče k sosedu, ni urejene gnojniščne jame in izpiranja. Predstavniki vaščanov so že bili pri sanitarnem inspektorju, vendar še vedno ni nič bolje. Ničče ne nasprotuje taki reji, le bolje bi jo bilo treba urediti. Ker bo vas slej ko prej dobila tekočo vodo, bi se moral gospodar pripraviti.

MIRNA: KONEC MLAK? Vodna skupnost je začela urejati kanalizacijo do kolektorja, ki bo v glavnem zajela vse mlake. Kanalizacija je bila sicer že speljana, vendar so ji lani, ko so regulirali strugo Mire skozi kraj, presekali pot. Prebivalci že težko čakajo, da se rešijo nesnage.

MIRNA: POMLADITI MOŠKI ZBOR - Mirenski moški zbor je uspešno zaključil sezono z nastopom na IV. kulturnem tednu v Šentvidu. Pevci so se razšli na počitnice z željo, da bi se jim v novi sezoni pridružili še novi pevci, posebno mlajši. Če bi uspehi zbor povečati, bi se nedvomno okrepila zvočna zmogljivost zboru, še bolj pa bi izboljšali tudi spored pesmi.

MOKRONOG: LARFARJI NA IZLET - Klub larfarjev pri turističnem društvu se želi oddolžiti številnim delovnim članom, ki so toliko pripomogli k uspešnim prireditvam v Mokronogu. V kratkem jih nameravajo z avtobusi popeljati na izlet, stroške prevoza bo kriil odbor turističnega društva. Zakaj bi se sestajali teokrat, kadar imajo delo z zabavo drugih, naj se enkrat tudi sami povešajo! Ravno na takih shodih pa lahko uganemo tudi kakšno, ki bo prišla prav tudi za oder.

TREBANJSKE NOVICE

Počitek pred zelenjavno trgovino v Krškem. Družina je z Velikega Trna. Mati je kupila šolarjem zvezke in knjige, pred povratkom domov pa so se otroci osvežili s hladno oranžado. (Foto: J. Teppey)

OBVELJAL BO »DAJ-DAM«

Zaostankom pri plačevanju davkov je težko priti do kraja. Davčna uprava ob sedanjih zasedbi ni kos vsemu delu, ki ji ga nalagajo. Lani se je izterjava sicer nekoliko popravila, toda še vedno se vlečejo naprej stari dolgovi. Odborniki občinske skupščine menijo, da tistim kmetom in obrtnikom, ki bi lahko redno poravnali družbene obveznosti, ne bi smeli več gledati skozi prste.

„Nič zato, če bo kmet z desetimi glavami živine v hlevu prodal eno za poravnavo davkov,“ so dejali. To zares še ni nobena nesreča. Drugače je tam, kjer so pri hiši ostareli ljudje ali kopica majhnih otrok in kjer manjka ljudi za delo.

Kdo lahko plača, vedo najbolje po krajevnih skupnostih. Torej naj bi te spodbujale občane k rednemu plačevanju davkov. To bodo storile,

teže pa je pričakovati od njih, da bodo z imenskimi seznammi priskočile na pomoč davkarji. Odborniki so menili, da mora te stvari presoditi davčna služba sama, saj ima na voljo vse potrebne podatke in še ogleda si lahko stanje pri hiši.

Ker pa na drugi strani krajevne skupnosti zahtevajo čimprejše izplačilo sredstev, ki jih prejajajo iz cestnega sklada, iz občinskega proračuna in komunalnega sklada, se je skupščina odločila za postopno dodeljevanje. Odstotek nakazane denarja bo odvisen od tega, kako v tisti krajevni skupnosti občani plačujejo družbene dajatve. Odborniki so prejeli razpredelnico plačil in dajatev za kmete, obrtnike in za pokojninsko zavarovanje kmetov po krajevnih skupnostih od 30. junija letos. Kmetje so poravnali do takrat povprečno 30 odst. letnih obveznosti, obrtniki 39, vplačanih v pokojninsko zavarovanje kmetov pa je bilo do takrat vplačanih le 23 odstotkov.

J. TEPPEY

— Stoletnica železnice? — Ne, mirensko železniško skladišče!

Dela za posodobljanje ceste Livold-Brod na Kolpi na območju Vasi-Fare hitro napredujejo, čeprav dela ovira močvirno zemljišče. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da letos prvega odseka ne bodo asfaltirali, ker bodo počakali, da se bo zemljišče „usedlo“. To pomeni, da potem cesta ne bo valovita ali celo razpokana. (Foto: Primc)

RAZPRAVA PRED KONGRESOM

Pismo pozabljeno?

Preprečiti zaostajanje

Občinski komite ZK Kočevje je na zadnjem sestanku 25. julija sklenil, da bo organiziral razpravo o izhodiščih za kongres ZKJ in ZKJ v osnovnih organizacijah v septembru. Komunisti bodo v osnovnih organizacijah razpravljali o delovnih programih osnovnih organizacij, o uresničevanju občinskega akcijskega programa ZK, o izvajanju nalog po pismu in 29. seji ter seveda o delu v svoji delovni organizaciji.

Tako bodo v delovnih organizacijah posvetili pozornost gospodarstvu, stabilizaciji, povezovanju gospodarstva, uresničevanju ustavnih dopolnil o TOZD, notranji organizaciji, idejno-političnim vprašanjem, socialnim razlikam, varčevanju, neupravičenemu bogatstvu, sprejemu v ZK in kadrovskim pripravam na volilne konference osnovnih

organizacij in občinske volilne konference, ki bo predvidoma decembra.

Razprava o predkongresnem obdobju naj bi pregledala mrtvilo, ki je zajelo mnoge osnovne organizacije po prvih zagnanih razpravah po pismu predsednika Tita. Če pa ni prave aktivnosti v osnovnih organizacijah, pa tudi občinski organi ZK – ki naj bi črpali svojo moč od spodaj – ne morejo delati dovolj učinkovito. Niso pa dovolj lepe sklepi, lepe besede, dolge razprave – potrebno je učinkovito delo, posebno še v občini Kočevje, ki v zadnjih letih po narodnem dohodku na prebivalca vedno bolj zaostaja za republikanskim povprečjem. Če bomo mlačni, bomo še bolj zaostali; to pa pomeni, da bomo v primerjavi z drugimi živili vedno slabše. J. P.

Vedno na cesti

Cesta Kočevje-Dvor vedno bolj obremenjena

Stanko Turk iz Lopate 16, cestar pri Cestnem podjetju Novo mesto, vzdržuje 4,5 km ceste na območju Smuke v kočevski občini. Letos je ta cestni odsek še posebno dobro vzdrževan. Tovariši Turk nam je na naša vprašanja odgovoril tako:

„Letos smo bolj doma, ne gremo na delo drugam, pa je cesta boljša. Prej smo vzdrževali še ceste II. in III. reda, zdaj pa le I. in II. reda. Zato so te ceste sedaj boljše, in plače tudi.“

„Ze od leta 1945 delam na tem odseku. Vmes sem bil le 3 leta pri vojakih, 7 let pa sem skrbel za odsek od Smuke proti Strugam, ki je zdaj občinska cesta.“

Stanko Turk: „Najbolj poškodujejo ceste vozniki, ki vozijo prehitro in tako škodujejo cesti, cestarjem, svojemu vozilu, pa tudi drugim.“ (Foto: J. Primc)

„Cesta Kočevje-Dvor bo na vrsti za asfaltiranje, ko bo asfaltirana cesta proti Brodu na Kolpi. Naša cesta je zdaj zelo obremenjena. V 16 urah sem našel 187 motornih vozil. To je veliko.“

„Cesto najbolj poškodujejo avtomobili, ki vozijo hitro, saj kamenje in pesek zmečejo s ceste in lukenj ob cesti. Tako škodujejo cesti, drugim voznikom pa tudi sebi oziroma svojim avtomobilom; saj bodo gotovo še kdaj vozili po cesti, ki bo zaradi njihove hitre vožnje bolj luknjasta.“

„Tudi pozimi ceste vzdržujem, tako da je vedno prevozna. Posipavam jo s peskom in z drobnim gramozom. Posipavanje s soljo se ne obnese, posebno ne na ravnem delu ceste, kjer voda ne odteka.“

J. PRIMC

ČETRTKOV INTERVJU

Odgovorni smo vsi

V zadnjem četrtkovem intervjuju je direktor IMV Jurij Levcnik zastavil vprašanje, kdo je odgovoren za uničevanje zelenic, kdo plača storjeno škodo in kako tako ravnanje preprečiti. Za odgovor smo povprašali Karla Kapša, vodjo novomeške vrtnarje pri Komunalnem zavodu, ki skrbi za urejanje zelenic.

„Očitki, ki jih je včasih slišati na račun Komunalnega podjetja zaradi neurejenosti zelenic, niso upravičeni. Občina odvaja precejšnja sredstva v ta namen in po pogodbi z njimi skrbimo za zelene površine, kakor je določeno. Vendar naj takoj povem, da je brez ustreznega sodelovanja vseh prebivalcev, zlasti pa pravilnega odnosa do okolja, delo in učinek našega dela le delen. Urejenih je bilo več zelenic v večjih stanovanjskih predelih, kakor tudi okolica tovarn in podjetij, celo med zasebniki je opazen precejšen smisel za urejanje ožje okolice, vendar moram še enkrat pripomniti: ni dovolj urediti, treba je tudi paziti!“

„Škoda, ki se dela na zelenicah, sicer ponavadi ni tako velika. Predvsem gre za uničevanje nasadov rož, lomljenje okrasnega grmičevja in razljanje klopi. Ta „gmuška“ dela izvajajo običajno ponoči neznanji ljudje. Večja škoda je bila povzročena le pozimi, ko so tovarnjaki uničili zelenico pred Industrijo obutve, kjer so parkirali.“

„Krivce smo dobili.“ pravi Karel Kapš, „s pomočjo milice in plačati so morali vso povzročeno škodo. Težje pa je z nočnimi zlikovci manjšega kalibra. Novo mesto ima samo enega čuvaja, ki res ne more skrbeti za

vse območje. Potreben bi bil še nočni čuvaj ali pa dežurni miličnik, ki bi občasno pogledal tudi, kaj se dogaja v parkih. Najboljši čuvaj pa bi bil lahko ljudje sami, ko bi svoj odnos do javnih površin vzeli bolj resno, ko bi jim ne bilo vseeno, ali živijo v urejenem ali zanemarjenem okolju. Morda bi ne bilo slabo, ko bi hišni sveti prevzeli del odgovornosti za urejenost okolice stanovanj. Posebno starejša stanovanjska naselja so zapuščena.“

Karel Kapš

Na koncu razgovora je Kapš zastavil vprašanje, na katerega naj odgovori eden od predstavnikov Dominvesta: „Zemljišče sedanje vrtnarje je po novem urbanističnem načrtu predvideno za stanovanjsko gradnjo. Ker Novo mesto v razvoju potrebuje večjo novo vrtnarjo, bi rad vedel, kje je predviden prostor za njo. Zanima nas tudi, ali bi bilo mogoče prostor dobiti blizu novega pokopališča in tudi, kje bi pokopališče?“

M. MARKELJ

Zatišje le navidezno

Ustavne razprave v novomeški občini se bodo začele že prihodnji teden

Javne razprave o zvezni in republiški ustavi in občinskem statutu so v novomeški občini pred durmi. Zatišje v času dopustov je le navidezno. Zlasti Socialistična zveza in sindikat dokončujeta zadnje priprave pred sklicem javnih razprav.

KOLIKO ZA SOLIDARNOST?

Jutri se bo v Novem mestu prvič sestala skupščina občinskega solidarnostnega stanovanjskega sklada. Med drugim bodo odločali tudi o 12 milijonih dinarjev, ki so se v skladu nabrali do zdaj. Prejšnji teden je politični aktiv občine menil, da je potrebno gradnjo stanovanj pospešiti. „Kot je znano, je občina sprejela obsežen program stanovanjske graditve, zato je skrajni čas, da se stvari premaknejo z mrtve točke.“ pravi predsednik občinske konference SZDL Franci Beg.

Suhokrajinski drobiž

DRUŽABNI VEČER ZA MLADINCE IZ DITZINGENA IZ ZAHODNE NEMČIJE so pripravili žužemberski mladinci 28. julija v žužemberskem ribiškem domu. Večer je potekal v prijetnem vzdušju, beseda je tekla o nadaljnjem še tesnejšem sodelovanju, ki so ga pričeli novomeški mladinci razvijati lansko leto.

KMETOVALCI IZ VASI OKOLI AJDOVCA IN NEKATERIH VASI OKOLI DVORA bodo morali letos kupiti koruzo, ker jim je toča pobrala pridelek. Tudi fižola in zelja ne bodo pridelali. V vinogradih pri Malem Lipovcu in v Borštu pri Ajdovcu se bo škoda po toči poznala na lesu še drugo leto.

DENAR ZA VODOVOD NA JAMO IN V STAVČO VAS JE ZAGOTOVLJEN in bo cevovod lahko že letos položen, če bodo uporabniki izkopalni jarke. Govorice, da za cevovod še ni denarja, so neresnične in škodoželjne. Sicer pa so dela že v teku in s tem govornice postavljene na laž.

CESTA MIMO ŽUŽEMBERSKE SOLE do odcepa k spomeniku padlim borcem NOV in ZFT na Cvibljju, bo, kot vse kaže, letos le asfaltirana in bo velika prireditev za ta del strnjene naselja, ki ga sedaj toliko prizadene cestni prah.

GASILCI NA AJDOVCOV bodo letos dobili električno sireno. Nabavili jo bodo iz dotacije krajevnega skupnosti. Do sedaj sploh niso imeli sirene.

ŽUŽEMBERSKI GASILCI so nabavili novo gasilsko brizgalno znamke „ZIEGLER“. Z njo se bodo postavili na prireditvi 26. avgusta, ko jo bodo krstili.

M. S.

MINI ANKETA:

„Knjiga je vaša najboljša prijateljica!“ se glasi reklamno geslo, s katerim skušajo trgovci privabiti čimveč kupcev. Če temu dodamo znani rek, da so pravi prijatelji redki, potem dobimo približno sliko stanja, ki je značilno za slovensko knjigo. Televizija, film in zaplenjenost, vse to vpliva, da ljudje čedalje manj berejo. In ker je knjiga še vedno eden glavnih nosilcev omike, obenem pa je slovenska knjiga razmeroma precej draga, smo povprašali nekaj občanov za njihovo mnenje o tem.

Knjige

BOJAN PUREBER, delavec: „Za branje nimam časa, kolikor pa ga imam, berem samo lahkotno literaturo. Moram pa reči, da se mi zdijo slovenske knjige predrage, čeprav za dobro knjigo denarja ni škoda, le delavec si zanjo težko odtrga prepotrebni denar. Na srečo ima moj oče veliko knjig in mi branja, če si ga zaželim, ne manjka.“

ZINKA ĐUKIĆ, natakarka: „Berem bolj malo, ker ne utegnem, čeprav sem prej zelo rada brala. Knjig ne kupujem veliko. Cene se mi ne zdijo previsoke, saj za dobro knjigo denarja res ni škoda. Moti me pa to, da ni dovolj strokovnih knjig v slovensčini in je človek prisiljen brati knjige v tujih jezikih.“

JANEZ MARKOVIČ, prometni miličnik: „Domače knjige so predrage. Ker je knjiga za ohranitev slovenske besede zelo važna, bi morala biti cenejša. Domače avtorje bi morali podpreti, da bi več pisali, njihova dela pa bi lahko izdajali v manj razkošnih in dostopnejših izdajah. Sam ne berem več toliko, kot sem v mladih letih, knjige pa vseeno kupujem, da bodo za sina.“

IVAN BILIC, avtomehaničar: „Po rodu sem Hercegovec, a že več let živim v Sloveniji. Berem tudi slovenske knjige, čeprav še ne znam dobro slovenski. Ampak vaše knjige so drage, precej dražje od srbohrvaških. Moram pa priznati, da so lepo opremljene in nasploh zelo solidne.“

BRANKA MIŠJAK, uslužbenka: „Rada berem, čeprav težko najdem dovolj prostega časa. Knjig ne kupujem dosti, ker so cene skorajda previsoke, nekatere knjige pa imajo astronomske cene in me res zanima, kdo si jih lahko kupi, pa tudi komu so potrebne. Mislim na razne faksimilirane izdaje. Ali bi ne bilo bolje, ko bi velike vsote, ki grejo za take izdaje, uporabili za znižanje cen običajnih knjig?“

NOVA VPLAČILA ZA ŠOLE

Julija so krajevne skupnosti in delovne organizacije v skladu za gradnjo šol v novomeški občini vplačale novih 274.321 din. Krajevne skupnosti so zbrale: Novo mesto 155.493, Sentjemej 15.909, Prečna 1.333, Brusnice 2.628, Žužemberk 12.015, Stopiče 3.637, Orehovica 944, Straža 19.587, Birčna vas 1.692, Bučna vas 3.212 in Gabrje 496 din. Same delovne organizacije so vplačale nekaj več kot 57.000 din.

Novomeška kronika

TABLE NI – Na avtobusnem postajališču na desni strani Glavnega trga se sedaj niso uspeli namestiti table za avtobusni vozni red. Ljudje, ki bi radi zvedeli, kdaj lokalni avtobus vozi, morajo preko zelo prometne ceste k postajališču pri vodnjaku, kjer taka tabla je. Odgovorni so najbrž mnenja, da malo hoje nikoli ne škodi...

LEDENA KAVA – V hotelu Kandija se dobi posebne vrste ledena kava. Narejena je iz treh četrtnih sladokov, ki vsebuje nekakšne ledenne korale, in iz ene četrtnine zelo grenke kave. Gostja, ki so ji postregli s to „specialiteto“, je omenjeni produkt gostinske umetnosti odnesla v kuhinjo in hotela pravo ledeno kavo. Ostala je praznik rok, ker take ne poznajo.

BUJNA RAST – Na zelenih površinah Kristanove ulice so sejali travo, zrased pa je plevel vseh vrst, ki zdaj plemeniti okolico. Očitno ne drži, da ker seješ, tudi žanješ. Prebivalci tega predela pa bi želeli videti tudi kakšno drevo na novih nasadih.

TRZNICA – Petkova trznica je bila izredno živahna. Naprodaj je bilo doma la vse, kar bi si izmislil, od ležalnih stolov do glavnikov. Cene nekaterih živil: fižol 5 din, kumarice 5, paprika 12, paradiznik 5, slive 11, grozdje 12, breskve 10 in jajca 1,20 – 1,35 din. 135 din.

ROJSTVA – Rodile so: Marjana Košiček iz Koštialove 30 – Tatjana, Ljudmila Krese iz Kristanove 60 – deklko, Radomila Kuvač iz Trdinove 17 – Tomislava, Anica Kovačič iz Kristanove 10 – Janjo in Danica Bogolin iz Foersterjeve 1 – Liljano.

SMRTI – Umrl je Alojz Kupina, upokojenec, Majde Silc 12.

– Ena gospa je rekla, da naj-novejši plot okoli gostinske šole najbrž še ne pomeni, da se je direktor ograbil tudi od ljudske prehrane.

Nobene prijave na razpis

Za štipendijo za študij na pedagoški akademiji ni zaprosil nihče - Kdaj občinski sklad?

Pri temeljni izobraževalni skupnosti (TIS) Kočevje so letos predvideli za štipendije 145.740 din. Trenutno imajo 31 štipendistov. Od teh je 8 na srednji vzgojiteljski šoli, 11 v gimnaziji, 6 na pedagoški akademiji, 5 pa na visokih šolah.

Na zadnji razpis za študij na pedagoški akademiji niso prejeli nobene prijave oziroma prošnje. Štipendije pa so dodelili petim dijakom srednje vzgojiteljske šole in trem dijakom

gimnazije. Družbeni načrt razvoja kočevske občine predvideva ustanovitev otroških vrtcev tudi na podeželju. S tem se bo povečala potreba po vzgojiteljskem kadru za otroško varstvo. Temeljna izobraževalna skupnost pa skuša s štipendijami zagotoviti potrebno število vzgojitelj. Komisija za štipendije pri TIS Kočevje bo razpisala štipendije samo za študij na pedagoški akademiji.

Prav bi bilo, da bi pri občinski skupščini ustanovili sklad za štipendiranje študentov, ki se žele šolati za različne poklice. Tako bi omogočili šolanje socialno šibkejšim, vendar za študij sposobnim in nadarjenim učencem.

47 dijakov srednjih šol in 10 študentov iz kočevske občine, ki študirajo na raznih fakultetah v Ljubljani, prejema štipendije RIS (Republiška izobraževalna skupnost). VILKO ILC

ŠPORT IN REKREACIJA

V odbor za šport in rekreacijo, ki so ga ustanovili pri krajevni skupnosti Kočevje-mesto, so na osnovni šoli Kočevje 7. julija imenovali Miha Majerleta, predmetnega učitelja za telesno vzgojo. Odbor bo skrbel za usklajeno delo vseh športnih dejavnosti, načrtoval nova športna igrišča, otroška igrišča in rekreacijska središča. V.I.

Lahko bi ogrevali ceneje

Zgraditi toplarno - Vsak zasebnik gradi lastno kotlarno, kar je drago - Ogrevati vse enako - Zdaj enim vroče, druge pa zebe

V Kočevju ne gradi svojega sistema ogrevanja s kotlarno le vsako večje ali manjše podjetje, ampak celo vsak zasebnik, ki si gradi hišo. Ni treba posebej poudarjati, da je to drago in da bodo ti dimniki znatno bolj onesnaževali zrak, kot bi ga le en dimnik toplarne, ki bi lahko imel tudi čistilno napravo, medtem ko je vsak zasebni dimnik gotovo ne bo imel. Zato je spet oživila misel, naj bi Kočevje dobilo toplarno.

Vendar je treba to zamisel dobro pretehtati (to pa ne pomeni, da jo je treba uresničiti počasi!), saj so zdaj stroški ogrevanja stanovanj iz kemične to-

varne (kjer je bila predvidena toplarna) trikrat večji, kot dohodki (tako vsaj trdijo v kemični). Glavni vzrok za tako visoke stroške pa so nestrokovno speljane toplovodne napeljave in slab sistem ogrevanja stanovanj.

Zamisel o toplarni pa bo uspela le, če bo zadeva zastavljena res strokovno. To pomeni, da ne sme biti prevelikih izgub toplote na poti od toplarne do stanovanj. Tudi znotraj posameznih stanovanjskih blokov mora biti ogrevanje urejeno tako, da bodo vsa stanovanja približno enako ogrevana. Zdaj se dogaja, da je v enih stanovanjih vedno premrzlo, v drugih pa prevroče. J. PRIMC

Taktično vajo izvajajo gasilski podčastniki, ki so pozimi končali teoretični tečaj. (Foto: France Brus)

KOČEVSKÉ NOVICE

PRILAGODENA DELOVNA MESTA

**GRADBENO
PODJETJE
OBNOVA
LJUBLJANA
TITOVA 39**

zaposli

1. DIPLOMIRANE GRADBENE INŽENIRJE ZA DELOVNA MESTA V PRIPRAVI DELA ALI V OPERATIVI
2. DIPLOMIRANE EKONOMISTE ZA DELO V GOSPODARSKO-RAČUNSKI SLUŽBI
3. GRADBENE TEHNIKE ZA DELO V OPERATIVI
4. EKONOMSKE TEHNIKE ZA DELOVNA MESTA V GOSPODARSKO-RAČUNSKI SLUŽBI
5. DIPLOMIRANE GRADBENE INŽENIRJE - PRIPRAVNIKE
6. GRADBENE TEHNIKE - PRIPRAVNIKE
7. EKONOMSKE TEHNIKE - PRIPRAVNIKE
8. REFERENTA ZA ZEMLJIŠKO-KNJIŽNE ZADEVE

Pogoji:

- pod 1. najmanj 10 let delovnih izkušenj za delo v pripravi dela, v operativi najmanj 3 leta delovnih izkušenj, zaželeno znanje nemškega jezika.
pod 2. vsaj 2 leti delovnih izkušenj
pod 3., 4. vsaj 2 leti delovnih izkušenj
pod 8. srednja ali višja izobrazba s prakso

Prijave pošljite v 15 dneh na kadrovska službo GP „Obnova“, Ljubljana, Titova c. 39

ŠTIPENDIJE!

Na osnovi 57. člena statuta razpisuje Odbor za kadre GP „Obnova“ štipendije oziroma posojila za študente in dijake naslednjih visokih in srednjih šol:

1. 4 ŠTIPENDIJE OZ. POSOJILA ZA ŠTUDENTE FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO - VISOKE GRADNJE
2. 3 ŠTIPENDIJE OZ. POSOJILA ZA ŠTUDENTE EKONOMSKE FAKULTETE
3. 8 ŠTIPENDIJ OZ. POSOJIL ZA DIJAKE GRADBENE SREDNJE TEHNIČNE ŠOLE
4. 8 ŠTIPENDIJ OZ. POSOJIL ZA DIJAKE EKONOMSKE SREDNJE ŠOLE

Prednost pri dodelitvi štipendij oz. posojil imajo socialno ogroženi in dobri študentje oz. dijaki višjih letnikov. Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite na naslov: GP „Obnova“ - kadrovska služba, Ljubljana, Titova 39.

30-50% ZNIŽANJE CEN

LETNI KONFEKCIJI

V BLAGOVNICI

NA GLAVNEM TRGU

RAZPIS PROSTIH DELOVNIH MEST

V UPRAVI ZAVODA:

1. FINANČNI KNJIGOVODJA
2. FAKTURIST

V KONFEKCIJI:

3. VODJA PRIPRAVE DELA

POGOJI:

Pod 1, 2 in 3 srednješolska izobrazba in praksa na delovnem mestu. OD po pravilniku o delitvi OD zavoda ali po dogovoru.

Pismene vloge pošljite na upravo zavoda „ROG“, Dalmatinova 1, ali se zglasite osebno.

**VAŠ
PRAVI
KORAK
JE
KORAK
DO**

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

in poslovnih enot v Krškem, Metliki, Novem mestu, Trebjem in na Mirni

- KJER ZBIRAJO HRANILNE VLOGE IN JIH OBREŠTUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
- VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
- DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
- ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KREDITE
- OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE

ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO VAŠA BANKA.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

ŠTIPENDIJE!

KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE
IN ŠTIPENDIRANJE PRI
CENTRALNEMU DELAVSKEMU SVETU
INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

RAZPISUJE

za šolsko leto 1973/74 naslednje štipendije:

ŠTUDIJ NA VISOKIH ŠOLAH

	ŠTEVILO ŠTIPENDIJ
- STROJNA FAKULTETA - TEHNOLOŠKA SMER	8
- BIOTEHNIČNA FAKULTETA - GOZDARSKA SMER, LESNI ODDELEK	3
- FNT - ODDELEK ZA KEMIJO	1
- EKONOMSKA FAKULTETA	2
- PRAVNA FAKULTETA	2
- FILOZOFSKA FAKULTETA - PSIHOLOGIJA	1

ŠTUDIJ NA VIŠJIH ŠOLAH

- VIŠJA TEHNIČNA ŠOLA	5
- VIŠJA KOMERCIALNA ŠOLA	5
- VIŠJA TEHNIČNA VARNOSTNA ŠOLA (POGOJ: KONČANA SREDNJA TEHNIČNA ŠOLA - STROJNA SMER)	1

ŠTUDIJ NA SREDNJIH ŠOLAH

- TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA - STROJNA	15
- TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA - LESNA - I. LETNIK	5
- TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA - KEMIJSKI ODDELEK	3
- EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA	15
- UPRAVNO ADMINISTRATIVNA ŠOLA	15

UČENJE POKLICEV

V proizvodnih oddelkih v Novem mestu sprejmemo na prosta učna mesta vajence:

	UČNA MESTA
- AVTOKLEPAR	10
- AVTOMEHNIK	2
- ORODJAR	2
- POHIŠTVENI MIZAR	15
- AVTOLIČAR	4

Prošnje sprejema kadrovska socialna služba podjetja, Zagrebška 18-22, Novo mesto, do 20. 8. 1973.

Prošnji za štipendijo priložite zaključno spričevalo ali potrdilo o opravljenih izpitih z ocenami, kratek življenjepis in potrdilo o premoženjskem stanju. Za učenje poklicev samo zaključno spričevalo.

Prednost pri štipendiranju imajo študentje in dijaki višjih letnikov, otroci zaposlenih in prosilci iz krajevnih območij delovnih mest.

OSNOVNA ŠOLA PREVOLE

RAZPISUJE DELOVNO MESTO
UČITELJA ZA RAZREDNI POUK

SVET OSNOVNE ŠOLE LEDINA
Komenskega 19
Ljubljana

OBJAVLJA PROSTI DELOVNI MESTI:

1. UČITELJA ZA PB V KLINIČNIH BOLNIŠNICAH
pogoj: višja izobrazba - zgodovina-zemljepis
2. SNAŽILKE ZA NEDOLOČEN ČAS

Zglasite se osebno v tajništvo šole.
Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

OSNOVNA ŠOLA OTOČEC

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA ZA ZG-ZE, PRU
za nedoločen čas.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe 1. sept. 1973.

OSNOVNA ŠOLA MIRNA

RAZPISUJE PROSTA DELOVNA MESTA

3 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA

Pogoji: Kandidati morajo imeti učiteljske ali končano PA - razredni pouk.

Nastop službe 1. 9. 1973

vse

od temeljev do strehe

SLOVENIJALES
LJUBLJANA

VAM NUDI V SVOJIH POSLOVALNICAH:

VIŽMARJE, PLEMLJEVA 68
GOSP. RAZSTAVIŠČE, HALA D
DOMŽALE, A. SKOKA 20

**ves gradbeni material, ki ga
potrebujete pri gradnji hiše:**

- BETONSKO ŽELEZO, CEMENT, IZOLACIJSKE MATERIALE, APNO, OPEKO, RAZNO KRITINO IN DRUGO;
- OKNA, VRATA, LADIJSKI POD-OPAŽE, PARKET;
- KERAMIČNE PLOŠČICE IN SANITARNO KERAMIKO
- PEČI ZA CENTRALNE KURJAVE, RADIATORJE IN CEVI;

INFORMACIJE DOBITE PO TELEFONU:

VIŽMARJE: 51-566
GOSP. RAZSTAVIŠČE: 312-598
DOMŽALE: 72-397

OBIŠČITE NAS!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 10. avgusta - Lovrenc
Sobota, 11. avgusta - Suzana
Nedelja, 12. avgusta - Klara
Ponedeljek, 13. avgusta - Liljana
Torek, 14. avgusta - Anastazija
Sreda, 15. avgusta - Marija
Četrtek, 16. avgusta - Rok

KINIO

BREŽICE: 10. do 11. 8. Angleški barvni film „Grof Jorga vampir“.
12. do 13. 8. ameriški barvni film „Valdez maščevalec“.
14. do 15. 8. francoski barvni film „Žena bandit“.

BREŠTANICA: 11. in 12. 8. ameriški barvni film „Lov za 100.000 dolarjev“.

CRNOMELJ: 10. 8., 11. 8. nemški barvni film „S čim se ukvarjajo brezdelne gospe“.
12. 8. ameriški barvni film „Do pekla in nazaj“.

15. 8. jugoslovanski barvni film „Po sili oče“.
17. 8. francoski barvni film „Hrepenenje za vampirjem“.

KOSTANJEVICA: 11. 8. francoski barvni film „Ostrostrelec z Azurne obale“.
12. 8. italijanski barvni film „Junaki Shredskega gozda“.

KRŠKO: 15. 8. italijanski barvni film „Besnost“.
11. in 12. 8. ameriški barvni film „Človek, ki ga je težko ubiti“.

MIRNA: 11. in 12. 8. „Krvavi poker“.

NOVO MESTO: Od 10. do 12. 8. barvni film „Do zadnje kaplje krvi“.
13. in 14. 8. nemški barvni film „Charlijev stric“.
15. in 16. 8. barvni film „Bradon - lovec na nagrade“.

RIBNICA: 11. in 12. 8. ameriški barvni film „Balada o Dingasu Magiju“.

SENTJERNEJ: 11. in 12. 8. „Dolgi dnevi mrznje“.

TREBNJE: 11. in 12. 8. italijanski barvni film „Petorica za pekel“.
15. 8. italijanski barvni film „Meč Branda“.

RAZNO

ZELIM SPOZNATI kvalificiranega delavca s svojim domom, starega do 45 let. Sem razvezana, 34-letna, s hčerko. Resne ponudbe s polnim naslovom pošljite pod „JESEN PRIHAJA“.

29-LETNI DOLENJSKI ROJAK, 177 cm, zaposlen v ZRN, nealkoholik, nekadilec z imetjem, želi spoznati dekle za skupno pot. Pogoji: čista preteklost, starost od 22 do 26 let, višje rasti ter čedne zunanosti, po možnosti šivilja ali kuharica ter da je pripravljena živeti v tujini. Avanturistične izključene. Ponudbe s sliko v celoti in življenjskim naslov v upravi lista (2092/73).

POROČNI PRSTANI! - Želite presenetiti nevesto? Zlatar Otmar Zidaric v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg univerze) vam bo rad pomagal! - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, stare mame in tete

MARIJE MIRTIC
iz Dol. Mraševega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Posebna hvala sorodnikom in vaščanom ter gospodu župniku. Se enkrat vsem iskrena hvala!

Zalujoči: sinovi France, Jože in Stanko, hčerke Marija, Frančiška in Anica z družinami, sestre Pepca, Ančka in Angela z družinami.

Ob prezgodnji smrti moža, sina in brata

IVANA STARIČA

se vsem, ki ste nam lajšali bolečine in spremili pokojnika na zadnji poti, iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala tov. Vrabčiču za ganljive besede ob odprtem grobu in duhovniku za spremstvo.

Zalujoči: žena Marija, mati Neža, sestra Malči z otroki in drugo sorodstvo

Ob težki izgubi drage mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

MARIJE ŠTRASBERGER
iz Orešja 28

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje ter poklonili vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sestri Boleslavi Breznik za dolgotrajno skrb in nego v času njene težke bolezni, kolektivu ter sindikatu podjetja Pionir Novo mesto, kolektivu Mercator Novo mesto, župniku iz Smarjete za opravljeni obred ter vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih na kakršnekoli način lajšali bolečine.

Zalujoči: hčerki Martina in Fani z družinami, brata Lojze in Jože z družinami in drugo sorodstvo

Vsem, ki ste s cvetjem in spremstvom na zadnji poti počastili spomin našega očeta

ALOJZA KOPINE
iz Novega mesta,

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala kolektivom: Pekarne v Novem mestu, Okrožnega sodišča Novo mesto, Petrola-bencinskega servisa Novo mesto in stanovalcem bloka Kettejev drevored 41 za podarjene vence in izrečena sožalja. Iskrena hvala tudi pevcem in župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Marija, hčerka Livija, sinova Marjan in Božo z družinami in drugo sorodstvo

Novo mesto, 2. avgusta 1973

Ob prerani izgubi ljubljene hčerke **ZORICE PRAHKOVIC** se iskreno zahvaljujem sodelavkam za sočustvovanje, cvetje in denarno pomoč. Se posebno toplo se zahvaljujem sindikalni podružnici tovarne Beti. Laže mi je bilo, ko sem videla, da nisem v nesreči sama. Prahkovič.

ČESTITKE

Dobri in skrbni ženi, mami in stari mami **ZALKI ZUPANČIČ** iz Goriske vasi za 60. rojstni dan in god vse lepo, predvsem pa zdravja, želimo mož Lojze ter otroci: Tončka, Lojzka, Micka in Jože z družinami in Milka. Vnučki ji pošiljajo tople poljubčke.

Dragemu atu **ALOJZU JUDNIČU** iz Kota pri Semiču iskreno čestitamo za 79. rojstni dan in mu želimo zdravja in še veliko let življenja. Hkrati čestitamo za bližnji rojstni dan tudi mami Mariji. Hčerki Mimi in Danica ter sin Lojze z družinami.

OBVESTILA

POZOR! Se vam rosi posoda v stranišču, ki je voda v njej? Nevšečnosti kapljanja se rešite, če kupite **LOVILEC ZA WC** pri Elektrotehni ali Novotehni v Novem mestu ali v vseh večjih trgovinah s plastiko v Ljubljani.

Nudim vam vse vrste rolet, žaluzije in platnene zaves ter opravljam vsa popravila iz te stroke. Cene solidne. Naročila sprejema **BOGO RADI, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO**.

MAMICE! Stekleničko vašega dojenčka boste hitro in brez truda očistile. Ščetko nabavite pri ščetarstvu **ARMIC, TRŽASKA 52, LJUBLJANA**.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Neža Kožar iz Lončarjevega dola - deklico, Erna Lapuh iz Starega grada - Damijana, Terezija že 22 deklet in žena iz Canja - deklico, Irena Jankovič iz Sotelskega - Igorja, Jožica Černelič iz Pavlove vasi - deklico, Nada Hrgar iz Ptudinc - Marijo, Ana Vrabec iz Polja - Margareto, Cvetka Kostanjek iz Kostanjevice - dečka, Danica Jakovina iz Vukovega sela - Tomislava, Irena Debogovič Lončarjevega dola - deklico, Erna Lapuh iz Starega grada - Damijana, Terezija Planinc dečka, Jožica Čančer iz Artič - Dušana, Zdenka Kostič s Senovega - deklico, Marica Gmajnar iz Moravč - Anico. - Čestitamo!

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Neža Hajšen je padla na cesti in si poškodovala desno nogo; Juratovec Marija in Vovčeva je padla z motorjem in si poškodovala levo koleno; Francu Soštarcu iz Kapel je padlo drevo na levo nogo; Vlado Lavrišek je padel na betonu in si poškodoval levo nogo; Ivan Zrnc si je pri delu poškodoval prst na roki; Karel Počivavšek, s Sremiča si je pri delu poškodoval levo koleno; Dušan Dejanovič iz Sječevca si je pri zlaganju opeke poškodoval desno roko; Marjan Kmetec iz Maribora je padla z gugalnice in si poškodovala levo roko; Mara Perkovič iz Brežic je padla iz vlaka in si poškodovala glavo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Jože Urbanč, kmet iz Župeče vasi, star 65 let; Ivana Volčanšek iz Piršenbrega 17 a, stara 32 let, in Brili Neža iz Dobrove 28, stara 65 let.

ZAHVALA

V starosti 76 let nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in svak

ANTON ŽELJKO

z Gor. Suhorja pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, sosedom, znancem, prijateljem in sorodnikom ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili k večnemu počitku. Lepa hvala zdravniškemu osebju, govorniku pred rojstno hišo, kakor tudi gasilskemu društvu Suhor za zadnji pozdrav in govor ob odprtem grobu. Se enkrat prav lepa hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih in duhovnikom za lepo opravljeni obred.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Tone, Slavko in Stane z družinami ter hčerka Lojzka

Kanada, Joliet, Koper, Metlika, Novo mesto

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE KOVAČIČ

iz Ostroga pri Sentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnico spemili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala družinam Kuhar in Turk, Društvu upokojencev Sentjernej ter kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sinova Jože in Ivan ter hčerka Tončka z družinami

ZAHVALA

Ob smrti drage žene, mame in stare mame

MARIJA STOJNIČ

roj. VRANIČAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem, prijateljem in sodelavcem, ki se nam v težkem trenutku stali ob strani ter darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo osebju novomeške bolnice, župniku, delovnemu kolektivu Litostroja in vsem, ki so jo spemili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Jože, sinovi Anton, Franc in Jože z družinami, vnuki in pravnuki, sestre ter drugo sorodstvo

Grabrovec, 28. julija 1973

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in stric

JANEZ KULOVEC

iz Vavte vasi 54

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo dr. Vladimirju Živkoviču za lajšanje bolečin. Iskrena hvala kolektivom GO Straža, Novoles in Tonosa Ljubljana, pevskemu zboru Gorjanci, cerkvenemu pevskemu zboru, govorniku za poslovljene besede ob odprtem grobu in vsem duhovnikom za opravljeni obred. Najlepša hvala tudi vsem vaščanom, posebno Mariji Golob, Mimici Bukovec, Miji Zupančič in Mariji Kulovec za vso skrb in pomoč v najtežjih trenutkih. Se enkrat najlepša hvala vsem, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu spemili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, otroci Franc, Tone, Anica in Ivan z družinami, Vinko in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopis založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živčič.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zelenjak.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvođače iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISČEMO VARSTVO za 15-mesečnega otroka v dopoldanskem času na domu. Naslov v upravi lista (2129/73).

DVE KVALIFICIRANI ali polkvalificirani natakariči, lahko tudi začetnici, ena kuharica in vajenka dobe takoj zaposlitev. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilna pri Danilu, Reteče pri Škofji Loki.

SPREJMEM šoferja C kategorije. Vidmar, Šmihel, Novo mesto.

ZA DOPOLDANSKO varstvo dveh otrok na domu nujno iščem starejšo žensko. Zagor, Ragovska 9, Novo mesto.

ISČEM starejšo žensko za varstvo otroka na domu. Turk, Ilke Vaštetove 17, Novo mesto.

VZAMEM v službo dva pridna pomočnika za izdelovanje kovinske galanterije (razrez materiala). Nastop službe lahko takoj. Možnost priuči kve kvalifikacije. Osebnost dohodki zelo dobri. Franc Oven, Rožna dolina, cesta XV. št. 1, Ljubljana.

ISČEMO KMEČKEGA FANTA za pomoč na kmetiji po službi. Hrana in stanovanje zagotovljena. Službo dobi takoj. Anton Rupar, Zabcina 33, Kranj.

STANOVANJA

BREZPLAČNO sobo nudim upokojenki. Novo mesto, Detelova 3.

ODDAM komfortno stanovanje v okolici Novega mesta, primerno tudi za dve družini. Naslov v upravi lista (2110/73).

ISČEM opremljeno sobo v Novem mestu, po možnosti na Grmu. Naslov v upravi lista (2118/73).

ODDAM enosobno stanovanje s kopalnico, oddaljeno 5 km od Novega mesta. Prednost imajo upokojenci. Naslov v upravi lista (2120/73).

Motorna vozila

ZARADI GRADNJE nujno prodam fiat zastava 750, letnik 1970, po zelo ugodni ceni. Marjan Gregorčič, Otočec ob Krki št. 14.

PRODAM odprt kombi VW in zastavo 750. Anton Ipavec, 61234 Mengeš, Gorenjska 10, telefon (061) 72-093.

PRODAM zastavo 750, letnik 1969. Dol. Težka voda 13, Stopiče.

PRODAM zastavo 750, letnik 1965. Vel. Bučna vas 48, Novo mesto.

PRODAM osebni avto Lada, letnik 1972. Radmila Arsov, Zdravstveni dom Brežice, telefon 72-204.

PO UGODNI CENI prodam dobro ohranjen fiat 750. Oglad vsak dan popoldne pri Kovačič, Mali Slatnik 33, Novo mesto.

POCENI prodam zastavo 101, letnik 1972, prevoženih 10.000 km, z radioparatom in registrirano za leto 1974. Reba, Ljubljanska 20, Novo mesto.

PRODAM kombi moris, letnik 1970, registriran od marca 1974, za 2.800,00 din. Pavlič, Črnomelj 3, Stopiče.

PRODAM

PO UGODNI CENI prodam kombinirano dnevno sobo. Milan Mišič

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored ob 4.30 do 8.00.

Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Pavle Marjana: Uporabnost herbicidov v gozdarstvu. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Popoldne za mladi svet. 15.30 Glasbeni intermezzo.

16.00 „Vrtljak“. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Iz makedonske simfonične literature.

ČETRTEK, 9. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Mladinski zbori pri nas in po svetu. 11.00 Poročila-Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Mrg. Lojze Cetina: Organizacija obilja hmelja. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Mehurčki“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Za ljubitelje jazza.

PETEK, 10. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Glasba vam pripoveduje. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Janez Zgajnar: O dehidraciji krme in njenem pomenu za živinoreje. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 „Signali“ - propagandna oddaja. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Iz jugoslovanske zbornice literature. 20.30 „Top - pops 13“ 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 11. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski sednik. 10.15 Kličemo letovišče. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: Spremembe v odkupu mleka od zasebnikov v letu 1973. 12.40 Čez travnike zelene. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.20 Gremo v kino. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijski radar. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 12. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.05 Radijska igra za otroke - Miroslav Košuta: Rdeči trolejbus. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite tovariši... Lovro Roič: Rifus je bil najnevarnejši v četrti in peti ofenzivi. 10.25 Pesni boja in dela. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 - 11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 15.05 Popularne operne melodije. 16.00 Radijska igra - Ivan Klima: Klara in dva gospoda. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.40 Vedre note.

PONEDELJEK, 13. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Čebelarstvo. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Zveneca imena. 18.15 Pihalne godbe na koncertnih odrih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Dorko Škoberneta. 20.00 Stereofonski operni koncert. 22.15 Zaplešite z nami.

TOREK, 14. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.10 Glasbena matineja. 9.20 S pesmico v počitniški dan. 10.15 Poletna matineja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Urbas: Hibridni prašiči in njihov pomen. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 V torek nasvidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Ririje kovači. 20.30 Radijska igra - Andrej Heng: Burleska o Grku. 22.15 Od popovke do popevke.

SREDA, 15. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.05 Glasbena matineja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Spanring: Za individualne sorte poskuse z ozimami si moramo takoj zagotoviti seme. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Lahko noč, otroci! 19.00 Glasbene razglednice. 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.15 Simfonična popevka.

ČETRTEK, 16. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Mladinski zbori pri nas in po svetu. 11.00

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Martin Radež, Jožefa Mavsar, Milan Markovič, Pavle Tisovec, in Alojz Medic, člani Novoteksa Novo mesto; Franc Pirč in Milivoj Zadkovič, člana Novolesa Straža; Alojz Pavlin, Anton Miklavčič, Ivan Božič, Srečko Fridl, Janez Kolenc, Jože Jarc in Jože Mramor, člani IMV Novo mesto; Alojzija Kim, Jožica Papež, članici Krke, tovarne zdravil Novo mesto; Ivan Hrovat in Milan Vič, člana KZ Krka Novo mesto; Danijel Kavčič, član Gorjancev Straža; Mihaela Kavčiček, Brigita Zupandčič, Marija Progar in Marjeta Springer članice Beti Mira peč; Janez Vovko, član Industrije obutve Novo mesto; Jože Smerke, Rudi Ravnikar in Jože Siško, člani ZTP Sekcije za vleko Novo mesto; Polde Slak, član Gozdne uprave Straža; Stefan Slak, kmet iz Gornjega Globodola; Emilija Kastelic in Stefan Krevs, člana Mercatorja Novo mesto; Anton Jereb, Darko Žagar in Anton Tori, člani Novotehne Novo mesto; Marija Cesar, gospodinja iz Dolnjega Globodola; Gabrijela Kramar, članica Dolenjke Novo mesto; Terezija Novak, Frančiška Fabjan, Jožefa Pust, Marija Pene in Ana Jarc, gospodinjice iz Dolenje vasi; Frančiška Lužar, gospodinja iz Sentjurja; dr. Andrej Baraga in Anica Eršte, člana Splošne bolnice Novo mesto; Franja Zupan in Jože Pungercar, člana Osnovne šole Mira peč; Alojzija Kramar, gospodinja iz Mirmo peč; Ivana Jaklič, gospodinja iz Ivanje vasi;

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 9. AVGUSTA: 16.00-16.15 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki - 16.15-16.30 - Nove plošče RTB - 16.30-17.00 - Aktualnost tedna, Novo v knjižnici, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame ter filmski pregled - 17.00-18.00 - Glasbena oddaja Izbrali ste sami **SOBOTA, 11. avgusta:** 16.00-16.30 - Pol ure za pop glasbo - 16.30-16.50 - Sobotno kramljanje - 16.50-17.00 - Jugoton vam predstavlja - 17.00-17.30 - Narodnozabavne na valu 192 m **NEDELJA, 12. avgusta:** 10.30 - Domače zanimivosti - Uvodnik - Za naše kmetovalce: dipl. veterinar Janko Vizjak - Nasveti za živinorejce - Nedeljski razgovor: Delavska univerza Brežice pred novo sezono - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00-14.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo!

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 12. AVGUSTA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila - 10.50 Po domače s pihalno godbo Francija Puharja - 11.05 Minka Galetova - Ladjar na Krki - Josip Ressel (ob 180-letnici njegovega rojstva) - 11.15 Zabavna glasba z uganko - 11.45 Nedeljski intervju - 12.00 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa **SREDA, 15. AVGUSTA:** 16.00 Poročila - 16.10 Reklame, oglasi in obvestila - 16.30 Po domače - 16.45 Kotiček za šoferje: Diferencial z zaporo - 16.55 Disko klub brez imena - 17.30 Turistična popotna torba - 17.40 Mladinska oddaja - 18.00 Zaključek programa **SOBOTA, 11. AVGUSTA:** 16.00 Minute za... - 16.20 EPP-I del - 16.30 Poročila - 16.35 EPP-II del - 16.45 Mala anketa - 17.00 Zaključek sobotnega vrtljaka in napoved sporeda za nedeljo

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 9. AVGUST: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Vnet za kolo - belgijski film (Lj) - 18.55 Neznani letéči predmeti - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Četrtekovi razgledi: Prostor pod soncem (Lj) - 21.35 Prigode dobrega vojaka Svejka - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 22.35 Poročila (Lj).

PETEK, 10. AVGUST: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Pet pedi - II. oddaja (Lj) - 18.55 Doktor na pohodu - serijski film (Lj) - 19.20 Figurativno plavanje (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 - 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Iz zakladnice svetovne književnosti: W. Faulkner: Udarec v prazno (Lj) - 22.00 XXI. stoletje (Lj) - 22.25 Poročila (Lj) - 22.30 Glasbena oddaja (Lj) - 22.50 Balkanske igre v plavanju - posnetek iz Dubrovnika (Zg).

SOBOTA, 11. AVGUST: 16.50 Mednarodni rokometni turnir - prenos iz Doboja (Sa) - v odmoru Rezerviran čas (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Risanka (Lj) - 18.35 David Cooperfield - I. del filma (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Parada tujih gostov Slovenske popevke 73 (Lj) - 21.25 Šerif v New Yorku - serijski barvni film (Lj) - 23.00 TV kažipot (Lj) - 23.20 Poročila (Lj) - 23.25 Balkanske igre v plavanju - posnetek iz Dubrovnika (Zg).

NEDELJA, 12. AVGUSTA: 8.55 Neznani letéči predmeti - serijski barvni film (Lj) - 9.15 Polka je ukazana - barvna oddaja (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Pustite jih živeti - barvna filma (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 TV kažipot (do 12.15) (Lj) - Nedeljsko popoldne (Po domače z ansambлом Mihe Dovžana, Po dolnjem Posavju, Igre brez meja (Lj) - 17.00 Mednarodni rokometni turnir - prenos iz Doboja (Sa) - v odmoru rezerviran čas (Lj) - 18.15 Poročila (Lj) - 18.20 Nocoj nova atrakcija - barvni film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV Barometer (Lj) - 20.35 A. Marodič: Prve praske - oddaja iz serije Nora hiša (JRT) (Lj) - 21.15 Tuji pevci v našem studiu (Zg) - 21.30 Sportni pregled (JRT) - 22.00 Poročila (Lj) - 22.05 Medigra (Lj) - 22.20 Balkanske igre v plavanju - posnetek iz Dubrovnika (Zg).

PONEDELJEK, 13. AVGUSTA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Pustite jih živeti - serijski barvni film (Lj) - 19.00 Mladi za mlade - (Bgd) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 E. Bass: Ogrlica, A. V. Kunačar: Seansa - TV igri (Lj) - 21.35 Video kasete: Johan Strauss (Lj) - 22.05 Poročila (Lj).

TOREK, 14. AVGUSTA: 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.55) (Bgd) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Veliki in majhni - oddaja TV Zagreb (Lj) - 18.55 Nega telesa - oddaja iz cikla Osebnostnega (Lj) - 19.15 Pliščina in njena okolica - oddaja iz beograjske serije Karavana (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.20 Kaj hočemo - ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj) - 21.40 Po sledih napredka (Lj) - 22.30 Poročila (Lj).

SREDA, 15. AVGUSTA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Mačkon in njegov trop - barvni film (Lj) - 19.00 Filmska burleska (Lj) - 19.15 Prijatelji glasbe (Zg) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Ljubiva se: barvni film (Lj) - 22.35 Poročila (Lj).

ČETRTEK, 16. AVGUSTA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Smuški tek, barvni film (Lj) - 18.55 Neznani letéči predmeti - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Četrtekovi razgledi: Od Bandunga do Alžira (Lj) - 21.30 Prigode dobrega vojaka Svejka - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 22.30 Poročila (Lj).

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Mervar iz Straže - Fredija, Silva Kolenc iz Mirmo peč - Marka, Jožefa Trlep iz Breze - Janeza, Marija Pugalj iz Hudega - Mojco, Terezija Pakec iz Jelš - Natašo, Zofija Cvelbar iz Ravna - Alojza in Danjano, Zvonka Vrščnj iz Črnomlja - Matejo, Valentina Bajc z Golega vrha - Boštjana, Marija Jursič iz Ostrca - Milana, Nežka Kozina iz Sevnice - Tatjano, Vekoslava Kobašič iz Bršljina - Jasnino, Kristina Penica iz Metlike - Damirja, Jelka Saje iz Goriške vasi - Matejo, Majda Povše iz Godešičev - Sašo, Frančiška Saje iz Veličega Kala - Jožeta, Angela Mavsar iz Veličega Cerovca - Alojza, Rezka Hočvar iz Podbočja - Matejo, Martina Šipelj iz Spodnjih Vodal - dečka, Marija Berk iz Prelesja - dečka, Terezija Pirč iz Kaplje vasi - deklco in dečka ter Rezka Gorišek iz Dolnje Stare vasi - dečka. Čestitamo!

p o h i š t v o

OBLAZINJENO POHIŠTVO

VZMETNICE jogi

SVETILA IZDELKI IZ PLASTIKE

vsak dan 10 - 19 h

meblo v novem mestu

osnovna šola grm

brezplačna

DOSTAVA IN MONTAŽA

OD 13. 8. DO 24. 8.

MEBLO

Nekdanji Jugotanin, veteran sevniske industrije, išče svoje poti k napredku...

Prihranjeni dinarji

„To je zasluga vsega kolektiva, delali smo za tovarno!“ Kakorkoli sem obrnil besedo, drugega mimo skromnosti in veselja nad uspehom nisem mogel izbrskati iz njihovih besed.

Inž. Rok Mirošević, inž. Anton Knez z ženo, vodjo razvoja inž. Anjo Knez – vsi trije so pred leti prišli v Sevnico in skupaj z delavci pripravili delovni postopek, za katerega so naprave pobrali tako rekoč v starem železju.

„Pohvalili so nas na februarjski seji delavskega sveta, a kaj bi tisto,“ pravijo. Delo teče v štirih izmenah, le poučeni vedo, kakšen uspeh so dosegli s tihim delom. Postopek za pridobivanje končnega izdelka so patentirali. Domača rešitev je boljša od tuje...

Prav je zato, da novome nekaj o delavcih nekdanjega Jugotantina, zdajšnje sevniske taninke v okviru Konusa. Večina jugoslovanskih tanink je namreč propadla, saj ni smotno kupovati les, da iz njega izlužijo en izdelek, ostanek pa pokuriti. Od nekdanje sevniske taninske industrije je zato pred leti ostal bolnik, načrti za nekaj boljšega so ležali v arhivih, v blagajni ni bilo milijonov za nove naložbe.

Tu, v tem odstavku bi morala steči beseda o skromnih inženirjih, ki so prišli na misel, da bi bilo dobro pridobivati furfural. Pomemben proizvod za naftno in-

dustrijo, strateška surovina, iskana stvar pri izdelovanju zdravil – to je osebna izkaznica furfurala. A kamorkoli so se obrnili po pomoč za denar, povsod so jim opnesli: „Kaj ne veste, da nekaj ljudi v ječi premišljuje o podobni furfuralski pustolovščini zaradi 20-milijonskega igračkaranja z neko italijansko tvrdko?“

Sevnici niso vrgli puške v koruzo: v propadli novosadski tovarni so pokupili za 350 tisočakov raznih naprav in jih pripeljali v Sevnico. Če bi imeli denar, bi za beraško ceno lahko še marsikaj kupili... Konusovim trem milijonom je primaknila sevniska skupščina še 400 tisočakov in ob koncu je vsa investicija veljala 4 milijone dinarjev. Strokovnjaki sodijo, da bi nove naprave veljale skoraj štirikrat toliko!

Bolnik, ki so ga na pol že dajali na pare, je nenadoma oživel! Vsa skrivnost novega življenja tovarne se skriva v notranjosti naprave, ki je na pogled podobna stolpu. Furfural gre dobro v denar, prodali bi ga tudi desetkrat toliko, kot ga lahko zdaj naredi.

Samo snovanje prinaša napredek. Zdaj iščejo nove rešitve, zbirajo nove zamisli. Tudi furfural je samo surovina, iz lesa skušajo iztisniti čim več. Nekdanji velikan sevniske industrije nikakor ni več mrtvec!

ALFRED ŽELEZNIK

Koroška: Miklova Zala živi

V Svatnah na Koroškem so v soboto zvečer po 18 letih uprizorili Žiškovo dramatisacijo Sketove Miklove Zale, ki je navdušila

Na zgodovinskih tleh koroške narodne junakinje Miklove Zale v Svatnah pri Jakobu pod Golico in Petelinom so v soboto zvečer slovenski amaterski delavci na Koroškem, ki so združeni v Slovenski prosvetni zvezi, uprizorili ljudsko igro „Miklova Zala“.

rošev do domače zemlje, svobode in pravice. Posegla je v vprašanje, ki za naše rojake onkraj meje še ni rešeno.

SLAVKO DOKL

Okrog starinske cerkvice in starodavne vaške lipe so prizadevni amaterji iz vseh koncev Koroške pred okrog 8.000 gledalci uprizorili igro, ki se 18 let ni pojavljala v takšni priredbi.

Prireditev, ki je bila velikega manifestativnega pomena, je pokazala kaj zmorejo koroški Slovenci, združeni v enotni organizaciji. Prav gotovo bi delo poklicni igralci zaigrali bolje, vendar ob tem zgodovinskem trenutku ni nihče razmišljal o posebnih umetniških kvalitetah, čeprav jih tudi ni manjkalo. Pomembnejša je bila izpoved ljudi, izpoved puntarske misli, ki še vedno živi. Igra je simbolizirala ljubezen Ko-

Hrabre branilce koroške zemlje so ujeli turški janičarji in jih privezane zasmehovali ob cerkvenem zidu v Svatnah, na prizorišču ljudske igre „Miklova Zala“ (Foto: S. Dokl)

Vesela Čateška noč

Navdušila je zlasti Novoteksova modna revija

Letošnja največja prireditev v Čateških Toplicah 4. avgusta je privabila okoli 3.500 obiskovalcev. Med njimi je bilo tudi tokrat največ Zagrebčanov. S tega območja bi jih prav gotovo prišlo še več, ko ne bi tisti dan do poznega popoldneva deževalo. Na srečo je muhasto vreme v soboto prizaneslo Čateškim Toplicam.

Zenske obiskovalke Čateške noči je zanimala predvsem modna revija. Zanje so organizatorji tudi letos pripravili prijetno presenečenje z bogatim izborom moških in ženskih oblačil za jesen in zimo 1973 ter pomlad in poletje 1974. Program revije, humorističnih in pevskih točk je vodila ljubljanska televizijska napovedovalka Metka Volčič. Precej aplavza je požel zagrebški igralec in humorist Ivo Serdar, ki je s svojim nastopom popestril prireditev.

V MINUTI OB DRAGOCENOST

Prstan, vreden 12.000 din, je pozabila Nikola Anidhar iz Toronta 4. avgusta dopoldne na umivalniku pred straniščem v hotelu Grad Otočec. Ko se je čez nekaj minut vrnila, prstana ni dobila več.

RAZPOLOVIL FIČKA

31. julija ob 23. uri je Ivana Kkota iz Širja pri Laškem s sopotnicama Jožico Serič in Zdenko Glavač zaradi prevlekle hitrosti z avtom bočno zaneslo v steber daljnovođa pri Kompolju, kjer se je avto preklal, potnike pa je vrglo ven. Obe sopotnici sta dobili pretres možganov, voznik pa zlom leve stegenice in desne roke. Avto je seveda uničen. V ta drog so se letos zaleteli že trije avtomobili, vsakič jih je bilo treba zamenjati, v tem času pa ni bilo elektrike.

Sreča v barvah

Novomeščanki prva nagrada Mladinske knjige

„Knjige prinašajo srečo v barvah,“ se lahko pohvali Novomeščanka Ana Bilič, laborantka iz Tovarne zdravil Krka, ki je od prejšnjega četrta lastnica prve nagrade Mladinske knjige; kupon za kupljene knjige te založbe ji je prinesel barvni televizor Gorenje. Poslovodkinja novomeške knjigarne Ruža Zupanc je razen njej izročila nagrado – po eno sušilno havbo – tudi Majdi Šuštar, ženi predsednika ObsS v Novem mestu, in Krčanki Mariji Pribošek.

„Sosedje so me že vprašali, če bodo lahko prišli gledat barvni spored,“ je pripomnila prvonagrajenka malo prej, preden so barvni televizor naložili na avto in ga odpeljali Biličevi v stanovanje Nad mlino 42. Seveda bodo najvnetejši gledalci iz Biličeve družine: Ana z možem, hčerki in sin. „Najraje gledamo risanke, kriminalke, drame. Želim, da bi za ‚krst‘ videla v barvah vsaj eno teh zvrsti. Barvne televizije do zdaj še nisem videla,“ se je veselila dobitnica.

Obvestilo o nagradi je odkrila čisto po naključju. „Delam po štiri ure. Ko sem prišla onega dne okoli enajstih domov, sem bila prepričana, da me v nabiralniku čaka račun za Dienesyevce zgodbe, ki sem jih naročila pri MK, zato pisma nisem takoj odprla. Potem pa kar nisem mogla verjeti. Le kako bi, saj takale nagrada ne pade z neba vsak dan!“

Zrebn kupon je dobila Biličeva v Ljubljani, kjer je kupovala neke šolske reči, menda atlas, slikanico in čitanko. Druge krati zaide v knjigarno zaradi romanov, ki jih rada bere. Romantične stvari so ji najbolj všeč, kaj čustvenega, ljubezenskega. Med slovenskimi književniki najbolj ceni Finžgarja in Prešerna. Sicer pa pravi o knjigi: „Brati moraš, veliko brati, knjiga je najboljša učiteljica, to pa v življenju še kako potrebuješ.“

I. ZORAN

Ana Bilič: nepričakovano veseli je v hiši

Morilska strela

Dva moška sta umrla prejšnji teden zaradi strele: 2. avgusta okoli 15. ure je med nevihto tresčilo v Breznikarjev hlev na Vrhu pri Sentrupertu, strela pa je ubila 48-letnega Pavleta Breznikarja, ki je stal med podboji vrat; dva dni kasneje je med dopoldansko nevihto strela udarila v podporočnika, 23-letnega Radeta Vignjeviča iz Crnomlja, ko je bil na vojaški vaji pri Sečjem selu.

NI BILA LAHKOŽIVKA

13-letna M. R. iz Belgije, ki so jo – kot smo poročali prejšnji teden – odkrili v Račjem selu, ni bila lahkoživka. Zvedeli smo, da se je deklica v tej vasi v trebanjski okolici znašla po naključju. Govorijo, da jo je pustil neki francoski turist, ki da jo je ugrabil in hotel zlorabiti. Poročajo tudi, da so deklico med tem vrnil njeni staršem v Belgijo.

ČEBELE ZGORELE

V Gotni vasi je zgorel 1. avgusta čebelnjak z več panji čebel Jožeta Gazvodi. Kaže, da je ogenj izbruhnil med zadimljevanjem. Skodo so ocenili na 30.000 din.

Avtomobilski sejem tudi v Krškem

Avto-moto društvo Krško bo začelo prirejati redne avtomobilske sejme. Na njih bo mogoče kupovati in prodajati avtomobile, motorna kolesa in kmetijske stroje. Ob tej priložnosti bodo lastniki lahko dali strokovno pregledati vozila, na voljo pa bodo tudi usluge za izdajo kupoprodajnih pogodb.

Sejem bo vsako nedeljo od 7. – 12. ure, prvič pa ga lahko obiščete v nedeljo, 12. avgusta 1973.

Trije športni Novoteksovi modeli, ki so pri obiskovalcih modne revije v Čateških Toplicah vzbudili precej pozornosti. Zvezda letošnje modne revije je bila Saša Zajc, nekdanja lepota Evrope. (Foto: M. Jaranović)

Motorno kolo Indian s prikolico, last Jožeta Turka iz Kočevja, je verjetno najstarejše registrirano motorno kolo na Kočevskem. Menda je letnik 1924. Z njim je Jože Turk sodeloval na paradi ob dnevu šoferjev in je bil deležen velike pozornosti. (Foto: F. Brus)

DELAVSKA STANOVANJA

Občana Trobentar in Martnik sta prišla v mesto istega dne, z istim vlakom in z enakima kovčkoma. Občan Trobentar je imel razvite govorilne organe, občan Martnik pa je bil delavec. Navaden delavec. Stanovanje sta dobila v kletni sobici, v katero je ob malo hujšem naluvi tekla umazana voda, od polnoči dalje pa so cvilile in škrtale miši in podgane.

Trobentar se je udeleževal sestankov in zborov, govoril in spet govoril, občan Martnik pa je delal za strojem. Kmalu je dobil občau Trobentar suho sobo v prvem

nadstropju, občan Martnik pa je ostal v vlažni kleti med podganami.

Življenje ju je pehalo naprej. Občan Trobentaru so naložili na hrbet vrsto mestnih in občinskih funkcij, občanu Martniku pa so povišali normo. Zatorej je samo po sebi umevno, da se je občan Trobentar preselil v dvosobno stanovanje, občan Martnik pa je dobil vedro, da je z njim izplakoval vodo ob neurju. Tudi podgane in miši so mu zastropili, da je imel ponoči blažen mir.

Vse mesto je govorilo o občanu Trobentaru, zato so

mu zaupali najvišje mestne in občinske funkcije. Prvo stanovanje v novem bloku je, jasno kot beli dan, dobil občan Trobentar. Ko so zgradili drug blok, ki je imel centralno kurjavo, se je vanj vselil občan Trobentar. Tretji blok je imel večje, zračnejše sobe in poleg centralne kurjave še balkon s pogledom na podrti mestne bajte; torej kot naročen za občana Trobentaruja, ki je s svojim uvoženim pohištvom zasedel tri sobe, kuhinjo in ostale prostore.

Tako je občan Trobentar menjal stanovanja kot občan

Martnik srajce.

Pa je bilo občanu Martniku nekega deževnega dne dovolj izplakovanja vode in je vložil prošnjo za udobnejše stanovanje. Odgovoril mu je sam občan Trobentar, ki je bil poleg vsega drugega tudi predsednik komisije za dodeljevanje delavskih stanovanj. Na dolgo in široko mu je lepo razložil, da bo moral še nekaj let potrpeti, saj navsezadnje ne predstavlja delavskega razreda samo on.

In občan Martnik je razumel besede občana Trobentaruja, saj je vedel, da veliko ljudi še kletnih sobic nima. On pa le ima streho nad glavo.

TONI GAŠPERIČ